המוסף לשבת

המערך: רוצה, לא יכול

מאת ישעיהו בן־פורת

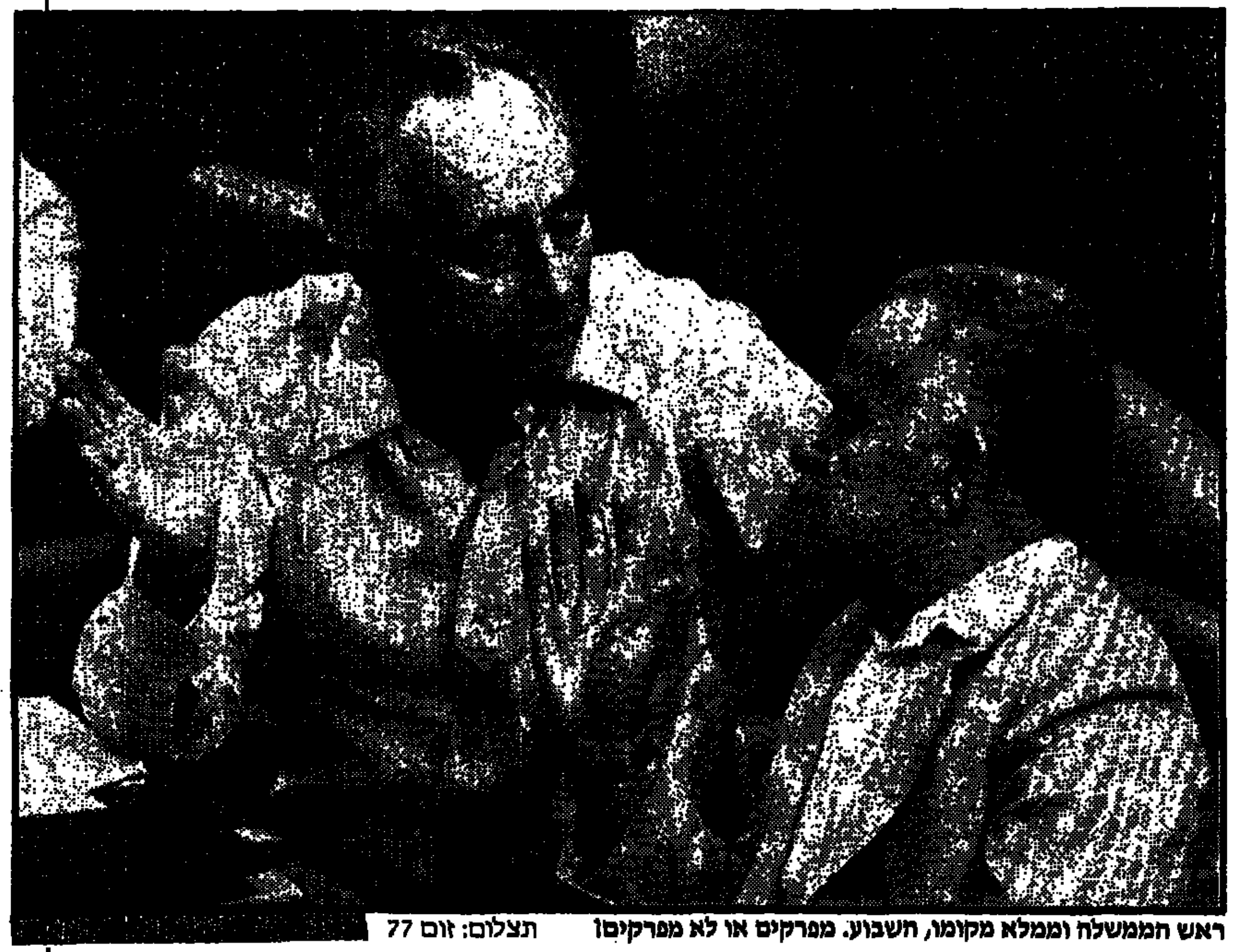

ראש הממשלה וממלא מקומו, השבוע. מפרקים או לא מפרקים? תצלום: זום 77

אין נחת במערך. מבוכה על מה שקורה, חוסר בהירות לגבי מה שיהיה, ומעל הכל תחושה של חוסר אונים שנובעת מאי־נחישות ההנהגה לקבל החלטה נחושה, פשטו בדרג הבינוני של עסקני המפלגה. ויש גם סימנים של כירסום האמון כלפי מעלה. האם „הם", פרס־רבין, יודעים לאן הם מובילים? שואלת ה„שורה".

אפשר למצות את המבוך על משקל הלצה ישנה: במערך רוצים, אבל לא יכולים. רוצים לפרק, אבל לא יכולים. רוצים לפרוש, ולא מעזים. רוצים הקדמת הבחירות, אבל אין עם מי. והיו רוצים עוד כמה דברים, שפתיחת מו"מ עם חוסיין איננה פחותת הערך שביניהם, וגם לזה אין סיכוי.

■■■

זה מקור לתיסכול מתמשך. שמעון פרס איבד את סבלנותו האגדית, נראה עצבני, נשמע זעוף, ולא רק מפני שחדל לעשן. מצב הרוח של יצחק רבין לא משופר יותר. למטה, רוטנים ומקטרים. ואק אמיר: „הקואליציה עם הליכוד שבקה חיים". חיים רמון, ה„ילד הנורא" התורן: „הקואליציה התפרקה. שמיר מפר החלטות, משחלה בנו, מציג אותנו כאויבי העם, משקר ביודעין, סרבן עקרוני לשלום. לא עולה על דעתי להצביע בעדו".

אמר ועשה והצביע נגד. נגד מי? לא רק נגד שמיר אלא נגד ממשלה שגם הוא, חיים רמון, חלק ממנה באמצעות מפלגתו. לזכותו ייאמר שהוא לפחות היה ישר עם עצמו. מתעב את הממשלה, ומצביע נגדה. מה שאין לומר על אחרים מחבריו, כולל שרים, שמפה לאוזן יאמרו לך שהם מתעבים ממשלה זו לא פחות ממנו. אבל הם עשו מעשה „מכובד" יותר, הסתלקו והצביעו ברגליים. „מכובד" מאד. ואינם תופסים שבמו ידיהם הם הופכים את הממשלה לפארסה לא מכובדת. ממשלה קיימת ולא קיימת. ממשלה ששר החוץ שלה יוצא לג'נבה, כמעט כמו גנב בלילה, כשהוא נאלץ להסתיר מפניה את מי הוא הולך לפגוש.

פרס נראה עצבני, ולא רק מפני שחדל לעשן. מצב הרוח של רבין לא משופר יותר ● מה הסיכוי הריאלי שיוקדמו הבחירות? „שואף לאפס", מהמר שר הביטחון ● הסוד מאחורי הקלעים: המערך זקוק לשותפות בממשלה כדי להציל את ההתיישבות העובדת ● החלטת מזכירות התחיה בעד הגשת חוק פיזור הכנסת יוצרת מצב חדש

■■■

די בשתי דוגמאות אלו, מישחק־המחבואים־מאונס, וההצבעה ברגליים, לשם תיאור מצב עגום, שדרך אגב איננו פחות עגום בשביל שמיר. אבל שמיר, ראש ממשלה מאז הרוטציה, יכול לחיות עם העוגמה מפני שהוא ראש הממשלה, ומפני שהוא ימשיך לחיות בה, בראשות ממשלה צרה במקרה של פירוק. השאלה היא כמה זמן ימשיכו פרס, רבין וחבריהם לשאת מצב שנעשה יותר ויותר בלתי נסבל, שפוגע בתדמיתם ועלול להתנקם בהם כאשר הציבור ייקרא לקלפי.

להלכה עומדות לפני המערך שלוש אופציות: להישאר בפנים; לגרום לפיזור הכנסת ולהקדמת הבחירות; לפרוש מן הממשלה אל האופוזיציה.

למעשה רק האופציה הראשונה, הסטטוס קוו, באמת נתונה להחלטתם. מדוע רק אופציה זו? „מפני שידינו קשורות וכבולות הרבה מעבר לידוע ולמה שאנו מוכנים להודות", ציטוט מילולי מדוייק מפי אחד מראשי המערך, צמרת שבצמרת כמו שאומרים, שביקש להישאר עלום־שם.

מה זה ידיים כבולות? הנה כך: לגבי אופציה ב', פיזור הכנסת, גם כשמגרדים עד רק"ח והמתקדמת, שקולותיהם לא מונחים בכיס, המערך איננו מסוגל לגייס רוב. אלא אם כן סומכים על נס, על הקולות הפרובלמטיים של התחיה ו/או של ש"ס. אל תאמרו שזה אבסורד שלא יכול להתרחש. שהתחיה, שרוצה התנחלויות, או ש"ס שרוצה תחיקה רתית, לעולם לא יצביעו עם המערך. כבר היו דברים מעולם. החלטת מזכירות התחיה, שלשום, בעד הגשת חוק פיזור הכנסת כבר בשבוע הבא, יוצרת מצב חדש. אם כי גם בליכוד גם במערך, לא מתרשמים מזה, ולא מאמינים שהתחיה תעשה שירות כזה לטובת המערך.

■■■

מה הסיכוי הריאלי שזה יקרה? „שואף לאפס" מהמר יצחק רבין. אמת שהוא התייחס לעניין לפני שנודע על החלטת מזכירות התחיה, אבל צריך גם לקחת בחשבון שמפ"ם עלולה לממש את איומה, ולא תתמוך בפיזור הכנסת, אם ההצעה תוגש על ידי התחיה. ובמקרה זה שוב לא יהיה רוב.

הכנסת יוצאת לפגרה ב־6 באוגוסט. אם עד אז לא יחול מהפך בתחיה ו/או ש"ס, בפגרה כבר אי־אפשר לפזר את הכנסת. ואחרי החגים, אם יימצא רוב, הבחירות יוקדמו לאפריל או מאי 88, במקום שייערכו בסתיו. ועל זה יהיה כדאי לעשות מהומה? האם לא מוטב, כפי שהוצע השבוע, להגיע להסכם בין שתי המפלגות הגדולות, על הקדמת הבחירות, נניח לאביב 88?

לאופציה ב', המערך כבול וזה מוכח. מה על אופציה ג', לכאורה הדבר הפשוט ביותר לעשות? קמים, אומרים יפה „לא משחקים יותר", וחוזרים לאופוזיציה.

לא פשוט כלל. מה פתאום נפקיר את המדינה בידי הליכוד? יאמרו פרס ורבין, והאחרון ידמה? ברור לך מי יישב במקומי בביטחון? עוד יאמר פרס: אין פה רוב ומיעוט, עומד פה חצי עם מול חצי עם. ולא היתה החלטה פורמלית נגד הוועידה. מדאיג אותי עתיד הארץ והשלום.

למה מזה? כל עוד רבין על הביטחון, אימפריה אדירה ומוקד כוח שאין כדוגמתו? וכל עוד פרס מקדם או מאמין שהוא מקדם את תהליך השלום — שני אלה לא ימליצו לפני מוסדות המפלגה לפרוש מהממשלה. וכל עוד שמעון ויצחק ה„יקרים" לא ימליצו, חיים רמון יהיה אנוס להסתפק בקיטורים.

■■■

אבל זה עדיין לא ממצה את שלילת אופציית הפרישה. יש לזכור, ראה לעיל, דברי הבכיר על ה„ידיים הכבולות מעבר לידוע". הסוד היותר מדובר מאחורי הקלעים ומעבר למליצות, הוא שהמערך זקוק לשותפות בממשלה כמו אוויר לנשימה, כדי להציל את ההתיישבות העובדת וחלק ממשק העובדים מפני התמוטטות. על מישקל אימרה ידועה, פתרון החידה הוא „חפש את הכלכלה", חפש את המשאבים הדרושים להצלת מושבים, קיבוצים, סולל בונה ועוד, איפה שהם מצויים: באוצר, ובוועדת הכספים.

ראשי ההתיישבות זועקים זעקת אמת. מזכ"ל התק"ם אהרון ידלין: „בגלל החוב התופח והמתעצם וכתוצאה מהריבית הרצחנית, מאבדים אנשי הגולן והבקעה את התקווה להתאוששות מישקית. (כבר) מתבלטת תופעה מדאיגה של עזיבה. אל תפקירו אותם". השר יעקב צור, איש תק"ם, הגיש אולטימטום לפרס: „לא אמשיך לכהן בממשלה שמביאה להתפוררות ההתיישבות ולפגיעה בקיבוץ ובמושב. אם העניין לא יבוא על פתרונו, אמליץ בפני תנועות ההתיישבות לפרוש מהשותפות בממשלה".

הזעקה הועילה. גם שמיר, מפני שאיננו רוצה בפירוק הממשלה, הבין שיש לשים קץ לסחבת בוועדת הכספים, שכבר חודשים דנה בסיוע להתיישבות. בלחץ פרס, מכנס שמיר בימים הקרובים פורום על לדיון במצוקת ההתיישבות.

■■■

הימור שלנו: הסיוע, בצורת הסדר של פריסת חובות, יינתן, והמערך לא יפרוש. וכן להיפך: אם לא יינתן, המערך יפרוש. אחרת הוא עלול להתפרק מבפנים.

אופציית פיזור הכנסת, עניין של נס. תרצה התחיה, ומפ"ם לא תתפרפר, יוקדמו הבחירות. אבל אם אופציה זו לא תתממש, והמערך יחליט להישאר בפנים, זה יחייב אותו לשנות טקטיקה, להיות שותף ולשאת באחריות, בלי חוכמות ובלי מתבוססים. „הקדמת הבחירות הופכת להיות צורך לאומי, אבל אם לא תהיה הכרעה בעד פיזור, נצטרך להחליט להיות שותפים שווי מישקל ומעמד", אומר השר גד יעקובי. והמזכ"ל עוזי ברעם: „צריך יהיה להיות ממש בפנים, ולחרוג ממה שהצטייר בציבור, בטעות, כאסטרטגיה של הקדמת הבחירות, בשעה שאנו מתכוונים לאסטרטגיה של שלום".

בונים בניינים

האתרים החדשים של שיכון עובדים

חדשו

מגדלי שלמה המלך - נתניה
ברחוב שלמה המלך הולכת ונבנת השמפניה של נתניה - שכונת יוקרה אשר כל הדירות בה פונות לים. במגדלים, דירות איכות בנות 3, 4 ו־5 חדרים וכן דירות פנטהאוז. את הפרוייקט היוקרתי הזה בונות שיכון עובדים וחברת משה שקד ובניו אשר שמה הפך כבר מזמן לשם דבר בעיר.
לפרטים נוספים:
שיכון עובדים לה גרדיה 58 יד אליהו טל 03-390721
פרוייקט משותף עם:
משה שקד ובניו בע"מ
דרגות על אמינות ואיכות בבניה

חדשו

גני חן - פתח תקוה
בקרן הרחובות פינס - כץ פרוייקט בן 6 בנינים ובהם דירות בכל גודל: 3½ חדרים (המתאימה לזכאים) 4 חדרים ו־5 חדרים.
בשכונה עצמה אין כבישים, ומשטחים ירוקים מבדילים בין בנין לבנין.
הבנינים והדירות בגימור מעולה.
לפרטים נוספים:
שיכון עובדים לה גרדיה 58 יד אליהו טל 03-390721
פרוייקט משותף עם:
סולל בונה בנין ותשתית בע"מ

חדשו

קרית אתא - חיפה
ברחוב הנביאים, בבנין מדורג בן 3 קומות דירות יפות בכל גודל:
דירת 4 חדרים 120 מ"ר + 20 מ"ר מרפסת
דירת 5 חדרים 129 מ"ר
דירת 5 חדרים 129 מ"ר + 13 מ"ר מרפסת
הבניה איכותית ויפה למראה.
הסביבה טובה ובאזור כל השרותים הקהילתיים.
לפרטים נוספים:
שיכון עובדים רח' החלוץ 43 חיפה טל. 04-660915
ביצוע:
סולל בונה בנין ותשתית בע"מ

חדש

גבעת קנדה - ירושלים
בסביבה טובלת ירק המשקיפה אל חנוף הנפלא של העיר בניינים בני 3 קומות.
הבניה בעלת אופי מיוחד וכן לדירות בקומה הראשונה 4 ו־5 חדרים חצר צמודה בת עד 160 מ"ר כל הדירות בנות 6 חדרים ו־4 חדרים בנויות בשני מפלסים וכן מרפסת גן ענקית כ־60 מ"ר בסביבה כל השרותים הקהילתיים.
יזם הפרוייקט
ויברטו הולדינג לימיטד.
לפרטים נוספים:
שיכון עובדים רח' הלל 8 ירושלים טל. 02-233396

תצלום: יוסי רוט

מימין: אבי רן בשער. אינסטינקט מהיר, מדויק, חייתי. משמאל: האב בחלוויה

מותו של שוער

מאת
רונית ורדי

מותו של אבי רן, שוער מכבי חיפה, 60 אלף דולאר הכנסה בעונה האחרונה, הפך לאירוע המרכזי השבוע ● אפילו ראש הממשלה שלח מברק: הזדעזעתי ● פתאום זה היה גברי לבכות על המגרש ולהתעלף. ציון מרילי התעלף פעם אחת, ארמלי התעלף פעמיים, ירון גבעול כל הזמן כשל

אתלטי. ראש קטן, עיניים כהות, צרות. תלתלים ארוכים להסתרת האוזניים. שזוף. 1.85 מ'. בן 24. שוערים מגיעים לשיאם בגיל 30. שרשרת עבה עם מרליון (זהב) 'מספר 1' על הצוואר. צמיד זהב על היד. פוסטר של בחורה ערומה בחדר. סיגריות קנט. אלפא רומאו ספרינט. הכסף נזל לו מהידיים. הוא נהג מכוניות כמו משוגע. שיחק טניס. באולינג, שש־בש, קלפים.

60 אלף דולאר הכנסה בעונה האחרונה.
ראש־הממשלה מסר להוריו: הזדעזעתי.
יצחק נבון: זו אבידה.
משה שחל: השארת אותנו יתומים.
אריה גוראל: אין ניחומים. (הוא בכה).
שבח וייס: הוא היה מקסים.

■■■

היתה לו יכולת אתלטית טובה. טכניקה אישית וראיית משחק נכונה. אינסטינקט מהיר, מדוייק, חייתי. הוא היה מנהיג. נסך ביטחון במגרש. טוב ביציאה לכדורי גובה.

כשהיה קטן אמר לו אביו: „אבי תראה, אנחנו מדינה קטנה, מסביבנו אויבים. עם קטן ששולט במזרח התיכון כולו, בגלל העליונות האווירית. ברגע שתשלוט באוויר, אתה הכי גדול בעולם".

בשנתיים האחרונות כמעט ולא ספג שערים מנגיחות או קרנות, ולא ממרחקים ארוכים. במסלול השחור שעשתה מכבי חיפה בשנה האחרונה, הוא היה אחת מנקודות האור היחידות.

כל העיתון, לא יספיק לו, אמרו עליו השבוע בכרמל. ספר שלם לא יספיק. צריך לכתוב עליו אנציקלופדיה, שהילדים ילמדו.

■■■

אבי רן נהרג בשבת בצהריים, בפגרה של עונת הכדורגל, כשהתקשורת העסיקה עצמה באירועים אזוטריים, תחרויות סקווש, טניס שולחן, תחונות של ספורטאים. סיפור מותו פרץ לראש מהדורות החדשות האנמיות של שבת אחר הצהריים. משם עבר למדורי הספורט של יום המחרת ולמסגרות ענק מיוחדות בעמודים הראשונים. כולל תמונת צבע, כחול הכנרת ושחור תלתליו.

אבל עיקר הטיפול עבר, באופן טבעי, דרך מדורי הספורט, המתלבטים עתה באיסוף חומר, בגין הפגרה. מדורי הספורט טיפלו במותו של אבי רן בכלים ובסטנדרטים המיוחדים להם ומתוך מעורבות אמוציונאלית בולטת. תצלומי ענק, אותיות לבנות על רקע שחור, מנה מרוכזת, מכוונת היטב לקרביים. חמישה־שבעה עמודים ביום. טול גז.

„אל מלא רחמים" זעקו שם בכותרת. „ספורט־דרשות" אולי השיג שיא חדש, כותרת ענק לרוחב השער: „אל תאמינו".

וכך, אולי, 'נבנה' המקרה של אבי רן כדי כך שהפך לאירוע המרכזי השבוע.

■■■

בניגוד לכוכבים תל־אביביים וירושלמיים מסויימים, הוא אינו יכול להיחשב כמי שנבנה על ידי עיתונאים. במכבן הזה הוא כמעט חריג. בחיפה אומרים שהתקשורת התל־אביבית, הדומיננטית בתחום, נאלצה, למעשה, להכיר בו לאחר הכישלון באוקיאניה. עד אז, לפני כשנתיים,

אבי רן ואביו, תצלום ארכיון. האב אימן, דחף, ניהל

העריפה התקשורת הזו שני שוערים אחרים: גוני גינצבורג וא חביב. נפילתם באוקיאניה העבירה את תשומת הלב אל אבי רן.

מאז הוא מתואר כצנוע, כמי שלא „משטנקר", כשפתם של עיתונאים. לויאלי למאמן, לשחקנים, לקבוצה. הוא הפך להביב וא ואיזה חיוך מתוק היה לו. גינצבורג וחביב מועמדים להחליף או כמכבי. סיכוייו של השני אצל הקהל החיפאי, טובים יותר. צריכה להחליט בתוך כשבוע.

שחקני מכבי חיפה הופיעו השבוע כפרפרים רכים המחו לתפקד באירוע טראומתי. פתאום זה היה גברי לבכות על המ ולהתעלף. ראה ציון מרילי (התעלף פעם אחת), ארמלי (התעל פעמיים), ירון גבעול (כל הזמן כשל). הם ישבו במשך שעות על שעות כבית המשפחה, בשבעה. אלפי אנשים עברו שם על פניהם כבסה, הסדרן, כיוון את הקהל.

כיום שלישי אסף אותם ניסים קיוויתי בביתו של ציון מרילי כי שירבו על המת. הם ישבו במעגל, נפשם סורה.

קירית: אני מבקש מכל אחד לספר אירוע אישי קצר מאבי.

הראשון פתח: אין מילים בפי...

יעקלה מעיין, מנהל הקבוצה, עצר אותו. הוא השתמש בקול ה תוקפני מעט. כלומר, ניסה להשליט את הגורמה הקיאו גבריות, אש עניניות. בוא נעשה סדר במחשבות שלנו, קבע. משה'לה יש לך איזה מיוחד? משחק והאליפות אוליי רקה לסיום, רמת עמידרו ניהיה

מרילי פתח, ליאור רוזנטל המשיך. ירון גבעול והתחיל לדבר וה לפתע נעצמו עיניו. העסק התפרק.

לראשונה בישראל: פרוייקט מגורים ונופש עם בעלות בלעדית של הרוכש בטאבו

מומחים משוק הנדל"ן: אחד מאפיקי ההשקעה הטובים ביותר כיום.

אזור התיירות החדשני והמתוכנן ביותר בארץ, המרינה בבת ים, נכנס בימים אלה להילוך גבוה של ביצוע.

תוכנית המיתאר האזורית כוללת מרינה חדשה, בתי מלון, מספנות, בתי קפה, מוקדי בילוי, מרכזים מסחריים ופיתוח טיילת רחבה.

תכנית זו תנצל את הפוטנציאל הטבעי של חוף בת־ים (צוק גבוה וחוף ים רחב) באזור נופש וקייט אטרקטיבי.

בימים אלה החלה כבר מכירה בארץ ובחו"ל של דירות מגורים ונופש בפרוייקט הראשון שיוקם באזור - "אורי ים".

"אורי־ים", פרוייקט חדש מסוגו בישראל, מבוסס על מגורים ונופש בבעלות פרטית ובלעדית מלאה במתכונת של מלון בן 4 כוכבים על כל שרותיו: חוף ים פרטי, בריכת שחייה, מועדון בריאות משוכלל, מגרשי טניס, קפיטריה ומגרשי שעשועים לילדים.

"אורי־ים" יבנה ויתופעל ע"י חברת הבנייה אזורים מחטיבת הבנייה של קבוצת כלל.

היחידה הסטנדרטית לרכישה הינה דירה הכוללת חדר שינה, חדר מגורים, פינת אוכל ומטבח וחדר אמבטיה. כמו כן תינתן האפשרות לקונה לרכוש את הדירה עם ריהוט מלון ומטבח מושלם. בנוסף מוצעות לרכישה דירות בנות חדר אחד וקוטג'ים דו־מפלסיים הכוללים גינות צמודות.

התכנון גמיש וניתן לאחד מספר דירות ליחידה אחת גדולה. הבעלות על הדירה הינה בלעדית של הקונה ורשומה על שמו בטאבו. כל דירה הינה רכוש פרטי שינוצל על ידי הקונה לנופש או למגורים, בתקופה שהבעלים לא ישהו בדירה.

יוכלו להשכירה, באמצעות חברת אזורים שתטפל בהשכרה ובאחזקת הפרוייקט.

מומחים בשוק הנדל"ן רואים בפרוייקט "אורי־ים" אפיק השקעה כדאי ביותר הן להשכרה, והן להבטחת עליית ערך ההשקעה הראשונית.

תכניות הפיתוח של אזור הנופש החדש, מבטיחות עליית ערך הקרקע והפיכת האזור לאטרקטיבי ביותר מבחינה מסחרית.

סטנדרט הבניה הגבוה והעובדה שאזורים עצמה תטפל באחזקת הפרוייקט יבטיחו את שמירת ערכו.

מנהל השיווק של חברת אזורים, מר חגי סגל, מסר כי בשלב הראשון של המכירה יתנו לקונים מחירים ותנאי תשלום מיוחדים, כולל משכנתאות. מחירים אלה מובטחים רק לשלב הראשון.

מר סגל הדגיש כי כספי הרוכשים יובטחו בערבויות בנקאיות צמודות. לדבריו, חברת אזורים הידועה כחברת בניה סולידית, השוקלת היטב כל אחת מהשקעותיה, מאמינה כי בעתיד הלא הרחוק יהפוך האזור החדש למוקד נופש מבוקש לתיירות פנים וחוץ, הודות לתכנון החדשני ולשפע הפעילות המוצעת בו וכן בגלל קרבתו למוקדי הבידור של גוש דן והעובדה שאין עוד אזור מתוכנן מסוג זה במרכז הארץ.

לקבלת אינפורמציה נוספת, מוסיף מר סגל, אפשר יהיה לפנות למשרד המכירות הראשי של חברת אזורים ברח' דרויאנוב 5 (ספני בית כלל) טל: 03־295232 או למשרד המכירות הנמצא באתר הבניה בבת־ים ופתוח במשך השבוע ובשבת בין השעות 10.00־20.00, טל. פלא־פון 050־22214 ו־03־425370.

תצלום: עמנואל אילן

נירי קליגר המשיך: „אני הופך להיות הבן של ההורים שלו, נמקום. אבין ביקש מההורים שלי והם הסכימו. אני עובר לגור שם. אלבש את הבגדים שלו. הוא השאיר לי את גלית לשמור עליה. אלבש את השרשת שלו".

למחרת ריאיין 'ידיעות אחרונות' את ד"ר רובי פרידמן, פסיכיאטר, האיש שיטפל, ככל הנראה, בקבוצה.

■■■

אבי רן נמנה עם הקליקה 'הלבנה' של מכבי חיפה. חמישה־שישה שחקנים שצמחו באיזורים סוציואקונומיים שרב בהם הכסף החדש. מכבי חיפה, עסק מסחרי, השקיעה במשאבים האנושיים שלה, כולל אומנת צמודה על תקן של מנהל קבוצה.

החיים באינקובטור של מכבי היו קלים ונעימים. מכוניות נוצצות, חופשות צמודות, ביגוד ספורטיבי, אופנה איטלקית צעירה, ספורט ימי כתחביב. אבי רן היה קם בתשע־עשר בבקר. שותה מים קרים. מטלפן לנירי, (רוני, כשהוא בארץ), ירון, ליאור ושלום מהקבוצה, נפגש איתם בקפה 'הבנק' במרכז הכרמל. אוכל סנדוויץ' עם טונה. משחק שש־בש. הולך עם כולם לירון גבעול לראות וידאו, או נוסע לצומת קרית אתא לשחק באולינג. אחר כך אימון, והביתה.

בערב היה מטלפן לחברים. הולך עם נירי (רוני, כשהוא בארץ), ירון ליאור ושלום לפאב 'אחוזה'. שותה משהו ליד הבר. אחר כך היו הולכים לראות וידאו. אבי היה ישן אצל ההורים. ככה כל יום, להוציא שישי שבת – לקראת משחק, ושבת ארוכה – אחריו.

■■■

למשה רן היה תפקיד מרכזי בעיצוב הבן כספורטאי. „אורי־אורי", הוא צעק השבוע, „תראה אבי איך כל חיפה באה לראות אותך... איך צעק לי בשבוע שעבר: אבא של רן בוא תאכל פלפל. חבר'ה, אין לי אותו, אמרתי. אחר צעק לי: איך עשית אחד כזה יפה? אמרתי, חבר'ה, זה החוכמה. אני קוץ הוצאתי פרח. זה הגדולה שלי. ועכשיו, מה אני שווה".

משה היה האיש שמאחורי ה'אבי רן'. הוא אימן, דחף, ניהל את הביונס עם הקבוצה.

משה: „אריה גוראל בא. אמרתי לו עם אצבע מאיימת, תבטיח לי שאתה מכין לי קבר לידו. הוא יהיה מימיני, ועוד קבר לאשתי משמאלי. אם לא אקבר לידו, אני אקום מפה, אני לא יודע מה אני אעשה. אני אהייה מטורף, אני אהרוס, אני אשתט. לא יודע מה אמרתי. אני מעריך את אריה גוראל מאוד. הוא לחץ לי את היד, הבטיח שיקיים. הוא קיים. אמרו לי הנה תראה, אחת שתיים שלוש, זה שלכם.

„בפעם השנייה אריה גוראל היה פה אתמול. אמרתי לו, אני עשיתי את אבי רן מספר 1. אני קברתי אותו. גם אתה אריה גוראל תהייה מספר 1.

„אני אוציא עיתון ספורט. ושם העיתון יהיה אבי רן. אני אפיץ אותו, אתחרה בגדולים ביותר. אכתוב את האמת, אספקת, אתן ציונים נבונים. תרשמי. יום היווסדו של העיתון: יום שלישי, 14 ביולי. תשע בבוקר. יום שלישי פעמיים כי טוב".

זיכרון: „כשאבי הגיע למשבר ולפני כשלוש שנים, הוא אמר לאמא שלו, גמרתי. אני לא אשחק יותר. שתו לי את הדם, אני לא יכול. הגיע אלי למוסך. ישבתי איתו על שפת האבן. אמרתי לו, אבי מותק תשמע כל מילה שאבא אומר לך. אני לא רוצה שתסבול. נכון שהכל שותים לך את הדם. אבל אני תבין, אני בניתי לך מפעל. אתה לא יכול לקחת גפרור ולשרוף אותו בבת אחת. תבטיח לי דבר אחד. תשכח מהכל עד המחזור ה־15, לך לאימונים כרגיל. ואז אני מתחייב לך: אתנקם בכולם. על כל טיפת דם ששתו לך ולי, אני אשתה לכל אחד ליטר. לך לאימונים, אתה גדול. אל תסתכל על אף אחד. רק השקט הנפשי היה חסר לו".

■■■

ביום חמישי שעבר הוא קפץ לקחת מוס מברוך הספר. ברוך סגר אחרי האסון ליומיים, ואחר כך נערך מהעסק בזמני תפילה. פאב אחוזה נסגר בשבת אחרי שמיקי, המנהל, ראה את הכתבה בטלוויזיה. „זה המינימום שאני יכול לעשות בשביל אבי".

ציפי רום, מלכת החברה בעיר, היתה מלקטת כאן פירורים לטור השבועי שלה במקומון. אבי הופיע אצלה, בטור, כחתיך משגע עם גלית המדהימה וכולי. „ביום שישי שעבר עשיתי עליו כתבה הומוריסטית. אכלנו ארוחת בוקר בפאב 'הבנק' וסינדלו לו את המכונית. קראתי לקטע, הסנדלים של אבי רן. אמרתי שבטח יו"ר מכבי שלח לו ת'סנדלים כדי שלא יסע לחו"ל. נורא צחקנו על זה".

'פוטו מימל', חנות לשירותי צילום, הציב במרכז הוויטרינה שלו פוסטר של אבי רן עם סרט שחור, ותצלומים מההלוויה. משה רן במבט מפוזר, גלית בוכה, ציון מרילי מאחורי משקפיים שחורים. בצד השני של הוויטרינה מוצבים תצלומי חתונה של מרילי ואשתו הדוגמנית. מרילי בשקיעה, מרילי ליד המרצדס האדומה, מרילי בהלוויה של אבי רן. הרבה אנשים עצרו ליד התמונות, בכו, המשיכו לבית הקברות, לבית ההורים או ל'ויטמן' הסמוך. בויטמן הדביקו תמונות של אבי. משה אברג'יל שעובד שם אומר ש„השבוע באו לכאן יותר. באיזשהו מקום מתאספים פה להספיד אותו. בן אדם עצוב, אם יילך לבית קפה אחר, ישמע מוסיקה. פה – לא. סלקטר היה לפני חצי שעה. אתמול בא ציון מרילי".

– מה יקרה למכבי בלי שוער?
אברג'יל: „אף אחד לא חושב על זה עכשיו".

■■■

האסון תפס את מכבי חיפה בשיאו של משבר ניהולי ומקצועי. בתוך שנה הידרדרה הקבוצה ממעמד־על למעמד של עוד קבוצה בליגה הלאומית. ההנהלה הוותיקה פוזרה לפני כשבועיים. ישיבת מועצה שאמורה היתה להתכנס השבוע כדי לדון במה שתואר כממצאים חמורים שהעלה מבקר האגודה (רו"ח בומס), נדחתה בלחץ השחקנים ומנהל הקבוצה, עד סוף השלושים. מכבי חיפה בלי אבי רן ז"ל, בלי רוני רוזנטל וצביקה וייצנר היא מכבי אחרת, רחוקה מאוד מהצמרת והברק שהתאפיינה בו לפני שנתיים־שלוש. יצחק אביעד, היו"ר החדש, זה לא וייצנר, שהושווה בזמנו לשמעון מזרחי של מכבי תל־אביב כדורסל. דרור קשטן המאמן החדש בא כאלוף מבית"ר ירושלים, אבל השבוע האחרון הציג לפניו אתגר מסוג חדש.

בסוף השבוע הזה, אמור להיבחר הפסיכולוג שיעבוד מעתה עם הקבוצה.

„אתמול עוד חשבתי שיבוא"

דניאלה רן, האם, מונולוג

„הלכתי לישון בשבת. הדלקתי סיגריה, באתי להיכנס למיטה. פתאום גיסי ניסים נכנס אומר לי: דניאלה בואי, רוצים אותך בטבריה עכשיו.

„מה יש בטבריה? אמרתי. זה רבע לשלוש בצהריים. אני לא מרגישה טוב, לא בא לי ללכת איתך.

„לא־לא, הוא אמר, בואי.

„אמרתי: בסדר. קמתי, התלבשתי ועוד אני שואלת אותו: ניסים, לקחת בגד ים?

„אמר: כן.

„בדרך הוא אומר לי, דניאלה את יודעת, אבי – היה לו איזה תאונה בים.

„זה רציני?

„לא, זה שום דבר. אבל תשמעי, אני לא יודע איך להגיד למשה. (האב).

„אמרתי לו: אני אגיד למשה, מה יכול להיות?

„אנחנו מגיעים למסעדה וניסים אומר לי פתאום: זוזי, זוזי את, אני אגיד לו. והתחיל לבכות: אבי בלי יד, אבי בלי יד... ובעלי אומר לו, אז אני אעשה אותו שוער בלי יד.

„אמרתי לו: מה אתה עושה לנו פה? או נפצע ביד, אז מה? אתם משפחה משוגעת, רואים שבן אדם יש לו פצע, ומיד עושים פאניקה. אז הוא נפצע ביד, מה יש לך? ובעלי כבר הבין וממש התעלף. לא, הוא אמר, אתם עובדים עלי. חבר במסעדה אמר לו: אתה לא מאמין? בוא, אני אקח אותך לרמב"ם.

„הגענו לרמב"ם. בעלי נשאר באוטו, החבר נכנס למיון. כשיצא אמר ליו בואי־בואי. הבן שלך משוגע. הוא קיבל את הטיפול וברח הביתה.

„בדרך הביתה בעלי כבר הרגיש. ניסיתי להרגיע אותו. זה לא שלא רציתי להאמין, פשוט, לא חשבתי בכיוון הזה. אמרתי לו: משה מה קרה לך? אז יהיה בלי כף יד. כשהגענו הביתה, הוא לא רצה לעלות. ורק את עצמו, הרימו אותו בכוח.

„בבית היו מלא אנשים. אמרתי לחברה: תגידי לי את האמת. מה קרה? אנשים שלא ראיתי עשרים שנה באים פתאום לבקר. והיא אומרת לי, לא דניאלה, יותר גרוע. כל היד הלכה לו. עשיתי סיבוב אחד של קפה, ורק אמרתי כל הזמן, תגידו לי מה קרה. בסוף אשתו של הטבח מהמסעדה עושה לי, אבי מת.

„צעקתי עליה".

– בהלוויה, הבנת מה קורה?

הבנתי ולא רציתי להבין. רציתי רק לראות אותו אם הוא שלם. חשבתי להתקרב, לברוח אליו, להרים את השמיכה, לראות אותו. עצרו אותי, אמרו שזה יטמא. הייתי ליד הראש שלו כשהתחילו לקבור אותו, ולא יכולתי להרים את השמיכה. רק כשהוריד אותו עם הסדין הסתכלתי עליו, ראיתי את הראש שלו, ראש קטן, גוף ארוך רזה. אני לא יודעת איך הגוף שלו נכנס בארון כזה.

– ממש ראית אותו?

ראיתי־ראיתי. ועוד אתמול חשבתי שיבוא, כי אני יודעת שיש לו כוח. הוא ילד חזק, אמרתי, הוא מטושטש עכשיו. בטח ינוח קצת, יתחזק, ירגיש טוב וייצא. יבוא עם הסדין ויעשה לנו הפתעה.

חברה אמרה לי, אני חושבת שאת משוגעת. וזה לא נכון. השכל שלי עוד איתי. אמרתי לה: את, לא נורמלית. את יודעת איזה כוח יש לו? איזה חיה שהוא? איזה ידיים יש לו?

– את מתארת לעצמך, ממש, איך הוא אוסף כוח ויוצא מהאדמה?

כן, יש לו כוח. יש לו ידיים חזקות, חייתיות. יתחזק, יזיז כל מה שמעליו...

– איך את מחזירה את עצמך למציאות?

אני במציאות. אני יודעת שיש לו כוח. גם עכשיו אני לא מאמינה לזה, האנשים האלה שבאים לפה. אני חושבת שהם משוגעים.

– את כל הזמן מרגיעה את בעלך. מה את אומרת לו?

בעלי נגמר בעלי. הרבה זמן הוא לא יחזיק. אני מרגישה את זה ואני יודעת. גם אם יתחזק ויעמוד על הרגליים, אי אפשר יהיה לדבר אתו, ואנחנו צריכים אותו. יש לנו עוד שני ילדים. אני צריכה אותו, אני בלעדיו לא שווה.

– את יודעת שראש־הממשלה שלח מברק תנחומים?

אני רק יודעת דבר אחד, שלא בכיתי על אבי, ולא מגיע לו שאני לא אבכה עליו. יש אמא שלא בוכה על הבן שלה? אני צריכה לבכות, למלא ים של דמעות. אולי אלוהים רצה שאני לא ארגיש שהוא מת, לא רצה לשרוף לי את הנשמה.

– את כועסת על אלוהים?

אני לא יכולה לכעוס עליו. זה הדבר היחיד שיש לי.

– והאנשים שבאים לכאן. מאות. זה עוזר לך?

משוגעים האנשים. מה הם עוזרים? הייתי רוצה שכולם יילכו ויעזבו אותי בשקט. אולי אז אני אתפרק.

רצים אחרי השעון

מאת חיים שיבי

השבוע, בכנסת, שם המשחק היה זמן. מחוגיו של השעון הפוליטי נעים לעבר השישי לאוגוסט, יומו האחרון של מושב הקיץ. מה רוצות הסיעות להשיג עד אז?

לוח הזמנים הברור ביותר בכנסת מצוי בסיעת הליכוד. יצחק שמיר רוצה להרוויח זמן. בחירות בינואר או פברואר 1988 יחסלו סופית את יוזמת הוועידה הבינלאומית. האמריקנים אינם נוטים לבצע מהלכים גדולים בסמוך לבחירות שלהם.

עד אביב 1988, קובע התסריט הזה, יש לשמיר זמן לבסס את עלייתו בסקרי דעת הקהל ולשמעון פרס יש הרבה מאד זמן להשכיח את השנתיים הראשונות שלו בממשלת האחדות.

האם יצליח הליכוד להרוויח זמן? האם תעניק התחיה לפרס רוב להליכה לבחירות חדשות? בשישי באוגוסט נדע

השבוע ניהל יצחק שמיר סדרת פגישות, במטרה להרוויח זמן בשתי חזיתות: זאת של ש"ס וזאת של התחיה. ש"ס רוצה תיקון חוק והתחיה רוצה התנחלויות. הליכוד מתקשה לספק לשתי הסיעות את מבוקשן, אך בינתיים הוא מנסה להוכיח השתדלות.

בפגישה של צמרת הליכוד עם אנשי ש"ס ביום רביעי השבוע, הרגישו חיים קופמן ויהושע מצא, כי להערכתם גם מבחן הצבעה נוסף בכנסת לא יביא לתיקון חוק שיפוט בתי דין רבניים. קופמן ומצא שמעו בהנאה שבחים מאנשי ש"ס על מאמציהם במליאה אך המשבחים תבעו מאמץ נוסף.

תשובת הליכוד: לש"ס נאמר לנסות ללכד תחילה את כוחות המחנה הדתי, לשכנע את המפד"ל, לגבש חזית עם אגו"י. עד שכל זה יקרה, מתפללים בליכוד, תגיע כבר – סוף סוף – הפגרה.

החזית השניה, הקשה יותר, של יצחק שמיר במאמציו לעבור את המושב הזה בשלום, היא סיעת התחיה. ביום רביעי השבוע נפגש שמיר עם יובל נאמן. מה שיש לשמיר להציע לנאמן בשלב זה בנושא התנחלויות לא מספק את התחיה.

ביום ראשון הקרוב תתכנס התחיה לדיון מכריע. ההערכה: יובל נאמן יציע למפלגתו להעלות ביום רביעי הבא להצבעה בכנסת את הצעת החוק של התחיה לפיזור הכנסת.

בליכוד מקווים כי ח"כ גאולה כהן, מתנגדת מושבעת של הקדמת הבחירות, תצליח להטות את הכף נגד הצעת נאמן שרפול תומך בה בהתלהבות. גאולה כהן אינה מבינה מדוע צריך לתת לשמעון פרס רוב להקדמת הבחירות, כאשר המתח בתוך המערך עולה והסקרים מחמיאים לשמיר.

גם גאולה כהן רוצה לראות ניסיון מתוקצב היטב של שמיר לרצות את התחיה לפני שתגבש עמדה סופית. הודעה דרמטית של הרגע האחרון על הקמת ועיבוי התנחלויות תוכל לסייע לה לשכנע את הרוב במפלגתה התובע בחירות עכשיו.

אם תחליט התחיה להעלות את הצעת החוק שלה לפיזור הכנסת, סביר להניח שגם סיעת ר"צ תעלה להצבעה הצעה דומה משלה. אם כך יקרה, עדיין יוכל הליכוד לנצל את לוח הזמנים הצפוף ולנסות ולקבור את שתי ההצעות בתכסיסי השהייה נועזה.

יום ראשון הקרוב, ה־19 ליולי, יחייב גם את המערך לנסות ולהחליט מה לוח הזמנים שלו. במערך גוברת ההכרה שהמצב הקיים של אי הכרעה עלול להיות האלטרנטיבה הגרועה ביותר מבחינתו. עם זאת, הדיון העקרוני החשוב של השבוע במערך עסק בעקיבא לוינסקי ובשורתו הציונית, לא בצורך להחליט עכשיו איך גומר המערך את המושב הזה בכנסת.

האם תעניק התחיה לשמעון פרס את הרוב הדרוש לו להליכה לבחירות חדשות? דעת הקהל במזנון הכנסת גרסה בסוף השבוע, כי גם המושב הזה יסתיים בלא סערות גדולות. כולם ייצאו סוף סוף לפגרתם, עייפים אך מרוצים. ■

צעד ראשון. לאט לאט מתקדמים נסים וקיסר לקראת שבוע עבודה מקוצר. עוד כמה צעדים קדימה ואפשר יהיה לארוז את המשפחה ולנסוע, לא על חשבון המשכורת וסתם ככה כשמתחשק, ליומיים חופשה. ממש אמריקה.

כל אנשי הלביא. שני משמאל, אביהו בן־נון, המפקד הבא של חיל האוויר – נגד. לצידו, שר הביטחון – יצחק רבין – נגד. מימין, קצת רחוק, כמו בדעותיו, דוד עברי, מנכ"ל משרד הביטחון ואקס־מפקד – בעד. וכל אלה מצדיעים, לגורל רב העיטורים, סמודיו מולינה, שר ההגנה הקולומביאני. הוא כבר אמר מה דעתו על הלביא? (תצלום: חיים זיו)

עוד לא אמר את המילה האחרונה

מאת בינה ברזל

„מי שלא רוצה ועדה מדינית שיציע אלטרנטיבה", אמר השבוע, ישראל כץ, עוזרו של אריק שרון, מה שמזכיר את המשפט הידוע של אורי דן, עוזר אחר של שרון, שאמר כשעתה: „מי שאינו רוצה את שרון כשר ביטחון יקבלו כראש ממשלה".

אולי עדיין לא ראש ממשלה, אבל גם משמיר ניתן להבין, ששרון מנסה להשתלט על התנועה. המלחמה הארוכה בין השניים, אין ספק, משתקת את המפלגה.

קצת מאוחר מדי תפסו בחרות שמי שעשה את העסק הטוב ביותר הוא דווקא שרון שקיבל את המרכז. לוי, מ"מ ראש התנועה וההנהלה, תקוע עם תפקיד חסר תוכן, מלכודת שטמנו לו אנשי שרון, שידעו שהוא לא יוכל להכיח שמישהו אחר יזכה בו וכך ינוטרל מהתפקידים האחרים. שמיר וארנס ממתינים להקמת המוסדות שלהם, שעלולים להתבטל כשיוקם מטה הבחירות.

שמיר שהכיס בוועידה את לוי, יצא מחוזק, אך לא ניצל את התנופה להפעלת חרות. אין לו עדיין הנהלה לעמוד בראשה, ואין מי שישא את רגלה המדיני־ערכי של חרות לקראת המאבק עם המערך, יגיב על הלביא ועל הוועידה הבינלאומית. גם ארנס, מנהל עדיין מזכירות ישנה, כיון שאין הסכמה בין המחנות על מזכירות חדשה, דוד לוי לא שותף בשום תיכנון או הכרעה ונגררת גם נושא ליכוד הליכוד. בשעה שבמערך כבר פועל צוות בחירות, עוסקים במבודה בשיפוצים ומכינים לשכות הולמות לשרון, לוי, שמיר וארנס.

ביום ראשון בישיבת הממשלה למר שמיר מהתיקשורת, כי שרון מתכוון להקים במרכז התנועה עשרות ועדות, ולהעמיד את עצמו בראש הוועדה המדינית.

בפתק ששלח לשרון קבע שמיר שיש צורך לדון בעניין הוועדות בכלל ובוועדה המדינית בפרט. את התשובה קיבל אחר־כך משרון בשיחת טלפון. שרון פירט את שמות הח"כים שהעמיד בראש הוועדות ושמיר ענה, כי הוא מתנגד להקמת ועדה מדינית. היא תתנגש, אמר, בהנהלת התנועה. תהיה פוליטביורו.

עוד באותו יום שלח שמיר לשרון רשימה משופצת של ראשי וועדות:

לוועדה לקשרי חוץ, הציע את דן מרידור

האיש החזק הוא שמיר, אבל לשרון הנכסים הפוליטיים. אמנם העמידו אותו השבוע על מקומו, אבל עוד נשמע על הוועדה המדינית

במקום את בן אלישר ואת בן אלישר לוועדת המצע. את אורנר הוא מציע לכלכלה במקום קוסמן, ואת קוסמן לוועדת העם היהודי. רקל מיועד להתיישבות במקום מתי דרובלס ומיקי איתן במקום שלומי גרביץ, ראש בית־ר לנוער וחינוך. ועדה מדינית לא נכללה כלל בהצעת שמיר.

„שמיר עשה תיקונים סיעתיים", אמרו בתגובה אנשי שרון, „מינה רק את אנשיו. אפילו את אנשי ארנס ניסה לזרוק".

שרון שהתעלם מהתנגדות שמיר העלה להצבעה את הצעתו המקורית, והמשך ידוע.

„שמיר נוהג בסמכותיות ובדמוקרטיות", הגיבו אחר־כך אנשי שמיר, „כשהעסק עבר את הגבול הוא שם את היד על השולחן והנחיל תבוסה לשרון. עוד באותו בוקר הבהיר לשרון את עמדתו והיה בטוח ששרון לא יביא את הוועדות למרכז. שרון קבע סדר יום בלי שהתייעץ עם ראש התנועה. הוא מתח את הדברים וצריך היה להעמידו על מקומו. זהו שמיר".

אלא שאריק עדיין לא אמר את המילה האחרונה. למקורביו כבר הודיע, כי אינו מערער על סמכותו של שמיר כראש הממשלה, אבל בתוקף סמכותו כיו"ר המרכז הוא מתכוון להביא את הצעתו להצבעה חשאית, בישיבת המרכז הבאה באוגוסט.

אומרים מקורבי שרון: „שרון העביר את מה שרצה בישיבה. הוא קבע את עיתויה של הישיבה ואת מיקומה. הוא הצליח לבחור בית דין וועדת ביקורת ולראשונה יש בשתי הוועדות גם אנשים של שרון. הוא כפה את העיקרון, כי שרון, שמיר ולוי יקבלו כל אחד שליש מן הוועדות. הוא נהנה מאוד לתפקד כראש המרכז.

שרון הוא השר היחיד שלרשותו עומד כיום גוף פוליטי חשוב. החשוב ביותר. כי גוף זה, על אלפים חבריו יהיה הגוף שיבחר בשנה הקרובה את המועמד לראשות הממשלה הבאה ואת רשימת חברי הכנסת של חרות. ■

נאמן לעקרונותיו

לכל נאמן, לא כמו חבריו, גאולה כהן ורפול המוכנים לדחות את האולטימטום על פירוק הכנסת עד לאחר החגים, נחרץ בדעתו: אם שיתקבלו תנאיו או שתפוזר הכנסת. תנאיו, רוצה לומר, 50 מיליון דולר שיעביר הליכוד לחיזוק ההתנחלויות ולהקמת עוד שני ישובים.

נאמן טוען שסכום של 50 מיליון דולר, יביא ליו"ש עוד 30 אלף יהודים תוך שנתיים. תוספת רצינית של בוחרים פוטנציאליים.

„אם יהיה צורך", הוא אומר, „יציע המשרד הצעה לפיזור הכנסת ללא הנמקה והתחיה ומפ"ם יוכלו להצטרף אליה כדי להבטיח לה רוב".

המניעים של מפ"ם נהירים לו: היא חוששת מהסקרים המבטיחים לה רק שני מנדטים בבחירות. עם קצת לחץ על המערך יצליחו, אולי, לזכות בשישה המקומות. ■

יש לו סבלנות

השבוע אמר שמיר שיש לו סבלנות. מה שמעלה את השאלה עד מתי? ועד כמה יוכל לספוג ולשתוק.

השבוע בשיחה עם אנשי תנועה בנצרת עילית אמר:

„אני לפעמים מהרהר. אולי הגיע זמני ללכת הביתה. אולי היה לי טוב בלי המעמסה הזאת. גם לי מגיע חופש. אינני זוכר מתי יצאתי ליום אחד של חופש בשנים האחרונות. אבל כשאני חושב מה יקרה לארץ ישראל אם לא נעמוד בפרץ – אני מתחלחל ואני מקבל מהבלה כוחות". ■

יולי אדלשטיין פגש השבוע הרבה ידיים, מבטיחות, אוהבות, מצהירות. היד הנואמת מעליו, היא למשל, ידו של שר הקליטה, יעקב צור, שקיבל את פניו בשדה התעופה. חוץ מזו, היו גם ידיו המחבקות של שמיר וה„אנחנו אוהבים אותך", ידו הלוחצת של פרס ו„ראה את לישכתי ביתך", ידו המלטפת של ארנס ו„דאגנו לבריאותך וגורלך", ידו המבטיחה של חנן פורת, זו שבנתת לו „בית יפה וגדול באלון־שבות", והיו גם ידי זבולון המר, ביבי נתניהו, יוסקה שפירא, הרב דרוקמן, ועוד ידים נטויה. (תצלום: שלום בר־טל)

אין שווים יותר

מאת אורלי אזולאי־כץ

כל חבר מפלגה שירצה להציג מועמדותו לרשימה לכנסת, הציע השבוע פרס, יצטרך להשיג, מלבד את תמיכת חבריו בסניף, גם את תמיכת חברי המפלגה המתגוררים באיזור מגוריו. אלא שההצעה זכתה לביקורת נוקבת: „אם כך, שיבטל לגמרי את השריונים במפלגה", אמרו נציגי המחוזות, „שיעמוד הוא לבחירה, שיעמוד גם יו"ר הכנסת ומזכ"ל ההסתדרות. כבולם יתמודדו".

הרעיון של פרס איננו חדש. עוד בתקופת ההתמודדות הגדולה בינו לרבין, הציע האחרון,

אם פרס רוצה לשנות את שיטת הבחירה לרשימה לכנסת, אומרים נציגי המחוזות, שיעמוד גם הוא לבחירות

כי בבחירות ישתתפו כל חברי המפלגה ולא רק העסקנים בסניפים. פרס התנגד וההצעה לא הועלתה לדיון.

מאז, זרמו הרבה מים ופרס מוביל את השיטה שבעבר כל־כך התנגד לה. וכל זאת בעקבות סיור שערך באנגליה, שם משתמשים בשיטה. פרס שמע ממנהיג הלייבור על יתרונות השיטה ועל ההצלחותיה. על פי הצעתו כל אחד מ־22 נציגי המחוזות יצטרך להשיג את תמיכת חברי המפלגה באזור מגוריו, ולא רק לנצח בבחירות בסניף.

במפלגת העבודה מעריכים כי הצעתו של פרס תיפול: דמוקרטיה זה דבר יפה, אבל במפלגת העבודה לא יתנו לנצח את המנגנון. ■

מתחיל בשלושה ימים

אחרונו שבוע עבודה בן חמישה ימים אמרה השבוע, בישיבת „שרינו", שושנה ארבלי אלמוזלינו, כי יגאל אלון ז"ל, לפני 20 שנה, כשהיה שר עבודה, הניח על שולחן הממשלה הצעה להנהיג שבוע עבודה מקוצר.

עזר ויצמן נזכר בבדיחה ששמע משמחה ארליך ז"ל: „אני מוכן לעבור לשבוע עבודה בן חמישה ימים, אבל בהדרגה: קודם שלושה ימים, אחר־כך ארבעה ואחר־כך נראה". ■

שיטת הסמן הקיצוני

פרס הציע השבוע לשמיר לגבש תכנית שתאפשר למערך ולליכוד ללכת יחד לקראת תהליך השלום. פרס, שהבין כי בשלב זה לא ניתן להקדים את הבחירות, החליט לעשות נסיון נוסף, לגשר על פני הפערים בין שתי המפלגות. הוא מאמין, כי ניתן לחבר מסמך ובו נקודות

פרס מנסה להגיע להבנה עם הליכוד בעניין תהליך השלום. הלך לשמיר ונכשל. הלך שרון ומצא שפה משותפת

מוסכמות בין שתי המפלגות, ועל בסיס זה לנסות ולהמשיך את הקיפאון בנושא השלום. אלא שהדיאלוג, פרס־שמיר, מציינים בלשכת ראשון, הסתיים כמעט לפני שהתחיל. „נראה, נדבר, עוד חודש חודשיים", התחמק ראש הממשלה.

דיאלוג דומה ניהל פרס לפני כמה ימים עם אריק שרון. שני הצדדים לא נידבו פרטים, אבל צריך לזכור כי אצל פרס זוהי שיטה. בכל פעם שהוא רוצה להגיע להסכמה כלשהי עם הליכוד, הוא בוחר דווקא את הסמן הקיצוני של התנועה ומנסה להגיע איתו להבנה. כך היה בערב הקמת ממשלת האחדות: פרס קיים שתי פגישות חשאיות עם אריק שרון.

בירושלים אמרו השבוע, כי גם פרס וגם שרון מאמינים, שבמתכונת הנוכחית אי־אפשר להמשיך ולקיים את הממשלה. בנפרד אמר כל אחד מהם, כי ניתן יהיה לצאת מהסבך רק אם שתי המפלגות יגיעו להסכמה על המועד להקדמת הבחירות. שרים נוספים מהעבודה שוחחו עם עמיתים בליכוד, שיחות אישיות על בסיס חברי.

בישיבת „שרינו" האחרונה מסרו המשתתפים, כי באותן „שיחות מסדרון" התרשמו, כי גם שרי הליכוד מבינים שיש להגיע להסכמה על מועד מוקדם לבחירות. בשבוע הקרוב ינסו לקדם את הנושא. המחלוקת הראשונה תהיה ללא ספק על המועד: במערך רוצים בחירות בספטמבר־אוקטובר '87. בליכוד אומרים, שאין מה לדבר על מועד שלפני אפריל 1988. ■

יש בעיות משמעת

לא חדש הוא שבמשמרת הצעירה של מפלגת העבודה כועסים על ייצוג מינימלי, על יחס ההנהגה ועל העדפת „צעירים צנחנים". השבוע נתן להם ראש המפלגה סיבה נוספת לכעוס כשאמר שלא שומעים מספיק את קולה של המפלגה, או במילים אחרות, שהם לא עושים מספיק.

אפרים זינגר, מזכיר המשמרת: „בצבא, אין חיילים לא טובים. כאשר חיילים לא מתייצבים מאחורי המפקד, הבעיה היא של המפקד. אם פרס חושב שאנחנו לא מספיק הולכים איתו, שיבדוק טוב טוב מה הבעיה איתו. בכלל אני חושב שלהנהגה שלנו יש רגשי נחיתות".

ברוך אסקרוב, יועצו הפוליטי של פרס: „אינני חולק על התזות הצבאיות של זינגר, אלא שאנחנו כרגע במאבק מדיני ולא צבאי. עצוב להבין שזינגר רואה במחלוקות המדיניות הלאומיות עם הליכוד מחלוקת פרטית של שמעון פרס. תודה רבה, אבל לא מאחורי פרס צריך לעמוד, אלא מאחורי השקפת העולם שבה כל חברי מפלגת העבודה מאמינים. מי שאין אש בליבו גם לא יצית אש. אני חושב שבמקום הצעות לעוד ברק בית ועוד ברק בית, כדאי שזינגר וחבריו ילכו מבית לבית ויסבירו את נושא השלום". ■

צועק זאב זאב, והזאב איננו

מאת רוני שקד

החלטת הקבינט להאריך את הזכיון של חברת החשמל המזרח ירושלמית, ולהפריד את אספקת החשמל לתושבים הערבים והיהודים בירושלים, לא עברה השבוע את ראש הממשלה. שמיר החליט להשעות אותה לשבוע ימים.

היה זה השר פת ששיכנע אותו: „ההחלטה מכינה את הקרקע להפרדת ירושלים. זו החלטה פוליטית. מה עוד שמבחינה כלכלית וטכנית ההחלטה היא טימטום. אנחנו פשוט נכניס את החברה הערבית לבוץ כלכלי".

דבריו של פת על הדליקו נורה אדומה אצל ראש הממשלה. ישר חשב על הוועידה הבינלאומית ועל עתיד ירושלים. בסופו של דבר החליט לקיים בממשלה דיון נוסף.

ההחלטה של שמיר כמעט הוציאה מהכלים את מי שעיבד את התוכנית וכמעט הביא את ממשלת ירדן להסכמה עליה, שר האנרגיה, משה שחל: „גם הפעם הורדו השר פת והגיב בצורה נמהרת, בלתי שקולה וחסרת עניין, מבלי שבדק את מהות ההצעה. אומנם הפעם אין התייחסות לסיפורי אנדרסן על כיפה אדומה, אך פת ניתפש הפעם לזאב. הוא צועק זאב זאב, והזאב איננו. אילו המתין מספר ימים היה נוכח לדעת שממילא הממשלה הייתה מקיימת דיון להחליט על תיקון נוסח הזיכיון. אך הימים ימי קיץ, מה לא עושים כדי לתפוש כותרת ואפילו קטנה בעיתון".

פת לא נישאר חייב: מגמתו של שחל לשרת גורמים במפלגת העבודה שעדיין מוכנים לרמוז לשכנינו במזרח, שירושלים עדיין לא מאוחדת".

אוחזת בי רעדה

מבוהל מאיום ההתפטרות של יעקב צור, שר הקליטה, רץ השבוע שמיר אל השרים והח"כים שלו וביקש מהם לעזור לו לעבור את הקיץ בשלום. שמיר, החושש, כי בעקבות צור עלולים לברוח עוד שרים, מבטיח שאחרי הקיץ, „יאפסו הסיכויים להקדמת הבחירות".

צור, מוטרד ממצוקת המושבים והקיבוצים, לא רוצה, בעצם, להתפטר, אלא להביא לשינוי בהתייחסות לשאלת ההתישבות. טוען שהזנחת המושבים והקיבוצים מקורה בקנוניה פוליטית בוועדת הכספים של הכנסת.

„חלקים גדולים במפלגת העבודה אטומים לנוכח המצב שבו גוררים ומשפילים את ההתיישבות. לאנשי הליכוד יש מטרה ברורה לקעקע את אחרוני הרגמים של מערכות שיתוף הדדי. למפד"ל יש קיבוצים ותנועת התיישבות – אבל לא שמענו מהם אפילו מילה. במפ"ם עסוקים בתוסיין, ברבנות ובחוק החנינה.

והממשלה?

„על איזה ממשלה אתה מדבר?", אומר צור, „הממשלה לא מסוגלת. ממשלת האחדות משותקת. אין שום נושא שהיא מטפלת בו שהוא עניני. כל נושא מקבל מימדים פוליטיים. המצב רק ילך ויחריף. הממשלה איבדה את כושר פעילותה כגוף מבצע. המינימום שאני מצפה מממשלת ישראל האומללה, שלפחות תאמר לפני כל ויכוח, שהיא מוכנה לחלץ את ישובי הבקעה, הגולן וקו העימות בגליל".

צור, קיבוצניק מנתיב הל"ה, טוען, כי המושבים והעבודה החקלאית ניכבשים על ידי הערבים ובממשלה כזאת אין הוא מוכן להשתתף. „אנחנו בתהליך של העברת השליטה על הקרקע והמים לידי ערביי השטחים, לידי אפנדים שקונים שטחים עוד לפני היבול, כדי למנוע מהבנקים לשים את ידם על היבולים כדרך לגביית החובות".

„צריך להקדים את הבחירות", הוא מסכם, „ובינתיים אסור למערך לעזוב את הממשלה. אוחזת בי רעדה למחשבה שאריק שרון יהיה שר הביטחון וגאולה כהן שרת החינוך". ■

ספר חדש על ה"ראמבו" של רייגן, קולונל נורת

העתונאים דודו הלוי וניל ס. ליבינגסטון כתבו בארה"ב ספר על אוליבר נורת, ה"ראמבו" של רייגן, שקנה לו בימים האחרונים, חסידים ושונאים רבים כל כך. קטעים מן הספר, המבוסס על הכרות אישית הדוקה, שופכים אור על שיטות עבודתו הלא־שיגרתיות של נורת ועל הקשר האמיץ שהיה לו עם ישראל והישראלים.
שמו של קצין המרינס, סא"ל אוליבר (אולי) נורת, פרץ אל תודעת העולם ב־25 בנובמבר 1986. היה זה בעקבות הגילויים על עסקות הנשק עם איראן ועל הנסיונות לסייע בחשאי ל"קונטראס" הלוחמים במשטר הסאנדיניסטי בניקראגואה. אדם בעל אישיות מגנטית ומשתלטת, בעל עיניים כחולות חודרות, שנראה כאילו זה עתה יצא מתוך כרזת גיוס לחיל הנחתים.
אולי עובדה זו, היא שגרמה לרבים להאמין, כי נורת הוא חייל טוב שמבצע את פקודות מפקדו העליון (נשיא ארה"ב), וכי אינו אותו מפעיל חשאי בעל כוונות אפלות המנסה לעצב ולקדם מדיניות חוץ פרטית מתוך משרדו הקטן השרוי באי סדר כרוני.
בשבוע החולף ישב נורת, בן ה־43, מול ועדת החקירה של הקונגרס האמריקני ואמר בנחישות רבה את מה שהיה לו לומר על חלקו בפרשת אספקת הנשק לאירן והסיוע למורדים בניקראגואה. הקו המנחה: ידי נקיות. עשיתי כל שעשיתי בהרשאת הממונים ובידיעתם המלאה.
בשידורים ישירים, בלי הפסקת פירסומות אחת, אמריקה הלכה איתו לישון וקמה איתו בבוקר. ומה צריך העם האמריקני עוד כדי לראות בגיבור החדש מועמד לנשיאות!
"ידיעות אחרונות" רכש את הזכויות הבלעדיות בישראל לפירסום קטעים מהספר.

מאת דודו הלוי וניל ס. ליבינגסטון

אוליבר נורת הגיע לבית הלבן אחרי שנתגלה על ידי ג'והן להמן במכללה לתורת המלחמה של הצי בניופורט, מדינת רוד איילנד.

אחרי שרייגן זכה בבחירות, עסקו מקורביו בהתארגנות ובחיפוש אחרי אנשים נאמנים שיחליפו את הצוות של ג'ימי קרטר בבית הלבן. להמן נתמנה מזכיר הצי והוא המליץ על נורת לצוות המועצה לבטחון לאומי. היועץ לבטחון לאומי דאז, ריצ'ארד אלן, התרשם לטובה מן המייג'ור הצעיר מהמרינס והזמינו להצטרף לצוות הבית הלבן.

תוך שנה היה ל"מכבה השריפות" הראשי של המועצה לבטחון לאומי, המומחה שלה לפעילות חשאית, ושליח למשימות עדינות. נורת הבין את הכוח הטמון במידע ובנכונותו לבצע כל משימה שהוטלה עליו. עד מהרה נעשה ללא־תחליף עבור הממונים עליו.

■■■

פלישת ישראל ללבנון ב־1982 היתה המשבר הבינלאומי הראשון שבו ניתנה לנורת הזדמנות למלא תפקיד חשוב. נורת, שצורף לצוות בראשותו של השליח הנשיאותי למזרח התיכון, פיליפ חביב, נחת בישראל ב־6 ביוני. באותה שעה עמדו יחידות השריון של צה"ל להיכנס ללבנון ובסופו של דבר להטיל מצור על ביירות, "הבירה הבינלאומית של הטרור".

חביב ואנשי צוותו לא ידעו אז, כי אוגדות השריון הישראליות עתידות להיכנס לקרב עם הסורים בבקעת הלבנון, או שיעדן הסופי הוא כיתור ביירות כדי להכריח את לוחמי אש"ף להתפנות מן העיר.

בשעה שהשגריר חביב סעד על שולחנו של ראש הממשלה בגין בירושלים, הוזמן

אוליבר נורת ואשתו, בטסי: מכריו זכרו אותו בזכות יפי תארו, מנהיגותו הטבעית ויכולתו כספורטאי
תצלום: אי.פי.

נורת: שרון הראה לי ב־82 את תוכניתו לכיתור הסורים

בשעה שפיליפ חביב סעד עם בגין, ישב שרון עם נורת ותאר בפניו איך, באותה שעה ממש, מתחילות ארבע אוגדות שריון ישראליות, להיכנס לבקעת הלבנון ● נורת מיהר לדווח על כך ל"בוס" שלו ● שר החוץ שולץ לא אהב את חריצותו היתרה של נורת ● בהזדמנות הראשונה תפש בכעס בזרועו: "בני, לעולם אל תעז יותר להתערב בעניינים דיפלומטיים"

נורת לארוחה כמותו של שר הבטחון דאז, אריאל שרון, בנגב.

"מאוחר יותר, ייזכר נורת כי האווירה בארוחה היתה גלויית לב. שרון שלף מפה מפורטת של לבנון והראה לנורת היכן פרוסים הכוחות הישראלים בלבנון. על מפה מפורטת של בקעת הלבנון תאר שרון לנורת כיצד, באותה שעה ממש, מתחילות ארבע אוגדות שריון ישראליות, תחת מבנה פיקודי מאוחר, להיכנס לבקעה. אותה שעה היו הסורים בנסיגה ועדיין לא היתה התנגשות בין שני הצבאות.

יום עבודה רגיל שלו היה מתחיל עם שחר, כשהוא מכין עצמו לקראת ישיבת צוות המועצה לבטחון לאומי ● תכופות אפשר היה לראות את האור דולק במשרדו גם אחרי חצות

"ואז", מספר נורת, "פרש לפני שרון את תוכניתו להחדיר אוגדת שריון ישראלית אל הרי השוף ובאמצעותה, ובאמצעות הכוח העל־עוצמתי הישראלי בבקעא, לכתר שתי דיביזיות טנקים של הסורים שהיו מוצבות בצפון בקעת הלבנון. סביב כביש ביירות־דמשק. אחרי שהושג "יעד זה", סיפר נורת, "אמורה היתה ארצות־הברית – לפי תוכניתו של שרון – לחוש להצלת הסורים לפי דגם הפעולה של הנרי קיסינג'ר ב־1973 שחש לעזרת הארמייה המצרית השנייה שהיתה לכודה בין שני כוחות ישראליים במדבר סיני.

"שרון היה משוכנע", טען נורת, "כי מהלך כזה יעביר את סוריה למחנה המדינות הערביות התומכות במדיניותה של ארה"ב ומושפעות על ידה וישים קץ להשפעה הסובייטית בסוריה".

אחרי אותה ארוחת ערב מיהר נורת לשגרירות האמריקנית בתל־אביב. תוך שהוא עוקף את כל הצינורות הדיפלומטיים הרשמיים שלח דו"ח על תוכניתו הסודית של שרון, ועל ההצעה שבצידה, ל"בוס" שלו: יועץ הנשיא רייגן לבטחון לאומי, וויליאם קלרק.

הלה נמצא אותה עת עם הנשיא האמריקני בארמון ורסאיי, שקוע בהכנות לוועידת פיסגה עם מנהיגי אירופה. איש בצוות הבית הלבן או בממשל האמריקני לא מצא זמן לתת את דעתו ברצינות להצעה של שרון. שר החוץ הייג היה שקוע במאבקים עם וינברגר ומקורבים אחרים של הנשיא.

קלרק הקדיש את מלוא תשומת ליבו לפיסגה עם האירופים. אבל כשלבסוף התפטר הייג וג'ורג' שולץ תפש את מקומו, הוא לא אהב כנראה את חריצותו היתרה של נורת. בישיבה הראשונה של המועצה לבטחון לאומי שבה השתתף שולץ כשר החוץ, הוא תפש בכעס בזרועו של נורת ואמר: "בני, לעולם אל תעז יותר להתערב בענייני דיפלומטיים". אחר כך פנה והתרחק ממנו. לדברי נורת זו היתה הפעם האחרונה שמזכיר המדינה האמריקני דיבר אליו.

■■■

יום עבודה רגיל של נורת היה מתחיל עם שחר, כשהוא מכין עצמו לקראת ישיבת צוות המועצה לבטחון לאומי שמתחילה ב־07:45. תכופות אפשר היה לראות את האור דולק במשרדו גם אחרי חצות. הוא היה מסוגל לעבוד שמונה עשרה שעות ביממה ברציפות. לעתים היה ישן כמה שעות על ספה צרה שניצבה מול שולחן העבודה שלו.

אוליבר לורנס נורת נולד למשפחת איש צבא בסן אנטוניו, טקסס. הוריו של אוליבר נורת הצעיר היו חסידי המשמעת הנוקשה והיו להם דרישות וציפיות רבות מארבעת ילדיהם. מכריו מאותה תקופה זוכרים אותו בשל יפי תארו, מנהיגותו הטבעית ויכולתו הספורטאית, למרות שהישגיו בלימודים היו מעל לממוצע. אותו בטחון עצמי ואותה התמדה שגילה מאוחר יותר בשש שנות עבודתו בבית הלבן כבר באו כבר לידי ביטוי אצל אוליבר הצעיר.

בן 25 מסיים נורת את האקדמיה של הצי האמריקני באנאפוליס. גם כאן הוא בולט בין בני מחזורו בהשגיו הספורטיביים ובתכונות המנהיג שבו. הוא מתגייס למרינס, כפי שתמיד חשב ותכנן מאז בחר בקריירה צבאית. אחרי השלמה חילית הוא מוצב כמפקד מחלקה בוויטנאם. למרות שהיה קצין צעיר שעבד "לפי הספר" זכה נורת להערצת פקודיו. הוא השתתף בקרבות רבים, ביצע סיורי מודיעין מאחורי קווי האויב, זכה לאותו הצטיינות, ואף נפצע, פעמיים לפחות.

אחר כך, כאיש צוות המועצה לבטחון לאומי, לא נהג נורת לדבר על נסיון הקרב שלו בוויטנאם, אבל לקחי המלחמה עלו תכופות בשיחות עמו. "איננו יכולים להרשות לעצמנו להפסיד", אמר פעם, "אנו צריכים להתאמן ולפעול מתוך מטרה אחת ויחידה: לנצח".

הוא האמין, כי ארצות הברית הובסה בוויטנאם משום שבניגוד לאויביה, היא חסרה את כוח הרצון והמשמעת הנחוצים על מנת לנצח. נטייתו ליחס את התבוסה בוויטנאם ל"סיבות פוליטיות" ו"להעדר נחישות" החלטה "מצידנו" היתה כמעט כפייתית, והפכה לנושא חוזר ונשנה בשיחותיו. בעיקר כשהשווה כשלונות צבאיים אמריקניים בשנים שאחר כך.

כשלון כזה היתה פשיטת הנפל האמריקנית לחילוץ בני הערובה באיראן.

נורת, רב סרן במטה המרינס ומומחה ללוחמה זעירה, היה מעורב בתכנון חלקו של המרינס בפשיטה. כשלונה המביש בשלביה ההתחלתיים גרם לו אכזבה ותיסכול עמוקים. בעיקר הפריע לו מה שלדעתו היה כשלונה של המנהיגות המדינית והצבאית להבין ולפעול בתוך המציאות המורכבת של לוחמה לא־סדירה.

■■■

ממשל ריגן הביא עמו לשלטון הרבה דיבורים קשוחים נגד הטרור אבל מעט מאד יוזמות ממשיות. רק אחרי הטראומות שגרמו פיצוץ השגרירות האמריקנית בביירות, מכונית התופת שחיסלה 142 אנשי מרינס בנמל התעופה של ביירות ופיצוץ השגרירות האמריקנית בכווית, התעורר הממשל לפעולה של ממש.

"אולי", אמר עמית וחבר קרוב שלו במועצה לבטחון לאומי, "נשבע ללכוד ולהביא למשפט את הטרוריסט שהיה אחראי למכונית התופת במטה המרינס באוקטובר 83". המצוד אחרי מבצעי אותו פיגוע הביא את נורת לקשרי עבודה הדוקים עם המודיעין הישראלי. "הישראלים מקדימים אותנו", אמר נורת מאוחר יותר, "היה להם מודיעין טוב ומעודכן יותר".

הישראלים לא אחרו לאתר את אוליבר נורת ככוח מאחורי הקלעים במועצה לבטחון לאומי. ולכן, כאשר איתרו את אימאד מוגהיר, המוח שהפעיל את הפיגועים בשגרירות האמריקנית, במרינס ובכוח הצרפתי בביירות, מיהרו להודיע על כך לנורת. נורת החליט שלא להניח את המלאכה לאחרים וללכוד את מוגהיר בעצמו. אחר על אחר.

לא הרבה ידוע על מוגהיר. בעודו שוהה מחוץ לגבולות לבנון, חטפו אנשי החיזבאללה ארבעה דיפלומטים רוסיים מהשגרירות הסובייטית במערב ביירות. משלא נתמלאו דרישותיהם, רצחו את אחד הדיפלומטים הרוסיים. הסובייטים הגיבו במהירות. באמצעות הדרוזים, אנשי ג'ומבלאט, ניגשו לשחרר את אנשיהם ובה בשעה ללמד את החיזבאללה לקח.

הדרוזים לא השתהו זמן רב. הם חטפו את סגנו של מוגהיר והביאוהו למרתף השגרירות הסוביטית במערב ביירות.

נטייתו ליחס את התבוסה האמריקנית בווייטנאם ל"סיבות פוליטיות" ו"להעדר נחישות" היתה כמעט כפייתית, וחזרה ועלתה בכל שיחותיו

לחטוף ניתנה רשות לערוך כמה שיחות טלפון, אבל רק אחרי ששליח מיוחד הביא לחבריו כמה מאצבעותיו, כדי להוכיח להם את רצינות כוונותיהם של החוטפים. לנוכח חומרת המצב התקשרו ממטה החיזבאללה בביירות למוגהיר בצרפת, והלה הורה לשחרר את שלושת הדיפלומטים הסובייטים שנותרו בחיים ולהחזיר את גופת הנירצח. זאת תמורת שיחרור סגנו. הישראלים שצותתו לתקשורת היו יכולים עתה לאתר בוודאות את המקום שבו בילה מוגהיר את חופשתו.

■■■

נורת קיבל את המידע ונכנס מיד לפעולה. הוא ביקש מאנשי הקשר הישראלים שלו, אל"מ משה צור והאלוף אורי שמחוני בשגרירות בוושינגטון, ויועץ ראש הממשלה לענייני טרור, עמירם ניר, לקיים מעקב צמוד אחרי מוגהיר ולא להניח לו להתחמק. חסרה באותה שעה חוליה חשובה אחת: שיתוף פעולה מצד הצרפתים.

נורת ידע היטב, כי הממשל האמריקני לא יתיר לו לנהוג כמו הסובייטים ולתקוע כדור בין עיניו של הטרוריסט, ולכן פתוחה היתה בפניו דרך פעולה אחת: להביא למעצרו של מוגהיר על אדמת צרפת ואחר כך לדרוש את הסגרתו לארה"ב כדי להעמידו למשפט.

בתחילה הבטיחו הצרפתים את מלוא שיתוף הפעולה מצידם ואף נטלו על עצמם את עיקר מלאכת המעקב אחריו. אבל עד מהרה התעוררו בעיות. ארה"ב לא הצליחה לקבל בטחונות מצרפת כי מוגהיר יוסגר אחרי שיעצר.

בתחילה היה רושם בארה"ב כי הצרפתים רוצים לשפוט אותו בעצמם. עמדה צרפתית זאת קיבלה משנה תוקף כאשר התברר כי מוגהיר בא לצרפת לא רק כדי לפוש אלא גם כדי לתכנן סידרה של פיגועי טרור שיוליכו לשיחרורו של המחבל ג'ורג' איברהים עבדאללה. מחבל לבנוני שנתפש בצרפת ואשר היה אחראי לרציחתם של סגן הנספח הצבאי האמריקני בצרפת צ'ארלס ריי, והדיפלומט הישראלי יעקב בר סימנטוב שהיה ראש המוסד הישראלי בצרפת.

נורת הבין את הכוח הטמון במידע ובנכונותו לבצע כל משימה שהוטלה עליו ● עד מהרה נעשה ללא־תחליף עבור הממונים עליו

עוד נורת מנסה לישר את ההדורים בסידרה של מסעות הלוך־ושוב טראנס־אטלנטיים, הלך וגבר חוסר שיתוף הפעולה מצד הצרפתים. שרותי המודיעין של ישראל וארה"ב, שהמשיכו לעקוב אחרי מוגהיר, נדרכו כאשר לפתע נחטף מתחת לאפם על ידי המשטרה הצרפתית. נראה שעל פי הוראת ארמון האליזה לקחו הצרפתים את מוגהיר לשדה התעופה והעלו אותו על המטוס הראשון למזרח התיכון.

מאוחר יותר טענו, כי הסוכנים הישראלים והאמריקנים טעו בזיהוי וכי למעשה הם הצרפתים חסכו לשרותי המודיעין של מדינות אלה בזיון גדול.

היה זה כשלונו הגדול הראשון של נורת במאבקו נגד הטרור. כשלון שנורת לא ישכח במהרה.

(המשך בשבוע הבא)

לטוס ללונדון ב־1.38 ש"ח!

כן. עליך לשלם רק 1.38 ש"ח עבור 2 שקיות קמח־מצה (250 גר' כ"א)* של "מצות ישראל" ותוכלי להשתתף באחת מ־3 ההגרלות בהן יוגרלו 8 כרטיסי־טיסה חינם ללונדון ובחזרה (ללא מיסים).
כדי להשתתף בהגרלה, שלחי 2 שקיות ריקות של קמח־מצה מתוצרת "מצות ישראל" לת.ד. 1736 תל־אביב, (עבור: מצות ישראל) בצרוף שמך ומענך.
בהגרלות שתתקיימנה ב־3 באוגוסט וב־19 באוגוסט יוגרלו 2 כרטיסי טיסה בכל הגרלה, ובהגרלה האחרונה, ב־30 באוגוסט, יוגרלו 4 כרטיסי טיסה ועוד 100 חבילות שי מתוצרת "מצות ישראל".
קני עוד היום קמח־מצה של "מצות ישראל" ואת עשויה לטוס ללונדון (בסתיו השנה) ב־1.38 ש"ח.

* קמח־מצה של "מצות ישראל" – להכנת תבשילים טעימים בכל ימות השנה. אידיאלי להכנת מאפים, קציצות, פשטידות, עוגות ואפילו... שניצל (במקום פירורי לחם).

*ההשתתפות אסורה על עובדי "מצות ישראל" ומשרד פרסום טל. ההגרלה תיערך בפיקוח עורך הדין.

השכר: המיקוח טרם החל

מה רוצה האוצר, על מה תוותר ההסתדרות, עד היכן יגיעו העובדים?

מאת דב גנחובסקי

היכן בעצם עומד היום מו"מ השכר? הישיבה האחרונה בין האוצר וההסתדרות חידדה אומנם את הנושאים – אולם המו"מ עדיין עומד בעיקרו בנקודה שלפני המיקוח. לפני המספרים. ההסתדרות טרם זרקה מספרים על השולחן, וממילא האוצר לא הגיב עליהם במספרים משלו. המיקוח טרם התחיל.

מה שכן הונח על השולחן הוא צרור שלם של נקודות, שמהן אולי יהיה ניתן להגיע למספרים, בשלב מאוחר יותר.

שתי המלים המכריעות שאמר שר־האוצר היו: "אפילו פלוס". נכונות לתת משהו מעבר לשמירה על השכר הריאלי של 1986 (אשר לגביו אין עדיין הסכמה בין הצדדים, כשלכל צד יש נתון משלו אודותיו) – בתמורה להסכמת ההסתדרות להסכם שכר לשנתיים במקום לשנה אחת. הכוונה בשנתיים ברורה ואיש אינו מסתיר אותה: לדלג מעל לבחירות ולנטרל את השפעתן על השכר. נסים רואה את עצמו – ואולי בצדק – כמוביל את הליכוד בתעמולת הבחירות, ואינו רוצה לחזור על מישגים שעשו קודמיו. בעניין זה, הוא בונה על "האחריות הלאומית" של מזכיר ההסתדרות קיסר ושל ההסתדרות. אולם תמורת הסכם לשנתיים יהיה צורך לשלם יותר מאשר תמורת הסכם לשנה אחת.

משום כך, רב הזעם באוצר על קבוצת הח"כים ש"גנבה", ממש כך, את אחד מהקלפים שהיו לו בעניין זה – קלף הגימלאים. האוצר היה מוכן לתת לגימלאים חלק ממה שנשחקו. הוא רצה לכלול זאת בעיסקה. באו הח"כים ובאה ההצבעה פה־אחד בכנסת, בעד תחיקה להסדרת העניין – וחיסלו אפשרות זו. גם בכנסת יודעים היטב מאיזה צד מרוחה הפרוסה הפוליטית, ומהו כוחם האלקטוראלי של הגימלאים.

■■■

הבעיה המטרידה את מנהיגות ההסתדרות היא, כיצד לצאת יבשים בין הטיפות: להשיג תוספות ממשיות לאותן קבוצות "דפוקות" באמת בשירות הציבורי, אחיות, עובדות סוציאליות ודירוגים הנמוכים – ולהשאיר את השאר מרוצים גם הם. יש האומרים, כי המדובר ב"ריבוע העיגול".

האוצר, מצידו, חושש מעירעור לוח הזמנים שלו על־ידי תוספות שכר גבוהות מדי. תוספות שכר שוות פיחות ופיחות, ללא הסדר כולל, פירושו האצה אינפלציונית. זוהי המשוואה ששר־האוצר למד היטב היטב מיועציו. אם יש באוצר תוכנית כלכלית, היא מבוססת על דחיית הפיחות כמה שיותר במירווחי הלוח הפוליטי – גם כדי למחוק באמצעותו תוספות שכר ויוקר כאשר אלה תהיינה. התרגיל הוא, לתת "משהו" שיביא לסיכום המו"מ מבלי לערער יחסים עם ההסתדרות ולא רק בתחום השכר. הכוונה היא להבטיח את שותפותה המלאה של ההסתדרות במהלכים הכלכליים, כאשר אלה יבואו, להורדת האינפלציה מן השיעור השנתי של 18 אחוז כעת לכדי מחצית משיעור זה ואולי אף פחות.

נושא קיצור שבוע העבודה נתקע כאן כעצם בגרון. אין זה נושא להחלטה מהירה, ולאיש לא ברור בדיוק כיצד "אוכלים" אותו, חרף ועדות רבות שדנו בכך בעבר. הבעיות האמיתיות כאן הן שתיים: אם קיצור שבוע העבודה הינו באמת הקלה ממשית – לא עובדי הממשלה הם הצריכים ליהנות ממנה ראשונים. מהם לא תבוא צמיחה כלכלית. כלאו הכי יש בישראל סקטור ציבורי גדול מדי, ומתן ההטבה לסקטור זה דווקא תעכב ולא תקדם את השינוי המיבני המיוחל במשק כולו. לא ברור גם אם דווקא קיצור שבוע העבודה הינו הפיתרון האידיאלי, כלכלית וסוציאלית, למשק הישראלי.

■■■

מכאן לנקודה נוספת: הסכם השכר בסקטור הציבורי הינו רק הראשון בתור. השני, החשוב הרבה יותר מכמה בחינות, הוא ההסכם בסקטור העיסקי. כעת, הנטיה של המעסיקים היא להימנע הפעם בכלל מהסכם כולל, ולהניח את השכר במגזר זה של המשק למו"מ ישיר בין עובדים להנהלות, מפעלית או ענפית. מי שיכול – ישלם, ומי שאינו יכול לא ישלם, כאשר האיום באבטלה ירסן את התביעות. כלכלית, יש גם בממשלה ובהסתדרות התומכים בכך. אולם, הסכם שכר נדיב מדי בסקטור הציבורי עלול להביא לתביעה נמרצת להסכם כולל במגזור העיסקי – כאשר זה בתורו יהיה רק "ריצפה" לתביעות הענפיות והמפעליות. הסכם מרוסן בסקטור הציבורי יביא לתוצאה ההפוכה – הנראית כרצויה – בסקטור העסקי.

בינתיים, כאמור, מתנהל המו"מ בלי מספרים. לא באחוזים ולא בשקלים. זהו עדיין מו"מ ולא מיקוח. רק כאשר יגיע שלב המיקוח – אולי כתוצאה מלחצים חזקים יותר "מלמטה", על האיגודים המקצועיים ואולי גם כתוצאה מ"אמצעים" נוספים בעקבות שביתת השבוע – רק אז ניתן יהיה להעריך לא רק את גורל השכר לשנה או לשנתיים הבאות, אלא גם לחזות את עתיד המשק כולו לתקופה זו.

מאת אריה אבנרי

בשבועות האחרונים שהה בבית־מלון בהרצליה נחום וסקביץ', אחד מילדי הפלא הישראלים של הכלכלה הבינלאומית, המתגורר ב־12 השנים האחרונות בלונדון. החדר היה רשום על שמו של קרוב משפחה.

לווסקביץ' היתה סיבה טובה שלא להתבלט יתר על המידה בביקורו בארץ: הרשות האמריקנית לניירות־ערך עשתה בחצי השנה האחרונה מאמצים רבים לאתרו כדי למסור לו צו המחייב אותו לבוא לארה"ב לחקירה, בחשד כי ביצע מעשי הונאה בבורסה האמריקנית, יחד עם איש העסקים הישראלי דוד סופר.

החוק האמריקני מחייב מסירה אישית של הזמנה לחקירה. אם אין הוכחה שהחשוד קיבל את ההזמנה, הוא יכול להרוויח זמן. הזמנה כתובה, שנשלחה לביתו הקודם בלונדון, הוחזרה לשולח. הבית המפואר, ששוויו למעלה ממיליון ליש"ט, נמכר בינתיים.

אחרי שעזב את בית־המלון בהרצליה השבוע, אמר וסקביץ': „אין זה נכון שהסתתרתי. הופעתי בקונצרטים, במסעדות, בשפת־הים, בבתי ידידים ואפילו בשווקים ובמקומות אחרים". לא ברור מדוע לא הצליחה גם הרשות הישראלית לניירות־ערך לאתר אותו במלון בהרצליה כדי לגבות ממנו עדות בחקירה משלה, שהיא עורכת בבורסה הישראלית.

מה קרה ב„דובק"

וסקביץ' בן ה־39, נמוך קומה, נשוי ואב לשניים, בוגר המגמה הפיננסית של בית־הספר הלונדוני לכלכלה, הפך בחודשים האחרונים מכוכב כלכלי לאדם נרדף וגם חשדן. כמה אנשי עסקים, שהציעו לו באחרונה להשתתף אתם בכמה עסקים פרטיים, נתקלו בהסתייגות.

בביקורו הקודם בארץ, בנובמבר 1986, היה וסקביץ' השושבין בהקמתה של חברת „אמ.אס.סי." המשותפת ל„מריל לינץ'" – אחת מחברות הברוקרים הגדולות בעולם – לקונצרן הישראלי „כלל" ולאיש העסקים היהודי־אמריקני, מייקל שטיינהרדט.

נחום וסקביץ': סטירת לחי גם מ„דובק"

מי סידר את מי?

מכוכב פיננסי מבוקש, עם משכורת של מיליון ליש"ט לשנה, הפך נחום וסקביץ', ישראלי לשעבר, לחשוד מבוקש • על־פי החשד, סיפק לאיש העסקים דוד סופר מידע סודי על הבורסה האמריקנית והתחלק עמו ברווחים • וסקביץ', כיום איש נרדף, חושש עכשיו להפוך שעיר לעזאזל בעיסקה בין סופר לשילטונות ארה"ב

כמה ימים לאחר טקס ההקמה החגיגי, מונה וסקביץ' לנציג „מריל לינץ'" בדירקטוריון החברה החדשה, שפעלה בתחומי ההשקעות והמימון. מ־1981, שימש וסקביץ' כמנהל מחלקת הרכישות והמיזוגים בסניף הלונדוני של „מריל לינץ'". זו שימשה צומת למאות עיסקות בינלאומיות בהיקף של מיליארדי דולרים.

אנשי עסקים ישראלים נפגשו אתו במלון „הילטון", שבו התגורר עם משפחתו. עיתונאים רבים ארבו לו: ביקשו לראיין את הישראלי שהגיע למעמד בינלאומי רם באחד מענפי הכלכלה האטרקטיביים כיום בעולם, במשכורת שנתית של מיליון ליש"ט. וסקביץ' חמק מהם. איש מהעיתונאים ומהמקורבים אליו לא ידעו אז, כי הוא נפגש עם חוקרי היחידה הארצית לחקירות הונאה ונשאל שאלות במסגרת החקירה מסועפת בפרשת „דובק".

וסקביץ' ואחותו, עו"ד אילנה זינגל, מכרו לפני עשר שנים את מניותיהם ב„דובק" לחברה שווייצרית בשם „טרווין". שמה של חברה זו השתרבב לחקירה מסועפת שעורכים עתה המשטרה, המכס, מס־הכנסה והרשות לניירות־ערך, בחשד שאחד מבעלי חברת הסיגריות ומנהלה, זרח גהל, ביצע שורה של עבירות חמורות. החשדות מתייחסים להברחת מטבע, לזיופים, לרישומים כוזבים, להעלמת הכנסות ולהוצאת דוחות כוזבים לניירות־ערך, שבה נסתרות חלק ממניות החברה.

וסקביץ' סיפר לחוקרים על כל פרטי עיסקת מכירת המניות.

אחותו, עו"ד אילנה זינגל, שמסרה גם היא, בשבועות האחרונים, עדויות במשטרה וברשות לניירות־ערך, אמרה השבוע: „למרות שנחום מתוחכם בעסקים, יש לו מידה מרובה של נאיביות בכל הקשור למגעיו עם אנשים. בשעתו הוא האמין לכמה אנשים בהנהלת 'דובק', לא שמע בקולי, וחתם על מיסמך שהביא לסילוקנו מההנהלה. כל ההבטחות שניתנו לו לשיבוצו בתפקיד בכיר ב'דובק', אחרי סיום לימודיו בלונדון, לצירו של גהל, לא מומשו. הוא עזב את הארץ מאוכזב. בחו"ל הוא זכה אומנם להכרה בינלאומית בכישוריו אבל אנחנו לעולם לא נסלח למשפחת גהל".

מכתב אנונימי מוונצואלה

על־פי תוכניתו המקורית, היה נחום וסקביץ' אמור לעזוב מרי פעם את כיסא המנהלים שלו באגף מיזוגי החברות בהנהלת „מריל לינץ'" ולבוא לישראל לקדם את ענייני החברה החדשה, „אמ. אס. סי.".

לפי כל הסימנים, בעת ביקורו הקודם בארץ לא ידע וסקביץ', כי הרשות האמריקנית החלה לחקור חשדות, שלפיהם היה לו חלק בקשר להונות את הבורסה האמריקנית יחד עם איש העסקים הירושלמי דוד סופר. החקירה החלה בעקבות שורה של זעזועים שפקדו את „וול סטריט" בניו־יורק, אחרי כמה מעשי הונאה של ברוקרים ידועים.

„מריל לינץ'" שורבבה לחקירה בחודש אוגוסט שעבר, אחרי שנתקבל מכתב אנונימי ברשות האמריקנית לניירות־ערך, שבו נכתב, בין היתר, כי עובדים בכירים של החברה מנצלים את המידע הפנימי שברשותם לצבירת רווחים נאים. המכתב נשלח מוונצואלה.

בגלל רגישותו הרבה של הנושא, נערכה חקירה סמויה במשרד הראשי של החברה בניו־יורק ובסניפיה הגדולים. לא נמצאו ראיות לכך שאחד מעובדיה סרח, אך הבדיקה נמשכת.

המיפנה בחקירה חל בחודש ספטמבר אשתקד, כאשר חקירת הרשות האמריקנית הובילה אל איש העסקים הישראלי דוד סופר, שהיה בעל עסקים מסועפים בארץ ובחו"ל והיה יוצא ונכנס בבורסה האמריקנית.

סופר, בן למשפחת רבנים, איש ערמומי, המוכר כבעל יד קמוצה, היה פעיל מראשית שנות השבעים בבורסה הישראלית באמצעות חברה רדומה לחיפושי נפט בשם „ירדן", שהפכה, תחת הנהגתו, לחברת נכסים והשקעות.

כמה פעמים בעבר חקרו הרשות הישראלית לניירות־ערך והנהלת הבורסה חשדות, שלפיהם יזם סופר תרגילים פיננסיים בעסק בהרצת מניות והפצת שמועות מגמתיות.

נוסף לחוש־חריפות המפותח שלו בעסקים ובמניות, היטיב סופר לאתר אנשי עסקים ובעלי

(המשך בעמוד 18)

חגיגה של טיול

יום נפלא שתחילתו בטיול משגע וסופו בחגיגות הזמר בערד

בשלושת ימי חגיגות הזמר בערד (ל' 22־20.7) מציע לך "אגד תיור" שלושה טיולים מיוחדים של יום אחד המשלבים ביקורים וסיורים מהנים באתרים מעניינים עם בילוי בחגיגות הזמר בערד:

• יום שני 20.7.87: תל־אביב, אשקלון, גוש קטיף, ערד – בילוי בחגיגות הזמר וחזרה לת"א.

• יום שלישי 21.7.87: תל־אביב, פתח־תקוה, כביש חוצה שומרון, סיור באריאל, כביש אלון, מעלה־אדומים, השומרוני הטוב, תצפית ממצפה שלם, ערד – בילוי בחגיגות הזמר וחזרה לת"א.

• יום רביעי 22.7.87: תל־אביב, אשקלון, פארק המים אשקלונה (כולל ים הונהה), נסיעה לערד – בילוי בחגיגות הזמר וחזרה לת"א.

• היציאה בכל בוקר בשעה 08.30 מכיכר אתרים (מזרח) בת"א חזרה מערד בשעה 23.30, הגעה משוערת לת"א בשעה 01.00

• הנסיעה באוטובוסים ממוזגים בליווי מדריך צמוד.

ההרשמה בכל משרדי אגד־תיור בארץ.

אגד תיור

שפטל נגד אוקונור

„יועצי המקומי", כינה מרק אוקונור, אמריקני חלקלק, את יורם שפטל, עמיתו הישראלי • „לא אתן לך להתערב לי בטיעונים", איים עליו בבית־המשפט • שפטל המושפל הוריד את הראש, אבל אירגן בשקט „פוטש" שהראה לאוקונור מי כאן הבוס • בלהט הקרב נשכח הלקוח: אחד, איוון דמיאניוק

מאת נח קליגר

„אני שואל את עצמי יום יום ושעה שעה איך הסכמתי לקחת אותו", אומר מרק אוקונור, הפרקליט האמריקני אשר הודח מצוות ההגנה במשפט דמיאניוק על־ידי בני משפחתו. „אותו", הוא יורם שפטל הישראלי, האיש שהביא להדחתו של מי שהיה במשך חמישה חודשים ראש צוות הסניגורים של האיש המואשם כי הוא איוון האיום בטרבלינקה.

ב־16 בפברואר, עם פתיחת המשפט, ייצגו את הסניגוריה שני עורכי־דין: מרק אוקונור, אמריקני מהעיר באפלו, שייצג את דמיאניוק במשפטים שונים בארה"ב במשך כחמש שנים, ויורם שפטל, הישראלי היחיד שהסכים לקבל על עצמו את הגנתו של אדם הנאשם בפשעים המחרידים ביותר נגד העם היהודי. רק מאוחר יותר הצטרף לצוות גם האמריקני ג'ון גיל, מקליבלנד, בן־עירו של הנאשם.

בשלב הראשון של המשפט שררה כאילו אידיליה על ספסל הסניגוריה. שלושת הפרקליטים וגם שולחם גילו אחווה ודעים מוחלטת. אלא, שאידיליה זו לא נמשכה זמן רב. מי שעקבו אחרי המשפט החלו לחוש במתח מסויים שהתפתח בין הפרקליטים, בעיקר בין אוקונור ושפטל.

המתח הזה לא צריך היה להפתיע איש, שכן קשה למצוא שני אנשים שונים כל־כך בתכונותיהם, כמו האמריקני החלקלק, האלגנטי, בעל הנימוסין (המופרזים לעתים), כושר הדיבור והטון המתון – והישראלי התוקפני, הרוגז, חסר הברק, ובעל טון הדיבור המחוצף והבוטה.

■■■

בשבוע השלישי של המשפט ניתן „אישור מבוסס" לשמועות על סיכסוכים מאחורי הקלעים בקרב הסניגוריה. בעת אחת ההפסקות הקצרות בישיבת הבוקר, נשארו אוקונור ושפטל יושבים על ספסל הסניגוריה. תוך שהם משוחחים ביניהם, נטלתי באופן מקרי את מערכת התרגום הסימולטני של עמית זר שישב לידי. לפתע שמעתי את הדו־שיח בין הסניגורים. אלה שכחו לסגור את כפתורי המיקרופונים שלהם וכך „רצח" השיחה בכל הרשת. „אתה לא תדבר עוד ולא אתן לך עוד להתערב לי בטיעונים", נזף אוקונור בשפטל, שנראה – וגם נשמע – נבוך, וניסה לגמגם תשובה כלשהי. בדיוק אז הבחין אוקונור בכפתור הפתוח וסגר אותו.

סיפרתי על המקרה לאחרים מעמיתי, אלא שהידיעה לא הגיעה עדיין לכותרות בעיתונים. בימים שלאחר התקרית נראה כי שני שורדים יחסים תקינים בקרב הסניגוריה. ב־23 במרץ, יצאו שלושת הפרקליטים ב„חזית מאוחדת" בדרישה לפסילת בית־המשפט בגלל עויינות להגנה. שפטל היה זה שהציג את התיזה הזו וטיעוניו „אושרו" מדי פעם בניד ראש של אוקונור.

אך גם ה„אחדות המתורשת" לא החזיקה מעמד זמן רב. שוב ושוב נראו אוקונור ושפטל מתווכחים והפרקליט האמריקני לא ויתר על שום הזדמנות כדי לעקוץ את עוזרו. כך, למשל, נהג לכנותו באירוניה, אולי כדי להדגיש מיהו הבוס, „יועצי הישראלי" או „יועצי המקומי". גם באותם המקרים (הרבים) בהם נזף אב בית־הדין דב לווין בשפטל, לא נראה אוקונור כמי שנעצב במיוחד ממבוכת עמיתו. שפטל, לעומתו, לא הסתיר את הנאתו הרבה כאשר הגיע תורו של אוקונור לחוש את נחת זרועו של לווין.

באי המשפט הקבועים כבר החלו מתערבים ביניהם האם ומתי ינטוש שפטל את ספסלי הסניגוריה. אלא, ש„יודעי דבר" טענו, שטעות לחשוב כך, כי שפטל קיבל את שכרו מראש, תשלום שכלל, בין היתר, גם מכונית ספורט מדגם פורשה, רק כעבור זמן אכן התברר כי היו רגליים – או, ליתר דיוק, גלגלים – לרינונים על המכונית.

המיפנה הבלתי־נמנע התרחש ב־9 באפריל. בעיצומה של החקירה הנגדית של העד המומחה, פרופ' שפלר מגרמניה, נראה דמיאניוק פונה בלהט אל פרקליטיו. אלה ביקשו הפסקה קצרה להתייעצות. עם חידוש הישיבה הודיע אוקונור, כי דמיאניוק מבקש להציג בעצמו מספר שאלות לעד: כן, הוא אומנם בוטח בסניגוריו, אך חש צורך להציג שאלות־אחרות שלא הוצגו. נטוש הישיבה מיהרו כל הפרקליטים אל תאו של הנאשם ושוחחו בלהט עם בנו. היה ברור כי מערכת היחסים ביניהם הידרדרה.

■■■

עם חידוש הדיונים, אחרי שתי הפסקות, התגלגלו העניינים במהירות ולעיני הכל. הריב פרץ החוצה בכל עוצמתו. אוקונור ושפטל האשימו זה את זה ברשלנות ובניהול כושל של המשפט בשלב הדיונים עצמו. במסיבות עיתונאים שכינסו, גם החליפו ביניהם „מחמאות". „לא הייתי קונה ממנו מכונית משומשת", אמר אוקונור על שפטל, והוסיף: „הוא התמוטט והורס את הגנת הנאשם". שפטל, מצידו, הגיב באומרו, כי כך אי־אפשר להמשיך וכי הוא מתנגד בכל החריפות לקו הנוקשה, חסר השחר, של האמריקני.

בשלב זה חזר בנו של דמיאניוק לישראל בבהלה. ג'ון ג'וניור ביקש לעשות סדר בבלגאן. התברר, כי עוד קודם לכן ניסה ג'ון ג'וניור, המשמש כדובר המשפחה, לארגן את שורות ההגנה: הוא קבע, כי כל ההחלטות יתקבלו בהצבעה ולא עוד על־פי קביעתו הבלעדית של אוקונור.

אלא, שהפרקליט האמריקני התעלם מההסדר והמשיך לנהוג כאילו הוא עדיין הבוס. כאן התברר, להפתעת הכל, כי ג'ון גיל האמריקני, העובד כבר שנים עם אוקונור בתיקים השונים של דמיאניוק, נטש את שותפו משכבר ועבר למחנה של הישראלי.

ג'ון ג'וניור, שהיה הפעם תקיף ביותר, תמך בחזית האנטי־אוקונור. בינתיים נודע, כי זו קמה כבר זמן מה קודם לכן, כאשר ביקר שפטל בקליבלנד, שבה מתגוררים בני משפחת דמיאניוק וגם ג'ון גיל. בקליבלנד הוחלט, איפוא, על ה„פוטש" שהביא להדחתו של אוקונור.

ב־30 ביוני קם יורם שפטל כדי לפתוח את טיעון ה„אין עילה להשיב על ההאשמה". את השעות בהן ניצב אותו יום מול שלושת השופטים, לא ישכח שפטל לעולם. דב לווין, דליה דורנר וצבי טל לא נהגו בפרקליט הישראלי בכפפות של משי. השפלתו של שפטל היתה מוחלטת. הוא ספג נזיפות אין־ספור ופניו האומללים וקולו הרועד הסגירו את גודל תבוסתו.

אוקונור, שחיכה לשפטל בפינה ולא פעם, בימים שקדמו לטיעון הנואש של מי שנחשב עדיין עוזרו, קבע, כי זו תהיה ההזדמנות האחרונה שלו, סבר כי בכך „מחוסל" שפטל סופית. אלא, שבאותו יום ממש, היום השחור ביותר של שפטל במשפט, חתם דמיאניוק על המכתב, שבו פיטר את אוקונור.

רק ביום ב' הקרוב, כאשר יתכנס בית־המשפט להחלטה סופית נפשה, נדע כיצד הסתיימה הטרגי־פארסה הזו.

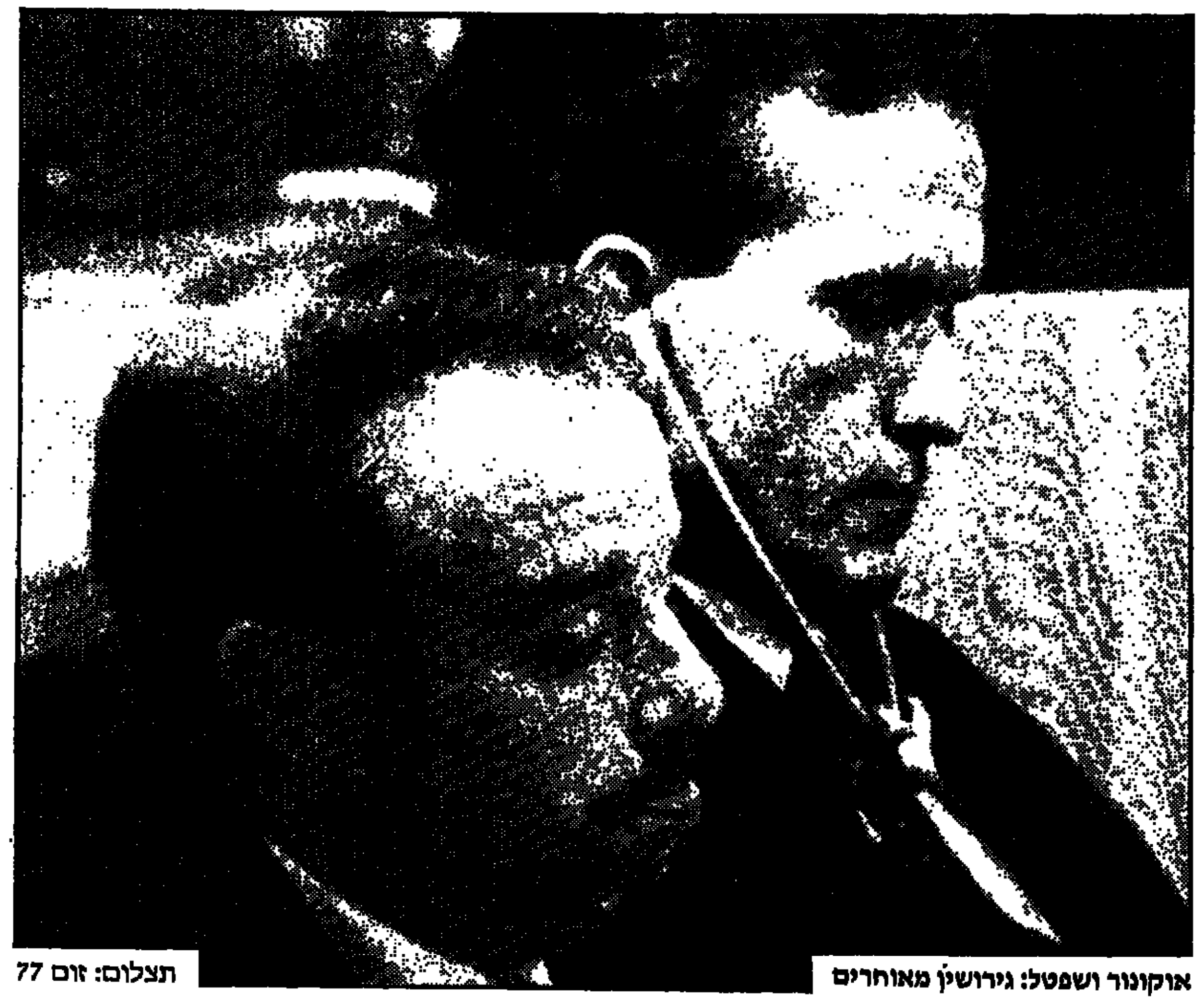
אוקונור ושפטל: גירושין מאוחרים
תצלום: זום 77

תודה רבה, בבקשה, סליחה

מאת אריאלה רינגל־הופמן

זה ייכנס להיסטוריה, אמר מרק אוקונור על משפט דמיאניוק, ולי יהיה חלק בזה • בגלל המשפט הביא לישראל את משפחתו ולמד אפילו מילות־מפתח בעברית • השבוע, אחרי פיטוריו בידי לקוחו, כבר לא ברור איפה תתייק אותו ההיסטוריה ומי יאמר לו, אם בכלל, תודה רבה

„בית־המשפט", צעק הפקיד באולם המאולתר של בנייני־האומה, והקהל קם על רגליו. שלושת השופטים יצאו והכתבים טיפסו לדוכן ההגנה. מרק אוקונור, מימין, אסף את הניירות שלו. יורם שפטל, משמאל, הוריד את הגלימה וסידר את העניבה. אוקונור שמר על פני פוקר. שפטל, בלע, בקושי, את מה שעמד לו על קצה הלשון.

אחר־כך חייך אוקונור בנימוס אל הכתבים: לא. הוא לא מוכן להגיב על מה שקרה באולם. הוא לא יתן הצהרה לעיתונות. הוא לא מתכוון להתייחס להחלטת משפחת הנאשם לפטר אותו. שפטל, בינתיים, סיכם עניין עם הטלוויזיה: הם יחכו לו מחוץ לאולם, הוא ייצא ויתראיין.

שעות משעה אחר־כך ישב אוקונור בקומה השנייה של הבניין, לבד, מול שולחן מסודר להפליא, עם כל הניירות הצהובים שלו, מיושרים לערימה אחת. ואם אפשר להוציא מסקנה ממראה שולחן הסניגור הראשי, אוקונור כבר היה על המזוודות.

חמש שנים מטפל אוקונור בעניינו של דמיאניוק. זה ייכנס להיסטוריה, אמר, ולי יהיה חלק בזה. חמש שנים בארה"ב ויותר משנה בארץ. כשבא לישראל, הביא את משפחתו, פיזר הצהרות לעיתונות, עד כמה הוא מאמין בבית־המשפט הישראלי: שהבן שלו, אולי, יתגייס לצה"ל; שהבת שלו, אולי, תלמד פה אמנות. בינתיים כבר למד לומר תודה רבה, בבקשה, סליחה ושבת־שלום.

■■■

אוקונור טייל בארץ, השמש הישראלית צבעה לו לחיים ארומות. הוא דיבר על אפשרות של מכירת הדירה בבאפלו ושל רכישת דירה בישראל; דיבר על משרד משותף עם יורם שפטל. הקטע של המשרד המשותף, נכון להיום, נשמע כקול שבא ממקום אחר, ממקור אחר.

ודווקא עכשיו, כשעורך־הדין שאיש לא הכיר לפני משפט דמיאניוק, נראה קרוב לתקיעת הדגל הפרטי שלו בראש הפיסגה, מגלגל אותו החוצה האיש שהוא הכניס למשפט: יורם שפטל, עורך־דין פלילי, תל־אביבי, עם ריקורד של תמיכה קולנית במאיר לנסקי, שהוציא, כמיקדמה, מכונית „פורשה" ממשפחת דמיאניוק.

שפטל – שכמה חודשים קודם לרגע זה העמיד אותו אוקונור חצי שעה כדי להחזיק מפה, ועוד אמר ששפטל נהנה מזה שעמיתו האמריקני גיחך בעיניים מושפלות כש„ירד" עליו השופט דב לווין – הולך עכשיו להראות לאוקונור ממה הוא נהנה באמת.

אבל במשרדו שבקצה המיסדרון, שאחד משני חדריו מכוסה במפות שהוצגו במהלך המשפט, על שפטל הוא לא ידבר.

מרק אוקונור, אתה מרוצה מהחלטת בית־המשפט?

אני לא אגיב על החלטות של בית־המשפט.

בית־המשפט נתן לדמיאניוק ארבעה ימים להחליט. מה תעשה בינתיים, עד יום שני?

מה שעשיתי עד עכשיו, אני עובד קשה.

עובד קשה ובסופו של דבר, בסצינה מבישה, תוצא מהמשפט?

אין תגובה.

ואם דמיאניוק יחליט להמשיך להעסיק אותך, תסגור את הרישובה של היום ותמשיך לעבוד איתו?

תמיד הייתי מוכן לעבוד איתו.

גם אם התנאי יהיה ששפטל ימשיך אתך?

אין תגובה.

הרושם שנוצר בבית־המשפט היה, שדמיאניוק עצמו מתקשה לפטר אותך, ושמשפחתו לוחצת עליו לעשות את זה.

אני חושב שאת השאלה הזו את צריכה להפנות לדמיאניוק.

תיפגש איתו עד יום שני?

אין תגובה.

עד היום נתת לא־מעט הצהרות לעיתונות, כולל משפט שמאוזכר כמו ששפטל לא היית קונה מכונית משומשת, למה אתה מסרב לענות היום?

משום שזו הפעם הראשונה, שבית־המשפט, בישיבה פתוחה, ביקש מעורכי־הדין שלא להתנצח ביניהם אלא לטפל בהגנת הנאשם. אני מכבד את בית־המשפט, אני מכבד מאוד את מר לווין, ואני חושב שזה יהיה מאוד לא מכובד שלא להתייחס לבקשתם המפורשת.

אם תפוטר ביום שני תארוז את עצמך ותחזור מיד לארה"ב, או אולי תישאר לעקוב אחר מהלך המשפט?

ביום שני, אחרי ההחלטה, אומר כל מה שיש לי לומר.

■■■

למטה, כאמור, מתראיין שפטל לטלוויזיה, עונה לשאלות הכתבים, מצטלם עם חתנו של דמיאניוק, אד נישנאק, שהגיע לייצג את עמדת המשפחה בעניין. במסדרונות פרחו שמועות. אמרו ששפטל הבטיח עיסקה עם התביעה. מאסר עולם במקום עונש מוות. שפטל וחתנו של דמיאניוק אומרים, שאלו שמועות מטופשות, בולשיט, בניסוחו של החתן.

העמדה של המשפחה ברורה, אומר נישנאק, ושפטל מהנהן בראשו, אנו רוצים שאוקונור יפוטר. למה? מכל מיני סיבות. תהיה מוכן לפרט? לא. משהו? אני מוכן לומר שעורכי־הדין לא הסתדרו ביניהם. אז למה לפטר דווקא את אוקונור? כי השניים האחרים כן מסתדרים ביניהם. ולמה דמיאניוק לא היה מוכן לומר זאת בבית־המשפט? דמיאניוק הותקף על־ידי השופט.

יורם שפטל, אתה טוען שאוקונור לא הכין דבר לקראת שלב ראיות ההגנה?

אני לא אתייחס לעבודתו של אוקונור.

כתבת זאת במפורש במסמך שהוגש לבית־המשפט.

אני עומד מאחורי כל מה שכתבתי, אבל אני לא אנהל ויכוח עם קולגה מעל דפי העיתון.

אתה מאוכזב מהחלטת בית־המשפט על דחיה.

אני ציפיתי שהעניין ייחתך היום.

אתה חושב שהדחייה מזיקה לעניינו של דמיאניוק?

הדחייה נבעה מבקשתו המפורשת של דמיאניוק.

אז אוקונור לא יבנה בית בישראל, בוודאי לא יקים משרד עם שפטל. גם לא ברור איפה תתייק אותו ההיסטוריה. מי שהגיע בקול גבורה לארץ, ייצא ממנה עם המזוודה, משאיר מאחוריו את תיק חייו.

עושים לו עוול, אומרים במסדרונות בית־המשפט. מי שמעולם לא אהבו את הפרקליט האמריקני המצוחצח, עם הגינונים, מחליפים עכשיו את האיש שמיקמו במשבצת של הרעים.

יועץ חדש, עורך־דין מתי עצמון, שבדרך כלשהי הצטרף לאוקונור, נראה מסתובב באולם עם פסיכולוגית קלינית, שלא ברור מה עשתה במקום. אולי, כחלק ממלחמתו של מי שגבו אל הקיר, הובאה לכאן כדי להעריך את מידת כשירותו של דמיאניוק להחליף עורכי־דין. קשה לדעת.

נשארו לאוקונור יומיים להילחם. ואם הוא הולך לטפל בדמיאניוק בסיגנון מלחמת ההתשה שבה טיפל בעדי התביעה, יש לו, אולי, סיכוי.

בלב היער אלפי ק"מ ממוסקבה מרוכזים רבבות אנשי מדע

מאת שלמה שמגר, שליחנו לברית המועצות

בשלהי המאה הקודמת, כשנסללה מסילת הרכבת הטראנס-סיבירית בידי אסירים פוליטיים ופליליים, הגיעו עובדי הכפיה אל גדות הנהר אוב, אחד הארוכים באסיה (3600 קילומטר). כשמצאו המהנדסים מקום מתאים לבניית גשר, הוקמה שם העיר נובו-ניקולייבסק, על שם הצאר ניקולי השני. אחרי המהפכה הוסב שמה לנובוסיבירסק. בעוד שבע שנים תהיה בת מאה.

על מיליון חצי תושביה, היא כיום העיר הגדולה ביותר בסיביר. זוהי עיר-מכוערת, מוזנחת ומתפוררת.

תחנת הרכבת הירוקה-לבנה, שנבנתה לפני חמישים שנה בצורת קטר, היא התשובה ביותר במסילה המשתרעת לאורך 9000 קילומטר ממוסקבה לשפת האוקינוס השקט. מדי חמש דקות חולפת בה רכבת והיא דומה לכוורת מרוב מגיעים ויוצאים וממתינים, שפניהם מעידות על מיגוון הגזעים, הלאומים והעממים החיים בברית-המועצות.

יעדי הרכבות מעוררים כמיהה רומנטית למקומות כמו אלמה-אתה, טשקנט, ולאדיבוסטוק, סמרקנד, טומסק ואירקוצק. אתה נזכר במיבאל סטרוגוף של ז'יל וורן. מול התחנה – מלון חדיש יחסית. במרכז העיר מלון ישן ובמאובק. יש גם חצי תריסר מיבנים ציבוריים עלובים, האנדרטה ההכרחית של לנין ואתר זיכרון מונומנטלי שבו מתנוססים באותיות מתכת אלפי שמות של בני העיר שנפלו במלחמה העולמית השניה.

על אתר הקירות ניכר, שהוסיפו באחרונה עשרות שמות. האותיות מבריקות יותר. סביר להניח, שהמדובר בחיילים שנפלו באפגניסטן, במלחמה שככל אינה פופולרית בברית-המועצות.

אל האנדרטה הנשמרת ברציפות על ידי נערים ונערות מתנועת-הנוער הקומוניסטית, באים זוגות צעירים שזה עתה נישאו, ניצבים דום לפני נר-התמיד, מניחים זרי-פרחים ומטילים מטבעות לתוך בריכת-מים קטנה. בקירבת העיר יש סכר ענק עם תחנת כוח וחוף רחצה מיוזערי המאוכלס ברובו על ידי נערות ונשים בביקיני גועז כמו על שפת ימה של תל-אביב.

אחד מפרברי העיר הוקם לפני עשרות שנים בתוך יער רחב ידיים. זוהי אקדמגורודוק, קרית המדע של ברית המועצות, שבה חיים ועובדים כיום רבבות מדענים ועובדי שרותים ובה מתארחים מדי שנה גם 4000 מדענים מארצות חוץ.

כאן מרכז המחקר של ברית המועצות לענפי הפיסיקה הגרעינית, הכימיה, הביולוגיה, הגנטיקה, המתמטיקה, הגיאולוגיה ועוד. כאן ממוקמת האוניברסיטה של נובוסיבירסק וכאן המפתח לפיתוחה של סיביר ולעתידה של רוסיה.

סיביר זהו מרחב שומם של עשרה מיליון קמ"ר, שבו מקימים מדי שנה 15 ערים חדשות.

סיביר מכילה את מחצית עתודות הפחם של העולם כולו, כמו גם משאבים כבירים המספקים לברית המועצות כבר עכשיו 62 אחוז מתפוקת הנפט, 54 אחוז מהגאז הטבעי, 25 אחוז מהמתכות, 26 אחוז מהעצים, 12 אחוז מן החיטה.

מה שחסר בסיביר זהו כוח אדם. התמריצים – משכורות גבוהות יותר, מעמד של „חלוץ" – אינם מפצים על תנאי הקיום באיזור השרוי שמונה-תשעה חודשים בשנה בכפור של ארבעים מעלות מינוס ומרוחק אלפי קילומטרים מן הציוויליזציה.

לשאלתי אם יש יהודים בנובוסיבירסק בכלל ובאקדמגורודוק בפרט, עונה לי הכתב המקומי של סוכנות הידיעות „טאס", לא בנימה אנטישמית, חלילה, כי אם ביראת-כבוד:

„ליהודים יש שכל, אתה יודע. כאן, במכוני המדע ובאוניברסיטה של אקדמגורודוק יש מדענים ומרצים וגם סטודנטים יהודים רבים. גם בעיר תמצא יהודים בכלי התקשורת ובטלוויזיה האזורית בעורכים וכפרשנים. בענפים אחרים מיספר מצומצם, אבל אני מכיר אישית חייטים ושענים יהודים. בית כנסת – לא, אין".

דלות ודוחק בחנויות

מה ההבדל בין איידס בארצות-הברית לאיידס בברית-מועצות?

תשובה: באמריקה חסרים אמצעי-ריפוי. ברוסיה חסרים אמצעי-מניעה...

בחוש ההומור הרוסי נתקלתי כמה וכמה פעמים, הן בלנינגרד והן במוסקבה והן בסיביר, שאותה חוויתי לא כארץ-גזירה מושלגת וקפואה, כי אם בחום בין שלושים לארבעים מעלות, ארץ טובלת בירק של שדות ויערות אינסופיים.

העובדה שמספרים בדיחות – ולא רק בדיחות – בפרהסיה, היא עדות למאמציו של מיכאל גורבצ'וב לשבור את המחנק שרבץ על הגדולה בארצות עשרות בשנים. ברית-המועצות עומדת על סף תמורות כבירות שאך החלו ושאם יתגשמו בעקביות, ישנו את דמותה כפי שלא שונתה מאז מהפכת 1917.

קם כאן דור חדש אשר לא ידע את יוסף (סטאלין), כאן התעוררה אינטליגנציה צעירה שדורשת במפגיע ליהנות סוף-סוף מפרי מאמציהם ותלאותיהם של האבות. עדיין אין מספיק דיור, מוצרי צריכה, ביגוד יפה, מכוניות, נסיעות לחוץ-לארץ, קלטות-וידיאו. אבל בפיגות החמד המרובות של מוסקבה או בנבסקי פרוספקט, רחובה המסחרי הראשי של לנינגרד, תפגוש לא פחות יפהפיות מהודרות ומפורכסות מאשר בחוצות מילנו או מדריד.

ב„קפה הספרותי" של לנינגרד אתה יכול להאזין למוסיקה קלאסית באווירה אריסטוקרטית כבימי פושקין, ובנובוסיבירסק הנידחת, אתה יכול ליהנות מצליליה המוערים של להקת פופ, שהיתה יכולה לכבוש את ניו יורק בקלות. איכות המוצרים – להוציא תוצרת חלב כמו שמנת, קפיר וגלידה – ירודה.

האוכל כבד ואינו מעורר תיאבון וכרגיל יש עודפי יצור של מלפפונים, כרוב וסלק, שאותם מגישים לך אפילו לארוחת בוקר. השירות, פרט למקומות מסויימים שבהם אתה משלם במטבע חוץ – אריש ואיטי.

התורים ארוכים, בחלונות הראווה שאיש אינו טורח לנקותם, תפאורה יומרנית או סיסמת תעמולה מכסה על דלות המיבחר וצפיפות הלקוחות בחנויות. מכיוון שבאלה אי אפשר להכניס סיכה, פורח „סחר החוץ": בכל רחוב גדול אתה רואה דוכנים וקיוסקים שבהם מתנהלת מכירה קמעונאית ערה של עשרות דברים, מתות-שדה מעוך ועד ספרים מוולים, משרוכי-נעלים ועד צעצועי-פלסטיק.

בשוק החופשי יש שפע של ירקות, שהאיכרים מגדלים באופן פרטי, אך הכל יקר יחסית. לפני בית מלון במוסקבה תפגוש חלפן שיציע לך רובלים בשער טוב ולפני בית מלון בלנינגרד תפגוש יצאנית, שתציע לך בילוי עוד יותר טוב. גם זה וגם זה מן ההווי. בכיכר האדומה אסור לעשן – מטעמי יראת כבוד.

אבל נהג של אוטובוס גדוש עד אפס מקום, לא יוותר על הסיגריה שלו ובמסלול של שדה תעופה ממש מול המטוסים, מצפצפים אפילו קברניטים על איסור העישון. הם בלגניסטים ללא תקנה, הרוסים הללו. אבל הם גם מסוגלים לתת את הנשמה כדי כרטיס לקונצרט או להקרנה בפסטיבל הקולנוע המתנהל שם בימים אלה בפעם ה-15 (ולראשונה שחקן אמריקני – רוברט די נירו – בראש חבר השופטים הבינלאומי) או לחכות שעות על גבי שעות בסבלנות אין קץ כדי לזכות בכניסה למוזיאון או לקבר לנין.

ראיתי את אנדריי גרומיקו, נשיא ברית המועצות. עמדתי במרחק שני מטרים ממנו בנמל-התעופה שרמטייבו 2, כאשר בא לחשוף מאורחו ועמיתו הגרמני ריכארד פון וייצזקר, שיצא לביקור בסיביר.

ברגע האחרון נתגלתה תקלה במטוס ה„טופולב 154" וההמראה התעכבה בעשרים דקות. במשך מאין-כמוהו לשני הצדדים. אבל, גרומיקו, שניכר כי הוא מתקשה בהליכה, חוכה בלי להתעצבן, מיגבעתו בידו, עד שהרים אותה, כפי שמחייבים כללי הטקס, לניפנוף אחרון.

מישהו הקטיר: „אילו קרה כדבר הזה בימי סטאלין, כבר היה הטייס נשאר בסיביר..."

אלא שאותו טייס עצמו גם החזיר את נשיא גרמניה למוסקבה וזה מלמד על השוני בין אז והיום.

ברית המועצות והיא כיום מדינה במעבר, חבה בהמתנה לבאות.

במוסקבה גם ראיתי את הבניין הנעול והמוזנח של שגרירות ישראל לשעבר. בעד סורגי הגדר הצצתי ברחבת הכניסה הקטנה ומבטי נפל על ערוגת פרחים מטופחת ובמרכזה תורן מיותם ללא דגל. גם התורן מחכה.

דוכן פרטי למכירת נקניקים במוסקבה

קיץ של הנחות!

מוצרי כתר פלסטיק עולים עכשיו פחות!

עכשיו בחנויות כתר פלסטיק הנחות גדולות על כל מגוון המוצרים:
מערכות ריהוט לגן ולמרפסת, כלי בית, מוצרים לקמפינג ולים, כלים למיקרוגל, אביזרי אמבטיה ועוד.

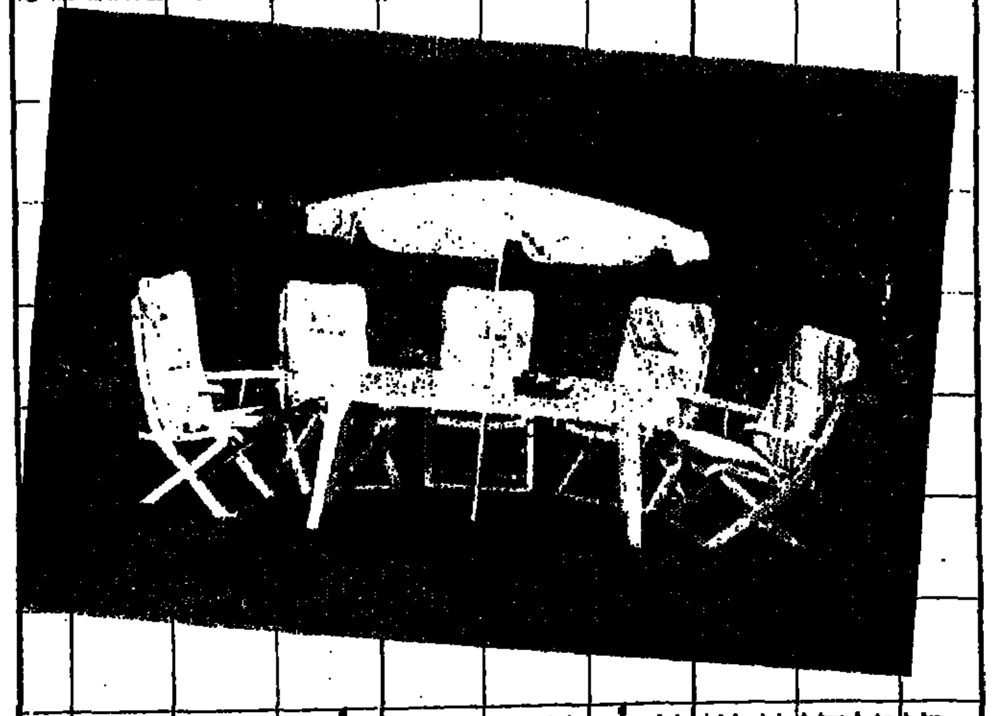

היכנסו עכשיו לחנות כתר פלסטיק הקרובה אליכם ובקשו פרטים נוספים על מבצע הקיץ החם שלנו!

שד' ירושלים 28, יפו, טל. 03-839281.
רח' כפר גלעדי 9, ת"א, טל. 03-824977.
רח' סוקולוב 60 רמת-השרון, טל. 03-484121.
רח' יפו 50 ירושלים, טל. 02-234883.

KETER כתר

החברה המובילה במגוון מוצרי פלסטיק

חתם מערכות הדמיה

מחפשים כלות יהודיות

בית הכנסת הגדול בלנינגרד הרוז אחד המפוארים – והשוממים – שראיתי מעודי, הוא נבנה בסיגנון המרשים שהיה באופנה באירופה לפני כמאה שנה, כשכל „סינגוגה" דמתה לאלהמברה בזעיר-אנפין.

כיום הוא משרת 143 אלף יהודים החיים בין קרוב לחמישה מיליון גויים בעיר השניה בגודלה בברית-המועצות. רק מיעוטם מטריחים עצמם לנשק את המזוזה בשדרות לרמונטובסקי 2.

יושב ראש הקהילה, גריגורי מיכאילוביץ' גרוסמן, וילנאי חביב ותוסס בן 71, נאנח: „האמן לי, יהודי קמצן גרוע ממומר. אינני רוצה להיות זה שיסגור את בית-הכנסת וימסור את המפתחות לשלטונות העירוניים, שהם בעלי הנכס. לשווא אני קורא באוזני היהודים: תנו צדקה לתחזוקת בית-הכנסת, נדבו לפחות רובל אחד לחודש או כמה שאתם מוכנים להוציא על כרטיס לתיאטרון".

על הספסל הקידמי ב„מיזרח" של בית הכנסת, מסומן עדיין המקום שהיה שמור לברון גינזבורג, הנשיא הראשון של הקהילה שנקראה בימי הצארים פטרבורג. גרוסמן: „נו, לא מזמן ביקרה פה הברונית רוטשילד, התפעלה מאוד והשאירה באמצעות המזכיר שלה... שמע, כשאני ביקרתי בשעתו בפאריז אצל קרובים שלי, תרמתי לבית הכנסת שם מאה פרנק, וזה היה יותר משנתנה היא... והשנה ביקר פה הגביר אדגר ברונפמן ותרם עשרה דולר".

„איכשהו אנחנו גם משיגים כסף. עיקר תקציבנו מבוסס על אפיית מצות לפסח. הממשלה לא נותנת קופיק אחד למוסדות דת, אך גם לא גובה מאיתנו מסים".

לדברי גרוסמן מנוהלת הקהילה על ידי ועד של 20 איש והנהלה המורכבת ממנו כיו"ר, סגנו וגיזבר. מדי יום מתאסף מניין ובכל שני חמישי קוראים בתורה. בזמן האחרון עלה מספר הצעירים הבאים לבית הכנסת. „הבוקר קרא בתורה נער בן 16, היה תענוג לאוזן". הרב חיים לוויטיס, בן 35, נמצא כרגע בחופשה וגרוסמן מנהל את העניינים לבדו.

– וכמה יהודים יש שרוצים לצאת?

„באחרונה נסעו עשר או שתים-עשרה משפחות מאלה שהיו באות לבית-הכנסת. כמעט כל מי שרצה, עזב. מיספר המסורבים פוחת והולך. בזמן האחרון הורשו רבים לצאת ומאז עלות גורבצ'וב לשלטון, אפילו הורשו יהודים שלא הסתדרו שם לשוב מישראל ומאמריקה".

– אתה מרגיש התעוררות לאומית בקרב היהודים בלנינגרד?

„יהודים נמנו תמיד עם ראשוני האפיקורסים, אבל בזכות הדבקים באמונה נשארנו יהודים. אומנם, קשה להיות יהודי, אך קשה עוד יותר להיות בן אדם. ויהודים הצליחו להישאר גם זה וגם זה. אתה שואל אם יש פה עתיד? צעירים רבים באים לבית הכנסת וזה נוסף בי תיקווה לקיומנו.

„חתנים יהודים מחפשים כלות יהודיות ולהיפך ושוב אין מאמינים בנשואי תערובת. מורגש שרוצים להישאר יהודים. לזקנים קשה לבוא לבית הכנסת, בעיקר מפני שהארוקים אינם נוסעים בשבת ויש כאלה אשר גרים במרחקים עד חמישים קילומטר. יש 100 עד 150 מתפללים בשבתות וכפליים מזה בראש חודש. בחורף קצת יותר קשה, כי השלג נערם ברחוב או שהולכי-רגל, ובעיקר ישישים, מתחלקים על המידרכות המכוסות קרה מסוכנת ומשתדלים שלא לצאת מפתח הבית".

מרכז המחקר של ברית המועצות נמצא באקדמגורודוק, ליד הגדולה בערי סיביר • מיליון וחצי תושבים בנובוסיבירסק שעיקר תפארתה על תחנת הרכבת, המובילה אל מקומות „מהספרים" כמו אלמה-אתה, טשקנט, ולאדיבוסטוק, סמרקנד, טומסק ואירקוצק • בית כנסת אין כאן – יהודים יש • הבעיה היא – איך למשוך הנה תושבים שירצו לגור באזור שבו שורר חורף קשה שמונה חודשים בשנה • הפתיחות של גורבצ'וב הביאה אפילו לכאן להקות פופ

אסירים במחנה העבודה ארמט בסיביר עוסקים בכריתת עצים: התמונה צולמה בידי אסיר פוליטי לשעבר ששהה שם בשנים '82-'83. תצלום: אי.פי.

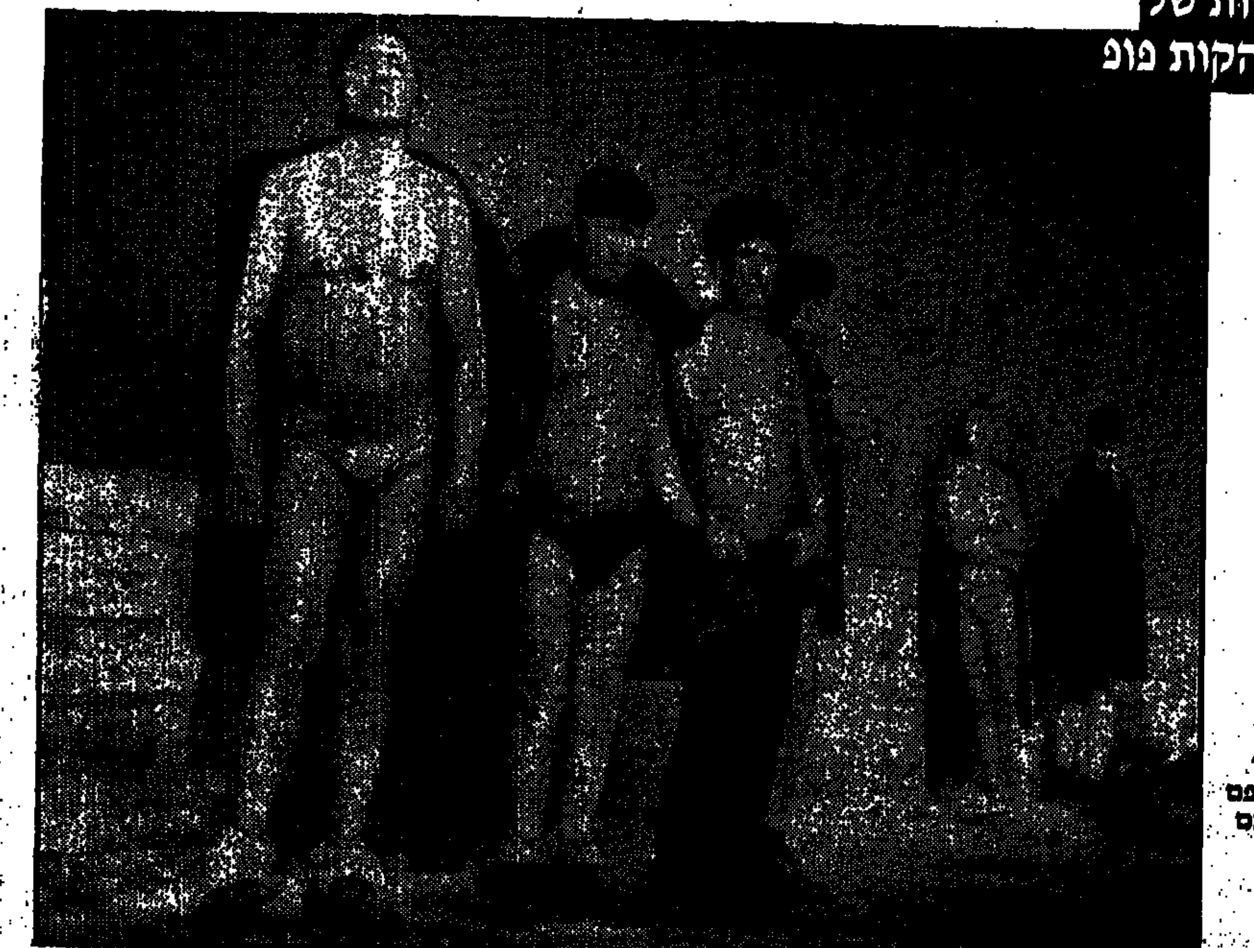

תושבי לנינגרד חושפים את גופם לקרני השמש גם במקומות ציבוריים ובהפסקות עבודה
תצלום: רויטר

מי מפחד מגורבצ'וב?

ולנטין פאלין, מנכ"ל סוכנות הידיעות הממלכתית „נובוסטי", העומד בראש התעמולה לארצות חוץ ונמנה עם מקורביו של המנהיג הנמרץ והממריץ, מחלק באוזנינו את האופוזיציה לגורבצ'וב לשלושה סוגים:

• בעלי השררה ומפיקי טובות ההנאה מן המצב הקיים, בעלי הפריבילגיות במפלגה ובממשל, החוששים לזכויותיהם ולמעמדם.

• הספקנים והציניקאים היושבים על הגדר ומפטירים: זמירות על דמוקרטיה וראגה לאזרח ושינויים הכרחיים בכלכלה כבר שמענו בעבר די והותר.

• הדוגמטיקאים השמרנים, חסידי המרכסיזם הצרוף, שכל הדיבורים האלה על ניהול יעיל במשק, בחירה חופשית של מועמדים לתפקידים ציבוריים, וויתור על יצוא המהפכה העולמית, תקשורת בלתי-מצונזרת, שוק חופשי וכיוצא

(המשך בעמוד 21)

הנדיב מחלק אדמות

ח"כ מיכאל איתן בכוכב־יאיר: „שיפתרו לי את הבעיה"
תצלום: יוסי רוט

230 יחידות־דיור נבנות ללא אישור ביישוב החדש כוכב יאיר, אך בהתערבות ח"כ מיכאל איתן (ליכוד) ביטל מנכ"ל מינהל המקרקעין, עו"ד ליפקה, החלטה לפתוח בהליכים משפטיים • המנכ"ל תמך בחלוקה חינם של אדמות לבנייה ל־16 חקלאים מבנימינה • במקום לגבות 180 אלף ש"ח דמי־חכירה מבית־אבות יוקרתי בתל־אביב, הורה לגבות 200 ש"ח בלבד... • ליפקה: לא ביטלתי החלטה, לא תמכתי במסירת אדמות, לא היה צורך בשינוי דמי החכירה

מאת מרדכי גילת, שרה ארנון ומרסל זוהר

ביום שישי לפני שבועיים, בשעות הצהריים, נראה ח"כ מיכאל איתן (ליכוד) מתרוצץ עצבני במשרדי מינהל מקרקעי ישראל. היתה לו סיבה טובה להמצא שם: חברים בהנהלת המינהל ביקשו לשים קץ לבנייה בלתי חוקית ביישוב הקהילתי של הליכוד, כוכב יאיר.

בשכונת וילות חדשה זו, „חמש דקות מכפר־סבא", הושלמה כבר בניית 570 יחידות דיור ועתה עוסקים שם בבניית מאות יחידות נוספות. 230 מהן, כך מתברר, נבנות עתה על 100 דונם אדמות מינהל – ללא היתר בנייה, ללא אישור מינהל המקרקעין ובלי לשלם למינהל כמיליון דולאר דמי חכירה ראשונים. מצפצפים פשוט על החוק.

הבנייה הבלתי חוקית, בעטיה עומדים אורחים רגילים לדין פלילי, נמשכת כבר שבועות אחדים והיא מעוררת במינהל זעם רב. ביום שישי בבוקר, כאשר מנכ"ל המינהל, עו"ד משה ליפקה, עשה עדיין בסיור בחו"ל, התקבלה בצמרת המינהל החלטה חד־משמעית: לפתוח בהליכים משפטיים נגד מפירי החוק, להוציא נגדם בבית־המשפט צווים להפסקת הבנייה.

החלטה זו התקבלה בישיבה שבה נטלו חלק, בין היתר, ממלא מקומו של ליפקה, אליהו בכאי; ראש האגף העירוני במינהל, משה גת ומנהל מחוז המרכז, מיכאל ורדי. יועצת משפטית במחוז המרכז, לאה זיו, סמכה ידיה על ההחלטה. סוכם, כי הפנייה לבית־המשפט תעשה ביום א' בבוקר.

ח"כ מיכאל איתן, שנטל חלק באותה ישיבה, לא היה כמובן מרוצה מההחלטה ובשלב מסויים אף הטיח לעבר הנוכחים: „איתכם אני לא גומר שום דבר. רק עם משה ליפקה..."

מיכאל איתן, המוצא שפה משותפת עם חברו לליכוד, ידע היטב על מה הוא מדבר. עובדה: ביום א' בבוקר, כאשר חזר משה ליפקה מחו"ל, הוא ביטל מיד את ההחלטה.

התנהגות מנהל המינהל, המעורב אישית במעשי שחיתות ומירמה (פרשת הווילה שלו; עמותת „פנינת הכתר" ועוד) אינה יכולה, לכאורה, להפתיע איש. שכן, רק לפני חודשים ספורים מתח צוות בדיקה במשרד המשפטים, ביקורת קשה על כמה ממעלליו. הצוות בדק ארבע תלונות המחשידות את המנכ"ל בשחיתות ציבורית, הצביע על מעשים חמורים, ובין היתר קבע, כי מנהל המינהל מסייע דווקא לאלה המפירים את החוק.

למרות זאת לא העלה איש בדעתו, כי מנהל המינהל יעז שוב, במצח נחושה ממש, להגן על עברייני הבנייה ולהעניק להם יחס מיוחד. במיוחד לא לאור חומרת המעשה, היקף הבנייה המרופה והעובדה, שח"כ מיכאל איתן תובע, כי המשתכנים העתידיים לא ישלמו את דמי החכירה הראשונים המלאים.

„זה מה שנקרא שיא החוצפה", אומר עובד מינהל ותיק, השולט היטב ברזי הפרשה. „תחילה באו ראשי עמותת הליכוד ודרשו לקבל הנחה גדולה על המיגרשים. במקום לשלם 80 אחוז מערכם, כמקובל – ביקשו לשלם 40 אחוזים בלבד מערכם. הם נענו. אחר־כך ביקש מיכאל איתן לארגן לחברי העמותה „הנחה" נוספת: במקום לשלם 40 ש"ח למ"ר, כפי שקבע השמאי הממשלתי הראשי, הוא דורש כי כל חוכר מגרש ישלם 26 ש"ח בלבד..."

ח"כ מיכאל איתן: „נכון, אני לא מוכן שהמשתכנים ישלמו 40 ש"ח. זהו מחיר הגבוה פי שלושה ממה שצריך באמת לשלם. גם אנשי המינהל היו בדיעה הזאת. אני הצעתי 13 ש"ח..."

במהלך השיחה עמו נשא איתן הרצאה קצרה על המיפעל הציוני של כוכב יאיר, תיאר כיצד הוקם הישוב על אדמת טרשים באיזור ספר, והצהיר: „אין לי מה להסתיר. זה לא ענין אישי. אני מעוניין בפירסום".

למרות הצהרה חגיגית זו, ניסה איתן ללכת סחור־סחור בלי להשיב עניינית על השאלות שהצגנו לו. בסופו של דבר אישר, כי יחידות הדיור נבנות ללא היתרי בניה וללא אישורים כחוק. „בעיקרון, כן. „יש לנו אישור עקרוני לבנייה, יש לנו הסכמה עקרונית ויש לנו חתימה עקרונית... אנחנו בונים על אדמה ציבורית. לא גזלנו אותה מאיש".

איתן סיפר גם, כי הוא היה זה שיזם את הפגישה במינהל המקרקעין ביום ו' לפני שבועיים; כי לפגישה הזאת הוזמן, והופיע, השמאי הממשלתי, עוזי קמר; וכי „אני דרשתי שיפתרו לי את הבעיה". לדבריו, „כוכב יאיר איננו עסק פרטי ואין כאן עניין של ביצוע עבירות".

– ביקשת מליפקה לבטל את ההחלטה לפנות לבית־המשפט?

איתן: „לא דיברתי איתו ישירות".

– לא שוחחת איתו?

איתן: „תעשה לי טובה. אין לי שום עניין אישי עם ליפקה. אף אחד גם לא סיפר לי על ההחלטה".

משה ליפקה: „לא ביטלתי את ההחלטה. עיכבתי אותה למספר ימים... יש כוונה להגיע להסדר מוסכם עם אנשי כוכב יאיר, בלי להזדקק לערכאות. אם הוא לא יושג בתוך זמן קצר, יינקטו ההליכים הקבועים בחוק".

אדמות אבות בבנימינה

חולול הכוונה של עו"ד ליפקה בכספו של משלם המיסים מקבל ביטוי מיוחד גם בכמה פרשיות אחרות. המכנה המשותף של כולן: ליפקה, מצד אחד, מנסה לחלק כספי מדינה לגורמים שהוא חפץ, משום מה, ביקרם; שר החקלאות ועוזריו, מצד שני, מתנגדים לכך, מונעים את המעשה.

כך, למשל, רכשה חברת מת"מ (מבני תעשיה ומלאכה) שמניותיה רשומות בבורסה, מספר מיגרשים ממינהל המקרקעין לצורך שיקום מרכז המלאכה בתל־אביב־יפו. בשנת 1983, כאשר לא הצליחה לממש את תכניותיה, ביקשה החברה לבטל את ההסכם עם המינהל, להחזיר לו את המיגרשים ולקבל את ערכם בחזרה.

החברה דרשה מהמינהל סכום העולה על שלושה מיליוני דולרים, אך מנהל מחוז ת"א, נחמיה שקד, וראש האגף העירוני במינהל, משה גת, קבעו, שהסכום אינו ריאלי. לפי חשבון שעשה משה גת, זכאית היתה החברה, לפי החוק ובהתאם להסכם עימה, לקבל קצת פחות מ־800 אלף דולר.

מנהל המינהל, משה ליפקה, אמור היה, לכאורה, לסמוך ידיו על חשבון זה. למעשה, פעל בדיוק להיפך: הוא לחץ על נחמיה שקד לאשר לחברה סכום של שלושה מיליוני דולרים! הדבר התגלה, ממש במקרה, לשר החקלאות, וזה העביר את הנושא לבדיקת הפרקליטות. מסקנת הפרקליטות לא הותירה ספק: אין לשלם את הכסף. התוצאה: במקום שלושה מיליוני דולרים, כדרישת החברה ו„פרקליטה" עו"ד ליפקה, שילם המינהל לחברה, כ„פשרה", 1.6 מיליון דולר בלבד.

מנהל המינהל מכחיש, בתגובה, כי הפעיל לחץ על מנהל מחוז ת"א בעניין גובה התשלום. לטענתו, בסוף '85 התקיימה פגישה בינו לבין מנהל המחוז ובסיומה הוחלט כי הנושא יועבר להכרעת הפרקליטות. החלטה זו כובדה והפרקליטות ליוותה את המו"מ עד להשגת הפשרה.

האם ליפקה תמך בתשלום שלושה מיליוני הדולארים?

דובר המינהל: „ליפקה תמך בהשגת הפשרה. הוא העריך, על סמך חוות דעת מישפטית, כי בבית־המישפט עלול יהיה המינהל לשלם יותר. כאשר התברר לו כי מדובר בתשלום של שלושה מיליוני דולארים – הודיע לחברה כי המינהל אינו מסוגל לשלם זאת".

עו"ד ליפקה ניסה לייצג בכבוד גם את האינטרס של שמונה איכרים מבנימינה ושמונה חקלאים נוספים, תושבי שכונת נחלת ז'בוטינסקי שבמושבה. אלה גם אלה, כפי שטענה פרקליטות המדינה, ביקשו לצוות על מינהל מקרקעי ישראל לרכוש מקרקעין בשווי של למעלה מחצי מיליון דולר ולהקצות אותם להם, ללא תמורה, בחכירה לדורות.

מעתירה שהתבררה בעניין זה בבית־המשפט העליון מתברר, כי בלב המושבה בנימינה, באזור המכונה „אדמות הגורן", מצויה קרקע יקרת־ערך המשתרעת על 26 דונמים. שטח זה היה עד לשנת 1972 בבעלות תושב המקום, אריה אריזון, וכאשר הוצא באותה שנה למכירה – ביקשה הבת הגרמנית של אמה ברגר מזכרון־יעקב, לרכוש אותו.

כדי למנוע „גאולת קרקע מידי נוכרים", כלשון פרקליטות המדינה, התערבו בעניין גורמים ציבוריים ויזמו רכישת הקרקע בסכום גבוה על־ידי חברת בת של הקרן הקיימת, „הימנותא". מאז לוטשים אליה עין כמה וכמה מחקלאי בנימינה. נימוקם: בנחלת הוריהם אין להם אפשרות לבנות לעצמם בית כבנים ממשיכים.

אף שלא היתה סיבה ממשית להעניק לחקלאים האלה את המיגרשים (מדוע דווקא להם ולא למאות חקלאים אחרים?), התעקשו האחרונים, משך שנים, לקבלם בלי לשלם פרוטה תמורתם. לטענתם, המיגרשים הללו הובטחו להם בשעתו על־ידי גורמים בכירים במינהל מקרקעי ישראל ויש לכבד את ההבטחות.

בזבוז כספים משווע

הדעת נותנת שמנהל המינהל, ברגע שהנושא הונח על שולחנו, ידחה בקשות מוזרות כמו אלה של אנשי נחלת ז'בוטינסקי. ליפקה, לעומת זאת, סבר אחרת. הוא ניסה לסייע להם, חיפש דרכים כדי להעביר לרשותם את המיגרשים, ופעל בניגוד גמור לחובה הציבורית המוטלת עליו.

בשלהי 1985, כאשר מזכיר מועצת פועלי בנימינה, א. זיתוני, התלונן בפני אריק נחמקין על הפרשה, הורה שר החקלאות לבדוק את התלונה. זיתוני טען אז, בין היתר, כי מדובר בהעדפת סקטור אחד בבנימינה, המהווה מיעוט בישוב, על פני יתר התושבים וכי זוהי אפלייה לרעה.

נחמקין הטיל את בדיקת הנושא על עוזרו, עו"ד אבי דרקלסר, ועל מנהל האגף החקלאי במינהל, מנחם פלור ואלה לא התקשו לפתור את הבעיה: „פלור חיווה דעתו", טענה פרקליטות המדינה בבית־המשפט, „כי פיסית ניתן לבנות בית נוסף לבן ממשיך בכל אחת מנחלות ההורים המשתרעות על ארבעה דונם. לשם־כך יש לתקן את תכנית המיתאר של בנימינה. פלור ציין, כי גם במשבצת נחלת ז'בוטינסקי ניתן לאתר שטח להקמת בתים בשביל בנים ממשיכים".

מנחם פלור לא גילה את אמריקה ואת הבעיה יכול היה לפתור, באותה דרך בדיוק, גם עו"ד ליפקה. אלא שליפקה, מסיבות מוזרות, לא עשה זאת. גם כאשר דחו אנשי בנימינה את הפתרון הפשוט של מנחם פלור: גם אחרי שהשר נחמקין הורה בפברואר 1986 לפעול מיידית לשינוי תכנית המיתאר – גם אז הוסיף ליפקה לתמוך במבקשי הקרקע. הוא הוסיף לדבוק בהם ובתביעתם, מאחורי הקלעים כמובן, גם אחרי שהגישו עתירה לבג"ץ.

משה ליפקה מכחיש, באמצעות דובר המינהל, כאילו תמך במסירת אדמות בחינם לחקלאים בנחלת ז'בוטינסקי. הוא מכחיש גם, כי הפעיל לחץ על השר נחמקין כדי שזה יסכים להעניק את האדמות הללו לאנשי בנימינה. לדבריו, הוא והשר נחמקין „היו תמימי דעים, כי אין להענות לדרישת החקלאים להשקיע סכומי כסף גבוהים כדי לאפשר העמדת קרקע חינם".

בעקבות הגשת העתירה ביקשה פרקליטות המדינה, שייצגה את שר החקלאות ואת מינהל המקרקעין, לדחות את בקשת העותרים. „אין להעלות על הדעת", כתב עו"ד מנחם מזוז מהפרקליטות, „כי בית־המשפט יתן יד לבזבוז משווע כזה של נכסי ציבור, בניגוד לכל עיקרון של מינהל תקין ובחריגה מנורמות מקובלות. ובמיוחד כאשר הבעיה ניתנת לפתרון בדרך המלך על־פי הנוהגים המקובלים במקרים אלה".

בית־המשפט העליון, אף שקבע, כי אין להציג את העותרים באור שלילי, דחה את עתירתם, תוך שהוא מכנה את הצעתם לפתרון בעיותיהם, כ„פתרון מוזר". השופטים שיבחו את השר נחמקין על „החלטתו האמיצה", מתחו ביקורת על מינהל המקרקעין („הטיפול בנושא, בשלבים מסויימים, גבל בחובבנות... היה נגוע באי בדיקה מעמיקה...") והעניקו בדבריהם, למעשה, סטירת לחי למשה ליפקה.

המסמכים הפנימיים הודלפו

סטירת לחי זו מצלצלת במיוחד גם על רקע העובדה הבאה: במקרים שבהם מבקש מנהל המינהל לסייע לגורמים אלה או אחרים לשלשל לכיסם כספים שאין הצדקה ציבורית, מוסרית או חוקית, כי יקבלו אותם – הוא גורם לניסוח החלטות הניתנות לפרשנויות שונות.

שופט בית־המשפט העליון, אליהו וינוגרד – אשר לא ידע כמובן כי זוהי שיטה במינהל וכי מסתתר מאחוריה בין היתר, גם משה ליפקה – כתב כי בפרשת נחלת ז'בוטינסקי השתמשו אנשי המינהל „במונחים בלתי־ברורים, שלאחר־מכן צריך לעסוק בפרשנותם ולשקול למה התכוונו כותביהם...".

זהו, פחות או יותר, גם מה שהתגלה לפני מספר חודשים, בפרשת ראש־העין. במהלך בירור בקשתו של עבריין־בנייה למנוע את סילוקו מקרקע של המדינה, שאליה פלש, התגלה, כי מנהל המינהל, משה ליפקה, והשר לשעבר גרופר ניסו לסייע לו להכשיר את המעשה.

בפרשה זו מעורב גם סגן מנהל מחוז המרכז, יצחק עורבי, שעליו מתח השופט, שלי טימן, ביקורת קשה. בין היתר התייחס השופט למסמך מסוים אשר עורבי כתב לפולש: „לאחר שהתברר לעורבי, כי עליו להגיש תביעה (נגד הפולש), הוא מוסר לנתבע, לפי בקשתו ולשימושו הבלתי־ידוע, מכתב לכל מאן דבעי, שניתן לפרשו בדרכים שונות. לשם מה ולמה?"

פסק־הדין של השופט טימן מגלה גם, כי תיק הבנייה של הפולש נעלם באופן מסתורי ממינהל המקרקעין וכי „הנתבע מגיש לתיק בית־המשפט צילומי מסמכים פנימיים שהיו בתיק המינהל ואיש אינו עושה מאומה לברר כיצד הגיעו לידיו".

בתיק נחלת ז'בוטינסקי נרשם אירוע דומה: „בפרשה זו", כתב נציג הפרקליטות, „מן הראוי להצביע על העובדה התמוהה והחמורה, כי חלק ניכר מנספחי העתירה הינם, כאמור, מסמכים פנימיים של המינהל, אשר לא הופנו אל העותרים ולא אמורים להמצא ברשותם. העותרים לא נתנו הסבר כיצד הם הגיעו אליהם ובאיזה נסיבות צולמו".

מי שכן נתן הסבר לכך, בשיחה עם שר החקלאות, היה מנהל המינהל, משה ליפקה. „ליפקה לא היה, חלילה, זה שהדליף את המסמכים הפנימיים לעותרים ואין גם טענה כזו. הוא, בסך הכל, מסר אותם לחבר מועצת מינהל מקרקעי ישראל, שלמה אריאב, תושב בנימינה. בנו של אריאב נמנה במקרה עם הפונים לבג"ץ".

ליפקה: „לא ידעתי זאת. הדבר התברר לי רק אחרי הגשת העתירה".

בשבוע הבא: כיצד „מטפל" ליפקה במבקריו?

אריק נחמקין: הורה לפעול מיידית
תצלום: זום 77

מתנות לקשישים עשירים

לפני מספר שנים החליטו ראשי ויצו בת"א, להקים בעירם בית־אבות מפואר. לצורך זה יזם הארגון שינוי ייעודו של מיגרש הנמצא ברשותם בחכירה, ברחוב דוד המלך 40, בנה עליו „בית הורים" יוקרתי, ונדרש לשלם לפי החוק דמי חכירה הולמים.

כיוון שמדובר במוסד אשר הוקם, בין השאר, גם למטרות רווח (וקיים שאינם משרתים את עצמם משלמים 2,000 דולר לחודש, בנוסף ל־30 אלף דולר דמי כניסה) וכיוון שהמוסד הזה משרת עשירים ובעלי אמצעים – התנגד מנהל מחוז ת"א, נחמיה שקד, למתן הקלות למוסד. הוא היה בדיעה, כי המדינה זכאית לקבל את מלוא דמי החכירה.

אנשי ויצו חלקו עליו. נציגתם, מיכל מודעי (אשת השר יצחק מודעי), ופרקליטם, עו"ד אורי מקוב, אף קיימו בעניין זה פגישה עם ליפקה וביקשו לשכנעו בצידקתם. לא היה צורך להתאמץ במיוחד. ליפקה ייצג את עניינם היטב.

לפני שבועות אחדים שלחו אנשי מינהל המקרקעין במחוז ת"א חשבון לויצו, על סך 185 אלף שקל. ויצו סירבה לשלם. עו"ד ליפקה, כצפוי, נקרא שוב לסייע להם. לפי הוראה שלו נשלח למוסד חשבון חדש: 200 שקל בשנה.

דובר מינהל מקרקעי ישראל: „נכון, ליפקה קיבל באמת את עמדת ויצו. לדעתו, ויצו לא הוסיפה תוספות בנייה כדי לעמוד בדרישות המינהל. בדיון שהיה אצלו, בנוכחות נציגי ויצו ונציגי המינהל, קיבל ליפקה את הטענה כי אין מקום לשינוי בדמי חכירה".

דוברת ויצו: „המקום הזה שימש בעבר כמוסד שלנו לאם ולילד וגם היום לא השתנה הייעוד שלו. הוא הוקם למטרה ציבורית ולא למטרות רווח".

– מדוע אינכם משריינים אם כן מקומות לאנשים מעוטי יכולת, הרי התחייבתם להעמיד לרשותם 15 אחוזים מ־100 החדרים שבמוסד?

הדוברת (ברצינות): יש לנו חמישה דיירים מעוטי יכולת. אחרים לא באו...

אנחנו: כלומר, את מבקשת לטעון כי אין לכם קופצים על המציאה?

תשובה: יכול להיות. אתם יודעים, אדם רוצה להרגיש טוב בסביבתו. זו אולי הסיבה.

לקרוא לדברים בשמם

גאולה כהן

חוק שהוא צחוק

ראיתי כבר חוק שאינו מיושם; ראיתי כבר גם חוק שמופר; אבל חוק שנסוג לאחור, כורח?

את זה בדיוק ראינו השבוע כשחוק „רשות שמורות הטבע" פשוט קם ועשה אחורה פנה...

פרשת בית־ג'אן – טירוף מערכות? טירוף ערכים?

מה זה אם לא טירוף מערכות, כששוטרי ישראל, שהוכו שם במוטות, שנפגעו שם מרימוני רסס, שנפצעו והושפלו – מתקפלים ונורתים, בפקודת מפקדיהם, כל עוד רוחם בם?

מה זה אם לא טירוף ערכים, כששר־המשטרה מצדיק את הבריחה הזאת, בתירוץ שגם חכמי חלם היו מתביישים בו, לאמור: במקום להתדרדר למצב שבו שוטר יצטרך לא רק לשאת נשק אלא גם להשתמש בו – מוטב „ניתוק מגע"... במילים אחרות: לעשות „ויברח".

לא, זה לא חדש. כך אמר אותו בר־לב עצמו כשיהודים נרצחו לפני מספר שנים בחברון: „לולא היו שם – לא היו נהרגים"... כך גם נאנה פעם באוזני יהודי מגלות ברוקלין, שכאב את המוות והשכול שלנו במלחמות ישראל: „לולא הייתם שם – לא הייתם נהרגים"... הוא, אותו יהודי מברוקלין, אכן עשה „ניתוק מגע".

■ ■ ■

מה זה אם לא גם טירוף ערכים, גם טירוף מערכות, כשממלא מקום ראש־הממשלה מתייחס לאוצרות הטבע של הארץ הזאת כמטבע עובר לסוחר, או אולי לבוחר. הוא מתחייב – בשמו הפרטי? בשמו הממלכתי? – שהוא ייטול אדמות שנמצאות היום, על פי הכנסת, בשמורת הטבע במרון וימסור אותן לתושבי בית־ג'אן?

אדמות אלו היו אכן שלהם, של תושבי הכפר הזה הידוע במסירות הנפש שלו למדינת ישראל, גם בשנת 1964, כשהחוק הוחק. אבל ב־1964, שלא כמו היום, ממשלות ישראל לא הרגישו רגשות אשמה כשהפקיעו, גם מיהודים, לא רק מבני מיעוטים, חלקות קרקע, כדי לשמור על הבטחון הלאומי, או על אוצרות הטבע הלאומי.

■ ■ ■

בעיני השאלה „מיהו יהודי?" אינה יותר חשובה מהשאלה „מהי ארץ־ישראל?", שגם לה יש תעודת־זהות משלה, תכונות אופי, צבע וריח שבלעדיהם היא לא היא... בשבילי ארץ־ישראל השלמה זה לא רק הגבולות השלמים המקיפים אותה, אלא גם הגבעות המתגבעות בתוכה והמעיינות החבויים בעמקים שלה. בשבילי ארץ־ישראל זה לא רק ההתנחלויות על ראשי ההרים, אלא גם הנחלים הזורמים בעורקיה של הארץ הזאת.

אלב היום, באווירה של מקח וממכר, מוכרים גם אוצרות טבע כדי לקנות תמורתם שקט לרגע.

אבל לא, אפילו לא לרגע; שכן מייד לאחר אותו עסק ביש של בריחה, ואותה עיסקה מבישה של כניעה – עם ישראל מתבשר: עשרות נשים וצעירים דרוזים הניסו מכפרם ברמת־הגולן שוטרים ואנשי הביטוח הלאומי שבאו לגבות כספים על פי חוק. „הרגשתי מבוזה וניכלם לנוס כך מהכפר הדרוזי, כאשר אני יודע שיש בידי כל הכוח והעוצמה", סיפר לאחר מכן מפקד המיבצע, כשהוא מוסיף: „היה חסר לנו רק דגל לבן לכניעה..."

יש לי חצי נחמה בשבילך, ידידי מפקד המיבצע: לא רק אתה לפני מספר חודשים הותקף והונס משם, מאותם כפרי הדרוזים שבגולן – וגם הוא מבוזה ונכלם – לא אחר מאשר ממלא מקום ראש הממשלה בכבודו ובעצמו, שמעון פרס. בקושי הוא נחלץ מידי הפורעים ובקושי ברח משם כל עוד נפשו בו.

■ ■ ■

האם מישהו נענש ונשפט? האם פורע, ולו גם אחד, מאותם דרוזים שבגולן, שמורדים במלכות במפגיע ומזדהים עם אויבי ישראל במופגן – גורש אל מעבר לגבול.

מה לנו כי נלין על אחרים – כשאנחנו עצמנו עושים צחוק מהחוק. אנחנו עצמנו שוכחים ש...צחוק צחוק – אבל גם מצחוק אפשר לפעמים למות.

מה תפסיד?

תפסיד הנחה גבוהה במיוחד הניתנת לקונים הראשונים של דירות בגבעת־אביב (רמת־אביב ג').

מבצע
15% הנחה

מהר. היה בין מהירי־ההחלטה שיהנו מרווח־חיסכון של אלפי שקלים!
רובינשטין ושיכון עובדים בונות דירות מרווחות של 4-5 חדרים, בתיכנון חדשני, בגבעת־אביב.
בנייה איכותית לפי המסורת הנודעת של רובינשטין ושיכון עובדים.

תפסיד אלפי ש"ח
אם לא תהיה בין הרוכשים הראשונים של
דירה ברמת־אביב ג' ת"א
גבעת־אביב

דירות ספורות עם גג נותרו למכירה —
50 מ"ר שטח בנוי על הגג + מרפסת

פרטים מלאים במשרדי שיכון עובדים ורובינשטין:

יש לך כתובת.
שיכון עובדים
תל־אביב והמרכז:
רח' לה־גרדיה 58. טל' 03-390721

רובינשטין
חברת הבנייה הפרטית הוותיקה והאמינה בישראל
תל־אביב, רח' מקוה־ישראל 8, טל' 622621

קבלן ביצוע א. צ. ברנוביץ

1987

ד"ר ישראל אלדד

המבריח סם חיים

(לעלייתו של יולי אדלשטיין)

אגלה סוד לקוראים: בכל האפשר, אני בורח מנושאים המרגיזים, הכואבים – והם רבים מאוד – וממש שש אלי חג בלוח חגינו, שבכל קהם קרומים הם מרעננים, מרנינים יותר את הנפש, מגרשים מרה שחורה.

והנה, כשבוע זה, לא די שהלוח שלנו זימן בו את שבעה־עשר בתמוז, זכר לחורבן, תכפו עלינו בזיונות אף בזיונות ומילכודים כפויים או מיותרים, מן ה„נורמליים" לכל מדינה וחברה בעולם – כגון קניתה (אם כי זו שלנו, יותר משהיתה כלכלית מגמת, היתה פוליטית. מישהו נתבקש להפגין כוח: „לא תשלטו בלעדינו"), או מהמין ה„לא נורמלי" היהודי לעם סגולה, כגון בעיית מת„נקש".

■■■

ושמא יש לדרוש – תרתי משמע – בפסוק מפסוקי שבוע שעבר „הן עם כלביא יקום", שאמר גוי, בעוד יהודים קמים לחסל את הלביא הישראלי, בל יקום „חלילה". ואיך לא להגיב על הושג, שכמוה באמת לא ארעה בישראל! עשרות שוטרים נפגעים, נפצעים בשרשרות ברזל ונסים על נפשם; מכוניות משטרה נשרפות ונהרסות כשעורים שעורכים עליהם אנשי כפר דרוזי, בית־ג'אן, מפירי חוק גלויים, ולא במפגיע, כי אם בהתראה מוקדמת. ואין תגובה מיידית ויש פחד להיכנס לכפר המורד („אם יבואו 400 שוטרים, יצאו מכאן פחות..." אומר אחד מהם).

ושר המשטרה איננו מתפטר, ממשיך לכהן ללא בושה על רקע קלון חסר־תקדים זה. זה לא קרית־ארבע, זו בית ג'אן, ולא ערבים הוכו, כי אם יהודים, שוטרים יהודים במילוי תפקידם! עבר שבוע וכר־לב עדיין שר משטרה!

עוד אני מהרהר באיזה פצע, באיזו חבורה מכל אלה לעסוק השבוע, באין חג פורה ומושיע, ולפתע בא אותו רגע בו נגעו גלגלי מטוס על אדמת ישראל וזה הרגע המרגש ביותר – כעדותו – בחייו של יולי אדלשטיין המשוחרר מסיביר, משוחרר מבריה"מ, משוחרר מהגלות, ואין שיעור לאושר במגע זה עם אדמת המולדת.

והשרה חג עלינו ועל בית ישראל, בבואו, בדברו, בכל הופעתו: הופעה של פשטות, של אמת זכה כל־כך, שמזמן לא שמענו אותה מפכה טוהר ואמונה ואהבה, שאותם כמעט שכחנו ואיבדנו בשנים האחרונות.

שאם לא כן, למה, שואל מראיין אחר את טניה אשתו, למה הם נוסעים „דווקא" לאלון־שבות?! וכשהיא מסבירה לו במלוא התום: אנשי אלון שבות תמכו בו, זה ישוב דתי, ולא עלה על דעתה להרהר על ישוב בארץ־ישראל שהוא מעבר ל... קו הירוק, והוא בגדר „כיבוש" – הוא ממשיך ולוחץ וכמו גם מסית: „ואת מסכימה אתו?"... דגנרציה שבשינאה או שמא... קינאה, קינאה בפשטות וכטוהר הזה. שאם לא כן – אם לא שאנחנו פה ואנשי תקשורת למיניה בפרט – איבדנו פשטות זו וטוהר נפשי זה, וגם שכל ישר זה.

איך ולמה, שואל מראיין אחר את יולי ב„ערב חדש", איך יכולת לעמוד בכל החקירות ולא הודית בעסקי סמים שמצאו על גופך? ויולי איננו מבין את השאלה הנשאלת בעברית – והוא יודע עברית, אבל כנראה רק עברית של אמת ולא ישראלית של שקר, והוא משיב, שאילו שיקר ו„הודה" לא היה מחזיק מעמד...

והוא „החזיק מעמד", וכמוהו מחזיקים מעמד – שם עדיין – אידה נודל ויוסף ביגון – מכות הציונות שלהם, בלי מרכאות גם כשהם גוסם בשלשלאות. אהבת ציון פשוטה במשמעה, שאיבדנו אותה כאן כאשר אנו „כובשים", כידוע...

■■■

רק מכיוון שברור לי, שיולי אדלשטיין וכמוהו שאר לוחמי חרות ישראל (בלי מרכאות כלשהן) אינם תמימים כלל ויודעים את מציאות הארץ גם על צלליה, וודאי שמעו גם את שמעם של מוציאי הארץ דיבה (ליולי, כאיש תורה, ידועים גם המרגלים, אבותיהם של מוציאי הדיבה שבימינו), דיבת היותנו כובשים כאן, אינני חושש שייגרם לו הלם בהיוודע לו שתל־אביב וסביבתה הם ישראל ואין חברון וסביבתה ארץ־ישראל, וכהנה וכהנה מהאכזב ומהכזב המפוסע היום בראש חוצות ובמות ומסך.

מי שברית־המועצות האדירה, על ק.ג.ב. וסיביר, לא שברו אותו, לא עקרו מליבו את ציון, ציון ממש, לא יצליחו גרוטסמנים ושרידים לעקרה, לא יצליחו להביאו לידי „הודייה" בכך, שהוא כובש זר כאן. „אנחנו מרגישים בבית" משיב שוב ושוב יולי לשאלה הבנאלית כל־כך ומיותרת כל־כך „איך אתם מרגישים".

במציאות כעורה ועכורה זו שאצלנו בעת, אכן יום חג היה לנו לא רק שיחרורו ושובו הביתה של יולי אדלשטיין, כי אם גם עצם הופעתו, משב רוח ציוני, כבואם של החלוצים הראשונים וחלוצי עלייה שנייה ושלישית. ואם מעטים הם בעלי רוח זו ורבים כל־כך הנושרים, הרי גם זה יש לו דמיון בעבר, כאשר שני מיליונים „נשרו" מרוסיה לאמריקה ורק 20 אלף עלו, „רק" זאת, ש־20 אלף העולים עשו את ההיסטוריה של ימינו, חידשו את פניה ואת פני הארץ (והללו כולם, וכה מעטים הם, חלמו על ארץ שלמה, כולל עבר הירדן המזרחי).

וגם זה ידוע לו ליולי, שכלב ויהושע בן־נון, רק שניים היו, רק שניים מבין 12 ממערך המרגלים, שתבעו לסגת ולא ללכת לארץ כנען, שאף־על־פי שארץ אבות היא, ואף־על־פי שארץ ההבטחה משמיים, צריך יהיה ימים רבים להילחם עליה: השניים לא יסוגו העשרה ימוגו.

וודאי שמצב העם בכלל ומצב הארץ בפרט, מעלים לחומרה את בעיית הכמות, אך עדיין, עדיין האיכות היא שיש בה כדי לקבוע ולהכריע גם בבעיית הכמות. גם מיליונים יכולים להישכך, אם לשמר אם להשמדה. מעטים הגוברים יכריעו.

משום כך, גם משום כך, חג אתה לנו היום, אחינו יולי אדלשטיין, משב רוח רענן, קדוש כל־כך ורענן כל־כך. פשוט כל־כך ועמוק כל־כך. אלון שבות – פשוטו כמשמעו.

מה הם, הגויים הרוסים, ניסו לשתול על גופך ולהאשימך בזה סמים? הכל ורעות סמים! הם רדפוך והם רודפים את הנודלים והביגונים על הברחת סם חיים לעם היהודי שבגלותם.

כל מיני עלילות העלילו עלינו, מעלילות דם עד עלילות סם. את סם החיים שבלב, שבנפש, לא שתלו בך, אדרבא, רצו לעקור אותו ולא יכלו לך כאשר אלפי שנות רדיפות ופיתויים לא הצליחו לעקור אותו מהעם היהודי בכללותו.

ואם זומן המקרה והגעת אלינו, יולי ומשפחתך, כן תרבה, כיום בו הגיעה משלחת מלאכי רעים מרוסיה לקבל איזה רכוש שיש להם פה, כנסיות, שהממשלה המרכסיסטית מאוד דואגת להן, הרי אנו שבים ותובעים את הנפש שיש לנו שם, כשביים. והנפש – לנו. „אין לכם רכוש ואזרחים שם" אומר ראש המשלחת. והוא מיתמם, כמובן, שהרי הוא יודע מה עצום רכושנו שם, לא לחומר מרכסיסטי עוד, כי אם לנפש יהודית שוב.

■■■

היום, יולי, יום מותו של הרצל, כ' בתמוז. ליהדות לא דרוש הרצל. ליהדות דרוש משה, לארץ־ישראל דרושים יהושע ודוד אבל אין מדינת יהודים בארץ־ישראל בלי הרצל, הרצל שיידע: בלי השורשיות של יהודי מורח אירופה לא תהיה מדינת יהודים בארץ־ישראל. וכה כתב בעקבות הקונגרס הציוני הראשון, לפני 90 שנה:

„להם – לצירים מרוסיה – ישנה האחדות הפנימית שאבדה לרוב יהודי אירופה. מתוכם היא פשוטה ובלא קרעי נפש. הם זקופי קומה ואמיתיים.

„למראיהם הבינונו מה נתן לאבותינו את הכוח להחזיק מעמד בתקופות הקשות ביותר. כחיוניות מיוחדת במינה נתגלתה לנו בדמויות אלה כל ההיסטוריה שלנו. בזמן הראשון הם טוענים כנגדינו רק את היהודים הרוסים תוכל לרכוש לעניין הזה. ואילו אמרו לי כיום דבר זה, הייתי אומר: זה מספיק"

ברכה לך, יולי אדלשטיין וברכה לכם, אידה נודל ויוסף ביגון שבמרחקים חסיניים ולכל הידועים והאלמונים אשר בשבי, נושאי סם החיים שלנו באמת, למענכם וגם בכוחכם הנפשי – ארצו של ישראל.

הערות בשוליים

הרב מנחם הכהן

צבע מתקלף

מצב לאומי: לא הכל שחור! – השמים כחולים, האדמה חומה, הזמן צהוב, הקווים אדומים והמנהיגים אפורים.

★

מחדלי אישים: הכל יהיה בה בממשלת האחדות, יהיו בה חילופי שרים, חילופי תיקים, חילופי תפקידים, חילופי גברי, חילופי מחמאות וכו', רק לא חילופי אישים.

★

חברה בפירוק: הסכמה בין השותפים מקיר אל קיר: קל יותר לפרק את המדינה, מאשר לפרק את הממשלה.

★

עם עובד: לא להיבהל! שבוע עבודה של חמישה ימים, זה הברוטו לפני הניכויים וההורדות במקור כמקובל.

★

חקלאים ונדכאים: „גברה סכנת התמוטטות המושבים, הליכוד מעכב הסיוע לחקלאים במצוקה".
– הם הבטיחו למחוק את הקו הירוק, הם מקיימים.

★

מפח לאוזן: „משרד החינוך מכחיש ידיעות על ביטול האינטגרציה".
– אינטריגציה ודאי שתהיה.

★

קו רוחב: „במשכן הכנסת החלו עבודות עפר להרחבת הבנין, לרווחתם של הח"כים".
– אימרת חסידים: כאשר גדלים לרוחב ולא לגובה נעשה צר.

★

עבירה שיש עמה קלון: ראשי סיעות הקואליציה בכנסת החליטו להשעות חברי כנסת שיצביעו על פי מצפונם.

★

שנא את הרבנות: „בליכוד כבמערך, עושים מאמצים לרצות את הדרוזים".
– איזה מזל לעדה הדרוזית, שבראשה עומד שייח' ולא רב.

★

זמירות חדשות: „הזמר צביקה פיק התאכזב מ,חרות' והחזיר את פנקס החבר שלו".
– כשהוא בא אליהם, הם תיארו אותו כגיבור לאומי, עכשיו הם קוראים לו פיק ברכיים.

★

פום קורן: „הקולונל נורת הפך גיבור לאומי בארה"ב".
– האוליבר הפך לגוליבר.

★

פסוקו של טוב: קל לאדם להנמיך עצמו בפני מי שגדול ממנו, הוא גם מסוגל לשחק ענווה ולהתכופף בפני קטן ממנו. מה שקשה לו, זה להכניע עצמו בפני חברו השווה לו (רבי אברהם מסלונים).

דידי מנוסי

מֹשֶׁה אִישׁ־כָּסִית

אוֹמְרִים שֶׁהַמָּוֶת תָּמִיד פִּתְאוֹמִי,
זֶה לֹא מְדֻיָּק,
הוּא לֹא פִּתְאוֹמִי בְּסוֹף חֹלִי אָרֹךְ –
בְּתֹם מַאֲבָק.

וְהוּא לֹא פִּתְאוֹמִי לְחַיָּל בְּקֶרֶב־אֵשׁ
וּלְמִי שֶׁעָבַר גִּיל שְׁמוֹנִים,
שֶׁאוּלַי מִשּׁוּם כָּךְ נִקְרָא גִּיל־גְּבוּרָה –
לִחְיוֹת כֹּה הַרְבֵּה שָׁנִים.

וְאוּלָם מָה עוֹשִׂים עִם אָדָם שֶׁהוֹלֵךְ
בְּפִתְאוֹם – אֲנַחְנוּ בּוֹהִים –
וּבְגִיל שֶׁעוֹד כָּל הַחַיִּים לְפָנָיו,
לֹא סָבַר אַרְבָּעִים.

וְלֹא סְתָם בְּנָאָדָם, אִישׁ חָבֵר וְקָרוֹב
בַּעַל רֹחַב שֶׁל נֶפֶשׁ וָגוּף –
שֶׁיִּצֵּג אֶת שִׂמְחַת־הַחַיִּים הַנְּכוֹנָה,
הַפּוֹסֶלֶת מֵרֹאשׁ כָּל סִגּוּף.

לֹא מֻשְׁלָם, אַף שֶׁלָּם בְּהַרְבֵּה מַעֲלוֹת
כָּל אַחַת מְאִירָה כְּנוּרָה...
זֶה כּוֹאֵב, זֶה כְּאִלּוּ תּוֹבֵעַ לִצְעֹק
עַל אִי־צֶדֶק נוֹרָא.

שֶׁבְּנוֹסָף עַל הַהֶלֶם בְּמָוֶת פִּתְאוֹם
וְהַצַּעַר הָרַב וּנְכָאִים,
מִתְגַּנֶּבֶת לַלֵּב גַּם כְּאִלּוּ אַשְׁמָה
שֶׁאֲנַחְנוּ עֲדַיִן חַיִּים

שֶׁאֲנַחְנוּ, אוֹתָם הַזּוֹכְרִים אֶת הָאִישׁ
בְּתוֹר יֶלֶד בְּגֹבַהּ כִּסֵּא,
שֶׁגִּדַּלְנוּ אוֹתוֹ וְהָיִינוּ בְּעֶצֶם
כִּמְעַט עוֹד הוֹרִים – לְמַעֲשֶׂה.

מָה עוֹשִׂים עִם כָּזֶה שֶׁהוֹלֵךְ בְּפִתְאוֹם?
רַק לִנְשֹׁק אֶגְרוֹפִים מְאֹד
וְלוֹמַר לוֹ שָׁלוֹם, וְלִבְכּוֹת מִבִּפְנִים
כִּי מִכֹּל הוּא שָׂנֵא דְּמָעוֹת.

בועז עברון

בואו ונתחשבן

כל ענין „פחד חמשת המנדטים" של התעשיה האווירית, המהלך איימים על המערכת הפוליטית, הוא כה מפוקפק ומופרך, שקשה לקבל שפוליטיקאים מנוסים ומשופשפים מאמינים בו באמת. אתה נוטה לחפש הסבר אחר.

הבה נבדוק.

אומרים לנו: בתעשיה האווירית יש 22 אלף עובדים. אם יבוטל פרוייקט ה„לביא" יצביעו כולם נגד המפלגה שהרסה את מטה לחמם. לא זו בלבד, אלא שהם גם ישפיעו על נשיהם, ילדיהם וכל קרוביהם להצביע כך. לכל אחד (נניח) מאותם 22 אלף יש אשה, אז הנה כבר 44 אלף. לכל אחד שני ילדים בממוצע (כולם בגיל ההצבעה לכנסת) – והרי לכם כבר 84 אלף. ולכל אחד קרובים וגיסים ובני־דודים, והנה לכם שוב 84 אלף, בסך הכל 164 אלף, למעלה משמונה מנדטים. או נעשה לכם טובה ונקבע: מינימום חמישה מנדטים.

לפי עקרון זה אפשר להוסיף למספר גם את גיסי הגיסים, בני־הדודים של בני־הדודים, בעצם את כל עם ישראל, 120 מנדטים, בלי עין הרע.

ובכן, כל החשבון הזה הוא בלוף אחד גדול, ולא היחידי סביב פרשה זו. הבה ניגש לפרטו לפרטים:

ראשית, ממתי זה קובעת דעתו של המועסק הראשי במשפחה את דרך הצבעתם של כל בני ביתו? זה אולי קרה ב„מעברות" של שנות ה־50', כאשר מפלגות היו קונות חמרלות שלמות.

מצב זה אינו קיים עוד. ומדוע אצביע בעד מפלגה או נגדה מפני שאחי או בן־דודי מפסיד את מקום עבודתו בגללה? אם ינסה להשפיע עלי, אני עלול להצביע דווקא להיפך. וממתי כל הילדים הם בגיל ההצבעה? ואם הם כבר בגיל ההצבעה, הדעת נותנת שהם כבר מבוגרים ויש להם אינטרסים אחרים, ולא יצביעו כך או כך דווקא מפני שאבא אומר להם להצביע כך (וביחוד אם הם שייכים לקבוצות אוכלוסיה מבוססות ומשכילות יותר, כמו רוב עובדי התעשיה האווירית).

כלומר: לכל היותר אפשר לדבר על 44 אלף קולות, היינו עובדי התעשיה האווירית ונשותיהם (בתנאי שאינן רבות איתם, ובלי להביא בחשבון את הפילגשים).

אבל גם חשבון זה מופרך מעיקרו. מפני שמכל 22 אלף עובדי התעשיה האווירית, מועסקים בפרוייקט ה„לביא" רק כ־5000 (ויש זרים רבים המועסקים בחוזים מיוחדים, כך שהמספר אולי עוד קטן מזה). ואם יופסק הפרוייקט, ייקלטו רבים מהם בהרחבת ענפים אחרים של התעשיה האווירית, המורעבים עתה מחוסר תקציבים. (זאת, כמובן, בתנאי שלא ינסו לחסל בהזדמנות זו גם את המוני התקנים המיותרים שם, שיודעי־דבר מעריכים אותם ב־4000 לפחות.) מכאן שהמספר קטן בהרבה גם מ־5000. נניח שהמספר האמיתי של המפוטרים לא יהיה גדול מ־3000.

אבל הרי גם אותם 3000 מחולקים פחות או יותר לפי ההרכב המפלגתי בארץ, ונניח לצורך זה שמחציתם „ליכוד" ומחציתם „מערך". כלומר, המפלגה שתביא לחיסול הפרוייקט תפסיד לכל היותר 1500 תומכים, או 3000, אם נוסיף לכך את נשותיהם. כלומר, כשביעית ממנדט אחד, אם נניח שהמפתח בבחירות הבאות יהיה כ־20 אלף קולות למנדט אחד.

טרם גמרנו: הרי לא כל אחד מאלה יצביע לפי השיקול האנוכי המיידי שלו. אצל רבים תגבר הנאמנות האידיאולוגית על האינטרס האישי המיידי. איני מאמין שחסיד „התחיה" יצביע בכל קונסטלציה שהיא בעד המערך, או שחסיד רצ יצביע באילו תנאים שיהיו בעד ה„ליכוד". ומעבר לכך: דווקא המפלגה שתביא לביטול הפרוייקט תזכה לתמיכה בקרב העובדים הרבים שייצאו נשכרים מהביטול, הודות להפניית המשאבים שישתחררו למטרות אחרות.

גם בציבור הרחב יתכן מאוד שביטול כזה ייזקף לזכותה של המפלגה שתגרום לו, תרף שיקוליה האלקטורליים האנוכיים, והיא תיחשב למפלגה פטריוטית ואחראית.

לכן יש לפקפק אם תפסיד המפלגה אפילו אותם 3000 קולות – ואולי תצא מכל העניין מורווחת. במקרה הגרוע ביותר, לא תפסיד יותר מאלף אלפיים קול – פחות מעשירית ממנדט אחד. כלומר, על רווח מפוקפק של עשירית מנדט מוכנים הפוליטיקאים שלנו להרוס את עצמאותנו, את כלכלתנו ואת בטחוננו, ולהחשׂ „פתרונות פשרה" שאינם אלא הארכת יסורי הגסיסה ובזבוז של עוד מאות מיליוני דולרים, שיכלו להציל את ההשכלה הגבוהה ולשים קץ לכל שכונות העוני בארץ.

אם באמת מאמינים הפוליטיקאים בבלוף הגדול הזה של „חמישה מנדטים", מורה הדבר לא רק על אנוכיותם הפוליטית – אלא גם על בורותם המהותית אפילו במקצוע שלהם, הפוליטיקה.

שורשים

בביקורי באחרונה בגרמניה המזרחית, נתן לי אחד ממארחי כמה גליונות של העתון MOSCOW NEWS עתון סובייטי בשפה האנגלית, ומקריאתם מתקבלת תמונה מסויימת על המתרחש שם – אף שהעתון מיועד כמובן לקוראים זרים ומנסה להציג הכל בצבעים הוורודים ביותר.

בין השאר מסופר שם על האגודה „פמיאט" („זכרון") שקמה באחרונה ברוסיה, ועל פגישת חבר הוועד המרכזי של המפלגה, בוריס ילצין, עם חבריה (גם אצלנו דווח על כך).

זוהי אגודה המציבה לעצמה מטרה לחדש את הקשר עם שורשי העבר הרוסי, עם המסורת והלאומיות הרוסית, עם הכנסיה הפרבוסלאבית, לשמור על מונומנטים היסטוריים של העבר הרוסי, והיא גם „אנטי־ציו־

דוד שחם

כסף קטן

רצח בערבון לא מוגבל

שוב רצחו הסיקים בחודו שבעים נוסעי אוטובוסים הינדים. והטאמילים קטלו בתחנה המרכזית של קולומבו שלושים סינהאלזים. ובברצלונה פוצצו הבאסקים פצצה בסופרמרקט (בטעות, הכריזו לאחר מכן) וטבחו שישה־עשר ספרדים. חמישים פאקיסטאנים נהרגו במעשה חבלה שאיש לא קיבל על עצמו את האחריות עליו.

בכל מקום שבו יש סיכסוך לאומי או מלחמת אזרחי, מבצעים מעשי־רצח. בגלוי ומן המארב. במוקשים ובפצצות, ברובים ובאקדחים, בסכינים ובגרזינים.

רצח הוא מעשה הראוי לכל גינוי ולכל עונש. מוות הוא חד פעמי וסופי לגביו של המת, פצע פעור שאינו נסגר לעולם, אצל יקיריו. צריך להילחם ברצח וברוצחים, למנוע, להתגונן, להעניש. על כך אין מחלוקת. אבל רק אצלנו פורצת היסטריה אחרי כל פגיעה שנפגע יהודי, הסיגנון מטפס מיד אל פסגות הפאתוס ודימויי השואה פורצים ועולים מתהומות הנפש.

אני חוזר – לטובתם של השואלים איפה גינוי רצח יהודים – שכל מעשה של רצח הוא מעשה נגד האנושות. אבל הזעם אינו צריך לטשטש את חוש הפרופורציה. ערבים רוצחים יהודים, כמו שסיקים רוצחים הינדים וטאמילים רוצחים סינהאלזים ולפעמים – איך אפשר להכחיש? – יהודים רוצחים ערבים. זהו מאבק לאומי, באמצעים מגונים, ולא פרק חדש בשואה.

והעובדה שיש טרור ומעשי־רצח אינה נימוק נגד השלום. להיפך, היא נימוק נוסף לחפש דרך להגיע אליו.

תרבות שלטון

שוב לא הצליח מרכז „חרות" לבחור מתוכו הנהלה. כאדם העומד מן הצד, אני מרשה לעצמי להציע פתרון. ויתרון יש לו לפתרון, שכבר נהגו כך פעם ב„חרות". כזכור לא הצליחה הוועידה לבחור מתוכה מרכז ונמצאה הפשרה הראויה: הוועידה הכריזה על עצמה כמרכז וכל ציריה נעשו אוטומטית לחבריו.

וזה הפתרון: יכריז המרכז על עצמו כהנהלה וכל חבריו יהיו מעכשיו חברי ההנהלה.

לימים, כשיבוא מישהו להציע שההנהלה, שמספר חבריה הוא, בלי עין־הרע, אלפיים, תבחר מתוכה הנהלה מצומצמת, תוכל ההנהלה / המרכז / הוועידה להכריז על עצמה כהנהלה מצומצמת, וכן הלאה וכן הלאה. העיקר שיהיה שלום־בית בין המתנות.

חמישה ימים בשבוע

הסכמתו של האוצר לתביעת עובדי המדינה להנהיג שבוע עבודה בן חמישה ימים היא הזדמנות להיזכר בבדיחה זו: מציעים שיעבדו בארץ חמישה ימים בשבוע. זו הצעה נועזת, שספק אם אפשר להגשימה בבת־אחת. כדאי שיתחילו לעבוד יום או יומיים בשבוע ולאט־לאט ובהדרגה יגיעו לחמישה ימים.

כמה שוות הרגלים

בעיתו של אלי אוחנה מבית"ר ירושלים כבר טורדה. עכשיו יוכל כדורגלן זה לממש את הפוטנציאל שלו לא רק בשקלים, כי אם גם בדולרים.

באחרונה נתעוררה בעיה חדשה. שקוראי מדורי הספורט כבר מכירים אותה מכל צדדיה. האם יניחו לדריקס לממש בחו"ל את הפוטנציאל הגלום בימינו הבועטת. כל מה שעומד בינו ובין מילוי תאוותו הם ארבע־מאות אלף דולרים עלובים שהמועדון שלו, מכבי תל־אביב, מבקש בעד מליוותו מאלה שרוצים לקנות אותו.

הוויכוח אם יפה נוהגים בדריקס אנשי מועדונו, המבקשים סכום גבוה כזה, שאולי לא יואותו הקונים לשלמו, כבר נטוש. ושמעתי בעניין זה דבר־טעם מפי המאמן גיורא שפיגל: מי שמעריך את עצמו בסכום גבוה, כשבא לנהל מו"מ על שכרו, אל יתפלא אם מבקשים סכום גבוה בשביל למכור אותו.

וכאן אני נזכר בידיעה שפורסמה בעתון זה לפני מספר שבועות, שלפיה הכדורסלנים הישראלים קיבלו „בהפתעה ובתדהמה" את הודעת מס ההכנסה שעליהם להגיש דו"ח על הכנסותיהם. ובהמשך נאמר גם שרבים מהם אפילו לא ידעו כיצד ממלאים דו"ח כזה. סוף ידיעה.

ושאלתי־תמה: איך שילמו עד עכשיו לכדורסלנים ולכדורגלנים שכר המגיע, לפי הידוע, להרבה עשרות אלפי דולרים (נטו) בשנה, בלי שנצטרכו עד עכשיו למלא, כמו בני־תמותה רגילים, דו"חות של מס הכנסה?

מסיפורי עונת המלפפונים

בלשון התיקשורת עונת המלפפונים היא עונת הקיץ שבה, מחמת תופשותיהם של עושי החדשות, אין חדשות של־ממש וצריך לפברקן.

בארץ עדיין לא החלה עונת החופשות, אבל הידיעה כי „אישים מן הליכוד" הציעו כי מנהיגי המערך ומנהיגי הליכוד גם יחד ייבדקו בגלאי־שקר כדי לברר מי מהם דובר אמת, היא בלא־ספק מלפפון־קיץ כזה, כמוה גם בהלת הפיוזות.

מילא, אבל אם אראה עוד פעם ידיעה בעיתון על צ'יצ'ולינה – אצווח.

עמוס קינן

נקש לכנסת, לנשיאות?

קיימות לכאורה דרכים רבות כדי [...] את הסגרתו של נקש לצרפת.

עיכוב יציאה מהארץ על ידי בית הדין הרבני.

נטיעה מתרפסת של ח"כ הרב [...] להתחתן בפני הגויים בצרפת.

הסבת שמו של פרוייקט הלביא, [...] פרוייקט נקש.

ועידת נקש לשלום במזרח התיכון.

בניית המקדש השלישי שבו ייקבעו העמודים, במקום יכין ובועז – נקש ולאטו שרון.

החלפת נקש בקלאוס בארבי.

החלפת נקש באוליבר נורת.

מטרתה של הרשימה הזאת היא להוכיח שרק בחירתו של נקש לכנסת, היא האפשרות המעשית היחידה להצלתו, לקיים נפשו של רוצח בישראל על פי הנאמר, כל המקיים רוצח [...], כאילו קיים עולם מלא של [...].

★

עיכוב יציאה מהארץ על ידי בית הדין הרבני לא יועיל. השמאלנים, כגון [...] ומשפטים, כגון שופטי בית הדין העליון, יאיימו על נקש שאם יישאר בארץ, יהיה עליו להתייחד עם אשתו ללא הרף, יום־יום ושעה־שעה. אפילו הרוצח הקשוח ביותר, יישבר מול איום שכזה.

על דרוקמן לא כדאי לבזבז שורה. אילו היה גבר, היה חבר הכנסת הרב ויליאם נקש נוסע לצרפת למנוע את הסגרתו.

לא ניתן לקרוא למטוס של צה"ל על שמו של משתמט חוזר בתשובה, אפילו אם רצח גוי.

ועידת שלום למזרח התיכון, פסולה מעיקרה, כי עיקרה הוא שלום עם הגויים. לא רק בית הדין הרבני יתנגד לכך ולא רק יצחק שמיר. אפילו באבא ברוך יתנגד.

בית המקדש השלישי: גאולה כהן תדרוש שגם אשה תהיה עמוד מעמודי הבית. באבא ברוך לא יסכים. גם שרה דורון לא תסכים. גם שולמית אלוני לא תסכים. הנושא אבוד.

קלאוס בארבי זקן מרי. ימות מוות טבעי בקרוב. לא החלפה הוגנת לרוצח צעיר כמו נקש, שכל החיים לפניו.

אוליבר נורת: אין סיכוי. הוא עומד להיות נשיא ארצות הברית. אולי היה אפשר להחליף את נקש ברייגן, נשיא זקן, שלא ייבחר שוב, אבל לא באוליבר נורת. זה פשוט אבוד.

נותרה, איפוא, רק הברירה לבחור את נקש לכנסת. אבל כאן מתחילות הצרות.

כדי לבחור את נקש לכנסת, יש לפזר את הכנסת ולהקדים את הבחירות. ראשון המתנגדים יהיה הרב דרוקמן. השני יהיה הרב פרץ. יצחק שמיר, למרות אהבת ישראל וארץ ישראל הבוערת בליבו, לא יסכים לעקידת יצחק.

★

כל המציל רוצח אחד מישראל, כאילו קיים עולם מלא של רציחה.

בגלל הקטנוניות של מנהיגי ישראל ובעיקר של הציבור הישראלי, קיים החשש הנורא שוויליאם נקש יוסגר לצרפת, על כל הכרוך בכך הכולל חוסר אפשרות להתייחדות.

נותרה, איפוא, רק דרך אחת אחרונה, והיא: נקש לנשיאות.

לשם כך, אין צורך לפזר את הכנסת, גם לא להכריז על בחירות. אם אריאל שרון יסכים, אורי דן יוותר על מועמדותו לנשיאות. נקש יהיה הנשיא. הוא ישביע את אריאל שרון כראש ממשלה. אורי דן יחליף את עמירם ניר כיועצו של אוליבר נורת, נשיא ארצות הברית.

יוסי שריד יוסגר לצרפת, שם יעמוד קבע בראש משמר הכבוד לדרייפוס הבוגד.

זיוה יריב

ועידת דהריה

תושבי דהריה שליד חברון ביקשו מרפאה. בסך הכל חדר קטן עם רופא, וצינור ביוב תקין.

נודע הדבר לח"כים קופמן, שליטא, עוזי לנדאו ונאסר א־דין מהליכוד, ואש התזון החלה יוקדת בעצמותיהם.

בתבונתם המדינית וראייתם ההיסטורית ארוכת הטווח, הבינו אלו מיד שכאן טמון משהו הרבה יותר גלובאלי ממרפאה וצינור ביוב. שכן, בדהרייה, נפתחת בפניהם הזדמנות נדירה המתרחשת אחת למאה שנה ואולי למאתיים שנה. הזדמנות שאסור להחמיצה לפיתרון סכסוך הדורות הישראלי־ערבי.

הערבים רוצים צינור ומרפאה, אמרו הח"כים בתחושת שליחות, אבל אנחנו נכניס להם משא ומתן ישיר. ביוב תמורת שלום כולל.

ואכן, במועד ובשעה שנקבעו הגיעה משלחת הקופמנים לדהרייה, מלווה במצלמות טלוויזיה שינציחו את משק כנפי ההיסטוריה.

השתרעו כולם על השטיח בבית הנכבד המקומי, אכלו גפילטע פיש שהובא ממסעדה כשרה בבאר שבע, והשיחות החלו. לא יהיה זה מוגזם לומר, שמאז ביקורו של סאדאת בירושלים לא היה בתולדות המזרח התיכון רגע מכריע והדר גורל כזה.

פתחו המקומיים ושטחו את בקשותיהם למרפאה וצינור ביוב, וחשמל.

הרגישו הקופמנים שלא הביוב והמרפאה הם העיקר, אלא עצם המשא ומתן הישיר על עתיד הביוב והמרפאה.

ענו להם המקומיים:

– אנחנו רוצים בסך הכל צינור ביוב ומרפאה בדהריה.

החזירו להם הקופמנים שבשביל זה אין צורך לנסוע לסין ואירופה, וגינו את רעיון הנפל של המערך לוועידה בינלאומית.

אמרו המקומיים:

– שו הארא סין? רוצים רק צינור ביוב ומרפאה.

ענו הקופמנים:

– פתרון הסכסוך במזרח התיכון הוא משא ומתן ישיר על עתיד הביוב והמרפאה. לא צריך את סין ואירופה.

אמרו המקומיים:

– דחילק, תעזבו אותנו, אנחנו רוצים בסך הכל צינור ביוב ומרפאה.

אמרו הקופמנים:

– העובדה שאתם רוצים צינור ביוב ומרפאה היא הוכחה שאתם נציגיו הלגיטימיים של העם הפלשתינאי, והעובדה שאנחנו מנהלים אתכם משא ומתן ישיר היא הוכחה שאין צורך לנסוע לסין.

לנוכח תשובה מוחצת זו נותרו המקומיים פעורי פה, והשיחות הפוריות הגיעו לסיומן המוצלח.

ביוב ומרפאה אולי לא יצאו מוועידת דהרייה, אבל חונה הנדבך הראשון לשלום יציב ובר־קיימא במזרח התיכון.

חוצפה

חוצפתם של תושבי בירעם ואיקרית הדורשים לחזור לכפריהם עוברת כל גבול. באיזו זכות הם מבקשים זאת?

מה הם עשו למען המדינה?

אפילו מכונית משטרה אחת לא שרפו בארבעים השנה האחרונות. לא היכו שוטרים. לא הניפו שרשרות ברזל אותן על נציגי החוק. כלום. ארבעים שנה ישבו בשקט וערכו תפילות בכנסיה. אז איך הם מעיזים לחשוב שמגיע להם לחזור לבתים שלהם?

צודקים פרס ושמיר שאינם נכנעים לסחטנים המאורגנים.

הטוב שבערבים

הרבי ויליאם נקש הוא יהודי כשר ושומר מצוות. הוא רצץ את גולגלתו של ערבי בצרפת וקיים מצוות „הטוב שבערבים רצוץ את ראשו", ומי שנזקק לזכותו מיצווה כה גדולה אין להסגירו לידי הגויים הטמאים, אלא יש להסמיכו לרב ראשי אשכנזי של העיר תל אביב, שנאמר – צדיק כתמר יפרח.

נתן ברון

אטבח אל יהוד אטבח אל ערב

מה היה קורה, אם תוך כדי סיכסוך על קרקעות היו תושביו היהודיים של כפר יהודי בגליל צועקים לעבר כוחות המשטרה: „אטבח אל ערב" (להרוג את הערבים)?

כולנו יודעים מה היה קורה: היתה קמה מהומת־אלוהים: הכנסת היתה גועשת ורועשת, ח"כים היו אצים־רצים לבקר במקום ולנזוף במתפרעים, ויתכן אפילו שאלוף־פיקוד כלשהו היה אומר שזה „מעשה הנבלה החמור ביותר שנעשה בישראל".

אבל, כאשר דרוזים בבית־ג'אן קוראים את הקריאות הללו – מתלווה להבעות־הזעזוע איזה הבנה, איזו נכונות להסכים להתנהגות כזו. אפילו אלה שמביעים סלידה מן המעשה – וקולותיהם, אגב, מעטים וחלשים למדי – מוסיפים מיד התנצלות כלשהי, כאילו היו אומרים: כן, זה לא בסדר, אבל...

ומי כבר משמיע את קולו בעניין או עושה מעשה כדי למחות? הרוב המכריע של כל המפגינים המקצועיים, חותמי הכרוזים והפטיציות, שקולם נשמע תמיד בכל נושא ובכל עניין – כולם כאילו גזרו על עצמם שתיקה, וכאילו העניין אינו נוגע להם.

השוו את ההד הציבורי ל„אטבח אל יהוד" בבית־ג'אן עם „ליל הבקבוקים" של רגיאלה וייס בקלקיליה – ותבינו את כל הסיפור.

■ ■ ■

בעיני, הדבר החמור באמת בכל הפרשה הוא לאו דווקא הצעקות של הדרוזים – אלא ההתנהגות של היהודים בכל העניין: המשטרה מצד אחד – והממשלה מצד שני.

השאלה המרכזית היא: האם משטרת ישראל יודעת מי צעק „אטבח אל יהוד", או שאינה יודעת? האם ניתן לעצור מישהו ולהעמידו לדין או לא ניתן?

לפי הפירסומים בעיתונות – המשטרה אכן יודעת מיהם המעורבים בעניין, אך בגלל החשש להחרפת האווירה – אינה נוקטת בצעדים ואינה עוצרת אותם, בינתיים. אם אכן כך הדבר – יש כאן טעות חמורה ביותר בשיקול־הדעת של כל המופקדים על אכיפת החוק במדינת ישראל – הרי לכל ילד ברור, שאם מעשה כזה אינו זוכה לתגובה משפטית ומשטרתית הולמת – העניין רק יילך ויחריף, ואולי אף יהפוך לנורמה. משום כך, עדיין לא מאוחר: האשמים חייבים לבוא על עונשם, ובהקדם.

אבל לא פחות מדהימה היא התנהגות נציגי הממשלה במו"מ עם הדרוזים מבית־ג'אן. עוד לא נדמו הדי הזעקות בהרי הגליל – וכבר יושבים במחיצת מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס ושר החקלאות אריה נחמקין, ו„גומרים" את העניין צ'יק־צ'אק. למעשה, דומה שהדרוזים קיבלו כל מה שרצו (ואולי אף יותר) אחרי הפגנה אלימה אחת. כל המעורבים ב„הסדר" הזה שבעי־רצון, כנראה, מן העבודה המצויינת שהם עשו.

כאן טמון שורש הרע, וכאן גם טמונה תחילתה של הידרדרות מסוכנת. בית־ג'אן היא רק החוליה הראשונה בשרשרת. עם שעון ביד אפשר לעמוד ולהמתין להתפרצות האלימה הבאה, לזעקות המוכרות־כבר, להתנגשות עם המשטרה – ולהשג המיידי שיושג בהתערבות הפוליטיקאים בירושלים.

■ ■ ■

ואחר־כך באים בטענות למושבניקים ברמת־הגולן, שהניסו בירייות את אנשי הגבייה שבאו לעקל רכוש בגלל החובות הקשים שנצברו שם לאחרונה?

ואחר־כך יבואו בטענות אל אנשים שיטלו את החוק לידיהם כי הגיעו מים עד נפש?

ואחר־כך יבואו בטענות אל כל קבוצה בישראל, היודעת היום, שרק בהפגנה אלימה וקשה, עם מחזות קורע־לב ועם הרבה „אקשן" טלוויזיוני אפשר להגיע למשהו?

הרי הפרשה הזו מגלה בבירור, שקיימת איזו השלמה עם הפרות גלויות ובוטות של החוק: למה, למשל, לא העמידו לדין את אלי לנדאו, ראש עיריית הרצליה, שחסם את האוטוסטרדה ת"א–חיפה כמחאה על פרשת בית־ג'אן? אני, למשל, מזדהה עם מה שעשה לנדאו – אבל הוא עצמו היה בוודאי מוכן לכך שיעמידו אותו לדין במקרה כזה, אם עבר עבירה. מה מרתיע את המשטרה מהגשת כתב־אישום נגדו? לי נדמה, שחששה של המשטרה הוא, שלנדאו יכול להפוך את המשפט ל„פרשה", שבה יוכח כי הוא העבריין הקטן ביותר בשורה ארוכה של עבירות חמורות, שכלל לא מובאות לבית־המשפט. למה להסתבך, אומרת המשטרה, וממשיכה להעלים עין.

והבאלגן, בינתיים, חוגג. איש הישר בעיניו יעשה. ממש הפקרות.

■ ■ ■

אבל בצד, מבוייש, מסמיק, מסתתר מעין רואה, עומד לו „שילטון החוק", והוא כאילו אינו משתתף במשחק.

לו היו מקדישים אצלנו לנושא זה עשירית מן האנרגיה ומהשאבים הנפשיים שזרמו לפרשת השב"כ, למשל, הכל היה נראה אחרת. לא שמישהו מזלזל בחשיבותה של פרשה זו – אבל הפרופורציות, הפרופורציות.

הרי עד שאנו מכים בשוטים ובעקרבים את אנשי השב"כ על דרך חקירתם בפרשיות ביטחוניות – מתרחשים לנגד עינינו דברים חמורים הרבה יותר. בעיני, זעקות כמו „אטבח אל יהוד" מסוכנות לעתידה של מדינת ישראל לא פחות, ואולי יותר, מדרך חקירתו של השב"כ.

ואולי – הלוואי שאתבדה – אולי יש קשר בין הדברים? אולי מה שהתרחש בשנה האחרונה בקהילייה הביטחונית שלנו – רק מעודד קריאות כגון אלה שנשמעו בבית־ג'אן?

מי סידר את מי?

(המשך מעמוד 8)

מגמון שיוכלו לבצע חלק מתוכניותיו. היכרותו של סופר עם איש העסקים האמריקני לואי ברנט מטכסס, שאותו הצליח „לצוד" בהבטחות שונות בבריכת השחייה של מלון „המלך דוד" בירושלים, היא דוגמה אופיינית ליישומה של השיטה.

ברנט, דוקטור לכימיה, מהנדס בעל פטנטים בתחום הפטרוכימיה, ובעל חברה לחיפושי נפט בשם „אורגינלה פטרוליום", ביקש להקים באשדוד מפעל פלסטיק. סופר הציע לברנט לרחות את היוזמה ולפתוח בשותפות עיסקית עם חברת „ירדן" ובהחלפת מניות הדדית. ברנט הסכים והפך ליו"ר דירקטוריון „ירדן". סופר, במקביל, הפך לדירקטור בחברה האמריקנית לחיפושי נפט.

סופר ידע היטב, כי הקשר בין החברה האמריקנית לחברת „ירדן" שבשליטתו, טומן בחובו אפשרויות רבות בבורסה. בשלב שני, ביצע כמה עיסקות מוצלחות של רכישת נכסים בארץ. הבולטת כהן היתה רכישת מלון „הילטון" בירושלים, בשיתוף עם אנשי עסקים נוספים מחו"ל.

אחר מידידיו של וסקביץ' סיפר על נסיבות המיפגש עם סופר, שהוליד את הסתבכותו של וסקביץ': „סופר ידע היטב, ש'דובק' היא הבטן הרכה של וסקביץ'. הוא החליט ל'התלבש' עליו ולגייסו לצרכיו. וסקביץ' התחמק ממנו במשך שנתיים, אבל סופר המשיך בחיזוריו והבטיח לסייע לו להשתלט על 'דובק'. התנגדותו של וסקביץ' פחתה".

בראשית שנות ה־80' היו כבר סופר וברנט בדרכם לבורסה האמריקנית. שם זכו לסיוע מסיכי מקורבו של סופר, יוסף פרנקל, המשמש ברוקר בחברת „רוסו" בניו־יורק. אחר־כך באו עיסקות גדולות יותר, מתוך כוונה להשתלט על חברות מוצלחות ולמכור אותן במחירים אטרקטיביים.

אחת העיסקות הללו היתה רכישת חבילת מניות של „אמפל" בבורסה האמריקנית ובבנק האיגודים המקצועיים המערב־גרמני. ברכישה זו שותף גם איש העסקים היהודי משוויץ, מייקל פלורסהיים. סופר הצליח להוליך שולל גם אותו. גם מייקל ג'סלסון, בנו של לורוויג ג'סלסון, יו"ר דירקטוריון חברת „האחים פיליפס", נפל ברישתו של סופר והסכים להיות שותף בעיסקי הבורסה שלו.

שיחות טלפון ללונדון

הרשות האמריקנית סימנה כמה עיסקות חשודות, שבוצעו במהלך השנה התולפת בבורסת ניו־יורק, וביקשה לערוך בדיקות. קצה החוט הראשון שהוביל אל סופר וברנט היה הברוקר יוסף פרנקל.

על־פי מידע, שהיה כבר לאנשי הרשות, הציע סופר לג'סלסון לקנות את מניותיה של חברת הספורט הגדולה „הרמן". כאשר ביקשה חברה בריטית גדולה לרכוש את אותה חברה, הוצעו לה המניות הללו במחיר שהכניס לכיסי המוכרים רווח של מאות־אלפי דולר.

בספטמבר האחרון, באחר מביקוריו של סופר בארה"ב, הוא נעצר על־ידי אנשי הרשות לניירות־ערך ונחקר תחת שבועה במשך שעות ארוכות. החוקרים היו מעוניינים בעיקר לדעת מי מסר לו את המידע המוקדם, שהביא לקניית „הרמן".

סופר הכחיש, כי העיסקות הללו במידע שורם אליו מחברת הברוקרים „מריל לינץ'" – שם ענד, כאמור, נחום וסקביץ' – וטען, כי אינו מכיר עובדים בחברה זו. הוא הכחיש גם כל קשר לעיסקות שביצע בבורסה עם מייקל ג'סלסון ואנשי עסקים אחרים.

לאחר שעזב סופר את ארה"ב, גילתה הרשות לניירות־ערך, כי ניהל עשרות שיחות טלפון עם נחום וסקביץ' בלונדון. בדיקה קצרה הובילה להסתה „מריל לינץ'". המעגל נסגר.

השילטונות האמריקניים גבו עדויות משני אנשי העסקים האמריקנים, ברנט וג'סלסון, אך טרם הוחלט אם להגיש נגדם תביעות. לעומת זאת, הוחלט להגיש תביעות אזרחיות נגד סופר ווסקביץ', שבהן הואשמו השניים בגריפת רווחים בלתי־חוקיים בבורסה האמריקנית, בסך 4 מיליון דולר, שחולקו ביניהם, לטענת הרשות, שווה בשווה. הרשות החליטה לזמנם לחקירה, אבל התקשתה לאתרם. נשקלה גם האפשרות להוציא נגדם צוו הסגרה לארה"ב.

סופר, המתגורר דרך קבע בירושלים, הסתלק מהארץ, לא לפני שמכר חלק ניכר מנכסיו ומרכושו כאן. למרות זאת, הצליחה נציבות מס־הכנסה להטיל עיקול בסך 20 מיליון דולר על יתרת הרכוש, להבטחת תשלום חובותיו למס־הכנסה.

וסקביץ' הסתתר כמה ימים בביתו בלונדון וסירב, בעצת פרקליטיו, למסור את גירסתו בפרשה. אחרי שפוטר מתפקידו הבכיר בחברת „מריל לינץ'", מכר את ביתו היקר ועזב את בריטניה לפני כחודש. אחרי שאיתרתי אותו בארץ, חזרתי והצעתי להיפגש עמו. פרקליטיו אסרו עליו לעשות זאת.

הדיח לדבר עבירה

מבין השניים, מסתבר, המבוקש יותר הוא סופר. לרשות האמריקנית לניירות־ערך התברר, כי מרבית העיסקות בוצעו ומומנו באמצעות שלוש חברות ואדוזיות: „קרם", „פלמיר" ו„מאדה", הנמצאות בבעלותו. לווסקביץ' אין קשר לחברות הללו.

כיצד תגיע הפרשה לסיומה?

ידידיו של סופר מספרים, כי באחרונה הוא מודאג מכוונתה של הרשות להטיל עליו ועל וסקביץ' קנס כספי בסכום הגבוה פי ארבעה מן הרווחים הבלתי־חוקיים שצברו בבורסה האמריקנית (16 מיליון דולר). ואומנם, כבר לפני כמה שבועות פתחו פרקליטיו של סופר במגעים עם הרשות לניירות־ערך בדבר אפשרות שהוא ישלם כופר ולא יועמד לדין פלילי. לפני שבועיים הגיע סופר לארה"ב ונפגש בניו־יורק עם אנשי הרשות.

על־פי מידע, שהגיע לארץ בימים האחרונים, התברר, כי סופר חתם על הסכם, שלפיו יחזיר את הרווחים שצבר בבורסה (2 מיליון דולר) ויהיה פטור מתשלום הקנס. תמורת זאת, יעיד סופר נגד וסקביץ' ואנשי עסקים אמריקנים אחרים.

בשלב זה נראה, שלווסקביץ' יש סיבות טובות שלא להיות מרוצה מהתפתחויות האחרונות. אחד מידידיו אמר השבוע: „אם אומנם הפך סופר למלשין – ירד לשפל המדרגה. הוא הרי האיש שפיתה והדיח את וסקביץ' לדבר עבירה".

בס"ד
לציבור הדתי הלאומי
תומכי הליכוד והתחיה.
גזור ושמור!!
כך הצביעו נבחריכם בהצעת החוק
"מיהו יהודי"
בתאריך יא תמוז תשמ"ז,
8 ביולי 1987.
ח"כ אהוד אולמרט: נגד
ח"כ דן תיכון: נגד
ח"כ שרה דורון: נגד
ח"כ יגאל הורוביץ: נגד
ח"כ אליהו בן אלישר: נעדר מן האולם
ח"כ רפאל איתן: נגד
ח"כ אריאל וינשטיין: נמנע
ח"כ אוריאל לין: נמנע
חוק "מיהו יהודי" לא עבר
מי שבטח במערך שייטיב לייצגנו, התבדה מזמן... מי שבוטחים בליכוד ובתחיה, זקוקים כנראה לתזכורות חוזרות ונשנות, כי בנושאים דתיים, לא היתה מעולם תמימות דעים מלאה ופעולה אמיתית למען אופיה היהודי של מדינת ישראל. תקופת מנהיגותו של מנחם בגין פסה. הדאגה לנושאים דתיים מעתה בידי כל אחד מכם. חשבו על כך לרגע. חשבו על כך היום, זכרו זאת מחר.
מפד"ל
התנועה הדתית לאומית
יש רק תנועה אחת שחושבת ופועלת כדין וכדת.

נסיונות ההתנקשות באישים שונים בבירת מצרים גרמו להגברת צעדי הבטחון, אבל הכל בפרופיל נמוך • כולם מנסים לשכנע את כולם כי זוהי „עבודה חיצונית" – אך בכל זאת נעצרו מאות ואולי אלפי קיצוניים מקומיים • שר־הפנים המצרי הבטיח „לדבר עימם בתותחים". בינתיים לא נלכד איש

מאת סמדר פרי, קהיר

המכונית בה נרצח אלברט אטרקצ'י: היום נזהרים יותר.

מי יורה בקהיר?

בין גלילה נורתה הירייה הראשונה. אחריה שרקו עוד כדורים נוספים. מכרם מוחמד אחמד ניצל בנס. „אני עדיין חי" הוא מודיע למאות המטלפנים לאחל לו „מברוק". ארבעה שבועות חלפו מאז ניסיון ההתנקשות שתוכנן היטב.

יום רביעי הוא יום הסגירה של ה„מוסוואר", השבועון המוביל של מצרים. מכרם, העורך הראשי, בן, קצב דיבור רצחני, אינו סומך על איש: קורא כל משפט, מתקן, משמיט, מרגיש. בוחר בעצמו את התצלומים.

בשבע בערב, בכל יום רביעי, הוא „סוגר": נכנס אל המרצדס הכחולה ונוהג הביתה. אם משחק לו מזלו ואין פקקי תנועה בעיבורה של קהיר, יגיע תוך עשרים דקות. באותו יום נסעה „פיאט" אלמונית בעקבותיו. נראה שיושבי המכונית ידעו מה יתפרסם למחרת בגליון החדש של ה„מוסוואר": „האומנם אנחנו נוקטים בכל האמצעים להדביר את הטרור הפנימי?" – שאל העתון בכותרת בולטת.

25 הכדורים שנורו מן המכונית חלפו מעל לראשו של העורך הראשי. הוא יצא מן העניין בשריטות קלות ביד שמאל. את הכדורים ספגו [illegible] נוסעים במכוניות סמוכות. מכרם מוחמד אחמד, מקורבו של הנשיא מובארק ויועצו המיוחד, [illegible] הספיק לראות אחד מתוקפיו [illegible] האקדח ומטליף, בתוך שניות, את לוחות [illegible] של ה„פיאט". אחר־כך הם נעלמו.

התנקשות בישראלים

הביצוע מקומי, אבל התיכנון הוא חיצוני, מסבירים לי בכל הזדמנות בקהיר. הטירור הפנימי הוא כיום הנושא המדובר ביותר בבירת מצרים. בתוך שלושה שבועות אירעו כאן שלוש התנקשויות: בשר־הפנים לשעבר, בשלושה אנשי נספח המוצבים בשגרירות האמריקנית, ובעורך ה„מוסוואר". המכנה המשותף: ירי ממכונית נוסעת. כל הנסיונות נכשלו.

„אנחנו לא בנויים לאירועים מן הסוג הזה" מסביר לי ח.ע. המצוי אצל השירותים החשאיים של מצרים. לפי הניתוח שלו, לא יעלה על הדעת, כי בתוך מצרים תפעל חבורת רוצחים מבלי שה„שירותים" יניחו עליהם את ידם. „יש לנו שירותים מצויינים", הוא קובע בגאווה.

הוצאנו עליך חוזה

טלפון מצלצל ללא הרף על שולחנו של העורך הראשי של ה„מוסוואר". זאת השיחות יוצאת דופן: אירים נזמיאן, עתונאית ששמה מעיד על מוצאה האירמני, איננה מהססת לאיים עליו, בסיגנון בוטה: „הפעם לא תפסנו אותך, אבל בפעם הבאה נצליח... כל שומרי הראש שהצמידו לך, לא יועילו. הוצאנו עליך חוזה". העורך הראשי: „נראה מי יתפס ראשון: אני, או אתם?"

למאזין מן הצד, חילופי הדברים הללו בקהיר נשמעים מוזרים מאוד. מה קורה כאן? האין חוששים עוד לאיים ולהזדהות?

מכרם מוחמד אחמד, ארבעה שבועות אחרי, הראיון הבלעדי שקיבל מן הנשיא נפתח דווקא בשאלה אל המראיין.

מובארק: „מה שלומך אחרי כל מה שקרה?"

מכרם: „אדוני, חששתי שהם יכבו אצלי את האש. יכניסו אותי ללחץ. ואני שמח להודיע כי המשהו הזה בתוכי, לא נעלם".

האומנם?

עד היום, כשלוש שנים אחרי ההתנקשויות בנציגים ישראלים במצרים, לא הגיעו לשגרירות ישראל בקהיר תוצאות החקירה: אלברט אטרקצ'י נורה למוות בשכונת מעדי, אתי טלאור נרצחה ביציאה מן הירידה המסחרי, צבי קידר נפצע מיריות אלמונים בפתח ביתו. הישראלים המתגוררים בקהיר נדרשים היום לזהירות גדולה יותר מבעבר.

גם אניס מנסור, עורכו לשעבר של השבועון „אוקטובר" ומי שהיה מקורבו של הנשיא סאדאת, זכה ל„ביקור בית" באישון לילה. אלמונים פרצו אל חווילתו שליד הפירמידות, לאחר שפירסם סדרת מאמרים בגנות „החוזרים בתשובה" המוסלמים, והטיף לחיים בקצב מערבי יותר. מנסור, למזלו, שהה באותה עת בחו"ל. האלמונים הותירו אחריהם כרוזים שבהם הבטיחו לפרוע את החוב בהזדמנות אחרת. משרד הפנים מיהר להצמיד לו שומר־ראש.

עם זאת, קהיר המעולפת בימים אלה בחום כבד, 39 מעלות בצל, אינה נראית כעיר במצור. אומנם השמועה אומרת, כי ה„שירותים" הציבו כוחות מתוגברים סביב ליעדים מסויימים, אך אין להבחין בהם. נראה, כי מישהו בחלונות הגבוהים הורה לשמור על פרופיל נמוך. אבל הדי ויכוח חריף, ראשון מסוגו, שהתנהל באחרונה בפרלמנט המצרי, מהדהדים בכל פינה.

„שירותים" מקומיים

שר־הפנים, זכי בדר, האיש החזק ב„שירותים", הצהיר בישיבת הפרלמנט: „מהיום והלאה אדבר אליהם רק בתותחים. אוצר המילים שלי יכלול מלה אחת בלבד: תותח, תותח, ועוד פעם תותח. אני לא עושה חשבון לאיש ואינני פוחד להכריז מלחמה על הקיצונים אצלנו".

לפי שעה, מוכן שר־הפנים המצרי להודות, כי נעצרו 600 איש מן הקבוצות הפונדמנטליסטיות. האופוזיציה מתלוננת על 2000, אולי 3000 עצורים.

אם כן, מי בכל זאת מעוניין לחפור את הסדר הפנימי במצרים? מי מסתתר מאחורי גל הפיגועים?

בסלונים של קהיר שוללים מכל וכל את האפשרות שמדובר רק ב„עבודה פנימית". מוכנים להודות, לכל היותר, כי „ספקי השירותים" למכוניות המתנקשים – הנהג או מורה־הדרך – היו מקומיים. ה„אחרים", אלה שלחצו על ההדק, נשלחו, לפי הגירסה המקומית, על־ידי „אלה הרוצים לראות מצרים קטנה".

וכרגיל, הדמיון עובד כאן שעות נוספות. מוכנים להישבע, כי „המוח המתכנן" הורה למתנקשים בשר־הפנים לשעבר, להתחזות לקצינים, להתהדר בזקנקנים וללבוש גלביות. בהירות, זאת, כדי לבטל את ההישג של „האחים המוסלמים" בבחירות האחרונות. 38 נציגיהם שלהם יושבים כעת בפרלמנט, בגוש האופוזיציוני.

וכמו תמיד, אני שומעת גם, כי „המוסד" הישראלי הוא האחראי ל„אירועים". ה„מוסד", בקהיר, ממשיך ליהנות ממוניטין מצויינים... לא יועילו כל ההסברים, כי גם ישראל מוטרדת מאי השקט במצרים, מן העובדה שהאלמונים עלולים לחזור בכל רגע. ישראל, אני מסבירה, מעוניינת ביציבות מלאה במצרים, כדי שניתן יהיה לקיים את הנורמליזציה. לא בנקל יקנו ממני את ההסברה הזו.

מ.ס. וחבריו, למשל, אימצו את התיאוריה הבאה: העובדה שבין הנפגעים, אלה שנהרגו ואלה שניצלו בנס, היו גם „בטחוניסטים", מעידה, לטענתם, על מלחמה בין „שירותים" זרים. ללא קשר כלשהו עם מצרים.

מכל מקום, ב„חלונות הגבוהים" שוב אין גוזרים שתיקה על הנושא. גם התיקשורת התגייסה להסביר: למצרים יש היום בעייה ששמה טרור פנימי, וצריך לטפל בבעייה.

בינתיים אתה שומע על מיחרונות אישיים: ר.ג., יהודייה הנשואה למוסלמי בקהיר, נמנעת מלעבור במקומות הומים במיוחד; איש־עסקים אמריקני הנכנס ויוצא בשגרירות ארצו המבוצרת בשכונת „גרדן סיטי", החליט להחליף את המלון הקבוע שלו; הישראלים מקפידים שלא לנוע ממקום למקום בשיגרה קבועה. אבל, תיירים ישראלים, חשוב לציין, אינם צריכים לחשוש. עובדה: מאז נפתחו הגבולות, ביקרו רבבות ישראלים במצרים בקהיר וכולם חזרו בשלום.

ביום שבו יופיע שר־הפנים המצרי ויודיע, כי הצליח להניח יד כבדה על „בעלי האחריות", יוכלו לנשום לרווחה בקהיר, בחום המעיק, מחכים ליום הזה.

שרות עם חיוך
מרפאות
קופת חולים הכללית
בהן ניתן להזמין תור
לרופא טלפונית:
תל-אביב, מרפאת בן-נון, טל. 225142
תל-אביב, מרפאת תל-ברוך, טל. 482203
תל-אביב, מרפאת הורביץ, טל. 478111
רמת-גן, מרפאת שני, טל. 740353
רמת-גן, מרפאת משמר הירדן, טל. 778047
נתניה, מרפאת בארי, טל. 053-332374
נתניה, מרפאת אזורים, טל. 053-505556
באר שבע, מרפאת ה', טל. 057-424885-6
אשדוד, מרפאת ד', טל. 055-41713
אשקלון, חובבי ציון א', טל. 051-32811
אשקלון, ביאליק, טל. 051-29855
קרית מלאכי, מרפאת א', טל. 055-82255
נס ציונה, מרפאת ביאליק, טל. 08-475665
רחובות, מרפאת שערים, טל. 08-454557
טבריה, מרפאת שיכון ג', טל. 06-794771
טבריה, מרפאת שיכון ד', טל. 06-795566
* רשימה ראשונה בסידרה

עוד יותר בריאות!
קופת חולים

חגיגות הזמר העברי בערד

כ"ג - כ"ה בתמוז תשמ"ז 20 - 22 ליולי 1987

יום ב' 20.7.87

18.00 — **"חוצות ערד"** — מופעי חוצות תיאטרוני רחוב וליצנים בהשתתפות: "קומיקיון", "קליידסקופ", "תיאטרון הקרון", התעמלות אמנותית, להקות זמר. 20.00 — **פתיחה חגיגית — בכיכר** — במעמד ראש המועצה, בהשתתפות מקהלות וחבורות זמר מערד, להקת מחול "פעמי ערד", התעמלות אמנותית, ולהקת נוער — הזוכה בתחרות להקות נוער בפסטיבל. זיקוקי די־נור. 21.00 — **הרקדה המונית בכיכר** עם דרי דן רונן וחזמורה ב"ש למחולות עם — בהדרכת יוסי לב 21.00-02.00 — **"קפה זמר"** — שתיה ושירה לתוך הלילה עם: גבי ברלין, שלומי אסף, דפנה צור, ארז הלוי.

"תשואות ראשונות" — שידור ישיר כרדיו, זמרים אורחים בליווי תזמורת חיל־האויר, וחבורות זמר.

מופעים — שירי רחל שפירא, חבורת הזמר "תות" מרמת השרון, ר"צליל־אחר" מאשדוד, מועדון זמר עם שלמה שביט. **הרקדה** — "מחצות עד בוקר" עם מרקידים ולהקות מחול.

מי עדן השמפניה של הטבע

יום ג' 21.7.87

09.30-13.30 — **"ילדודס"** — קרית ילדים באבישור: סדנאות הפעלה ויצירה עם: עדית פאנק, היציק ניר, עירית נאמן, לידה סיון, אורה אבני, דורון פולק, חיים וויס, יפה אלוס. הצגות ילדים: "פרפר נחמד" — דודו זר ובוכוח, "חסוד מן הבאר" (מקום ראשון בפסטיבל חיפה). 17.00-19.00 — הפעלה המונית בגינת "אבישור": "לשיר עם אבא ואמא" ועם דודו זר. 10.00-20.30 — מתנ"ס, קרית אמנים אולם ספורט: **מופעי חבורות זמר** — "תות" רמת־השרון, "נעמת" קריה ביאליק, "תל־אביבים", "אשקולית" בית השיטה, "פינה בעמק" ומופעים משולבים בהשתתפות: "מקהלה ערדי", "מפחה צולי" ירון נגב", "זמר עדי" — מערה, "חוף ימים" — אשקלון, חבי רחובות, חבי אילת, "שדות שבעמק", "צברי פ"ת", "עירוני אשכולי", "הורה ירושלים", "בצנעי" "צוות הוד גליל תחתון" ולהקות מחול: "מעלות", "הדדים". באולמות מועצת הפועלים ומרתף מתנ"ס: **אסנת וישינסקי** — "שירים וחיקויים", "זוג נשירי" **שולה חן ואבי קורן**, "שירי רחל שפירא" עם ארנה ומשה דין ונחום היימן, "שיר ארץ" עם נתן יונתן ואיציק בכר, "צבעונים את אילו צבעונים" — שירים רוסיים עם אסנת וישינסקי ורפי פסחזון. 11.00-17.00 — מרתון להקות רוק צעירות בבריכה. 17.00 — **"חוצות ערד"** — מופעי חוצות ותאטרוני רחוב: "כוסתון" — נתניה, "קומיקיון", "קליידסקופ", התעמלות אמנותית וחבי זמר. 18.00-02.00 — **"קפה זמר"** עם: גבי ברלין, שלומי אסף, דפנה צור, אסנת וישינסקי, דודו זר. 19.00 — במאהל הבדואי — **"הברירה הטבעית"**

"מחווה מת"א — לערד" בכיכר המרכזית: להקה "בנות כנוה", להקת המחול בית בארכור, להקת המחול הבלקנית, ולהקת המחול "חג אביב".

20.30 — **"שירים הם זכרונות"** — מופע ענק באמפיתיאטרון לזכרו של חיים ציפורי ז"ל בשיתוף החברה למתנ"סים (הקרן לחינוך קהילתי ע"ש חיים צפורי) במעמד שר החינוך והתרבות. מחרוזת שירים מכל התקופות בזמר במחול ובצבע, בביצוע להקת "החוויה הרימונאית" בהשתתפות: יפה ירקוני חיים משה חני נחמיאס ומאיר סויסה — הנחייה חבי הזמר: "חוף ימים" ומקהלת ערד. בימוי: שי לביא, מנהל מוסיקלי: עתי אסנר, דברי קישור: קובי לוריא.

21.00 — **"פסטיבל הזמר והפזמון הישראלי"** - שירה נגלית עם קהל.

רוק ישראלי רטוב בבריכה

11.00-16.00 — **בבריכת השחיה** — להקות רוק צעירות. 16.00 — **להקת פיקוד צפון** בתכניתה "בוא עכשיו", להקת נוער — מקום ראשון בתחרות להקות נוער בפסטיבל, להקת הרוק "פונץ'" ("נכנסים לתוך הלילה").

21.00 הפוה לחברי מועדון ה פסט של בנק הפועלים לאורחי ערב בבריכה

★ טובה גרטנר — השירים מתקליטה "קט תום" ★ **אהוד בנאי ולהקת הפליטים** — בכורת קין אדם ("סור") ★ **דפנה ארמוני** — בתכניתה "להקה בהופעה" ★ **להקת "משינה"** — בהופעת בכורה של תכניתה החדשה. מסך וידיאו ענק ואפקטים במשולב עם ההופעות.

23.00 — מועדוני זמר עם: נחומי הרציון, נחום היימן, גבי ברלין.

מופעים:
חנן יובל — "אחרת לא הייתי שר", "שירים מבית אמא" — שירי אידיש ופולקלור עם "ניגון עתיק" מערד המארחת את נירה רבינוביץ. "פינה בעמק" עם חבי רחובות. מרתון "ריקודי עם עד בוקר" עם כ־שאל ברוילי, פנקס, אייל עוזר, רוני בר יוסף, יוסי שוורץ, חזמורה ב"ש למחולות עם, בהשתתפות להקות המחול: "יעומר", "אפרוחי ירושלים", "בית בארכור".

מנחי שירה בציבור: דודו זר, יוסי בן־ברוך, שלמה שביט, שלמה גבע, אבנון דפני

טיולים באזור בשעות הבוקר — פרטים בתכניה.

יום ד' 22.7.87

09.30-13.30 — **"ילדודס"** — קרית הילדים באבישור: סדנאות הפעלה ויצירה. הצגות ילדים: "פרפרים בראש" — עם עפרה ואיציק וינגרטן, "סימפונית הצעצועים ואדון מחשב" (מקום שלישי בפסטיבל חיפה). 17.00-19.00 — בגינת אבישור — הפעלה המונית לילדים "לשיר עם אבא ואמא" ועם סחי מילר. 10.00-19.30 — מתנ"ס, קרית אמנים, אולם ספורט — **מופעי חבורות זמר**: "פינה בעמק", "נעמת" — ק. ביאליק, "התל־אביבים", "תות" רמת השרון, "הרעננים", ומופעים משולבים בהשתתפות: "זמר עדי", "שיקמים", "ליבנה", "אשקולית", "רון נגב", "כאן גדרה", "הרות הטובה", "מפחה צולי", "צברי", "שדות שבעמק", "קהלה ערד", "לכיש", "צוות הוד גליל תחתון", מטולה, חצור הגלילית, ראש פינה, ולהקות המחול: "הורה אפרוחי ירושלים", "מעלות". באולמות מועצת הפועלים, מרתף מתנ"ס: "צבעונים..." — שירים רוסיים עם רפי פסחזון ואסנת וישינסקי, חני ליבנה — "מקלט ללילה", "הנשיקה השניה" — עם יורם טהר לב ואסתי כץ, "שירים מבית אמא" "ניגון עתיק" עם נירה רבינוביץ, "שירי רחוב" עם דרורה חבקין וחבורה זמר.

17.00 — **"חוצות ערד"** — מופעי חוצות ותאטרוני רחוב

18.00-24.00 — **"קפה זמר"** עם רוני ידידיה ("השיירה עוברת") שלומי אסף, **אבנר שטראוס**, סחי מילר, דפנה צור. 19.00 — במאהל הבדואי — **"הברירה הטבעית"** עם שלמה בר. 21.30 — בקריית אמנים — "הרעננים", "צוות הוד גליל תחתון".

21.00 — **"פסטיבל הזמר והפזמון הישראלי"**
הפקת רשות השידור בשיתוף עם פסטיבל ערד. שידור ישיר ברדיו ובטלוויזיה מאולם "אורון". מנחה: נעמי שמר. משתתפים: אילן ויהודה הנו, גיתית שובל, גני רבין, "האירוסים", חנן יובל, יאל לרנר, להקת פיקוד דרום, לימור שפירא, נגה אשר, נתנאלה, צחי קורן, ראובן ארז. הקרנת המופע בשידור ישיר — על מסך ענק בכיכר המרכזית.

21.00 — **רוק ישראלי רטוב — בבריכה**
★ קורין אלאל — בתכניתה החדשה — "פירות אסורים"
★ אריאל זילבר ★ יהודית רבייץ — "באה מאהבה" מופעים מלאים לתוך הלילה.

11.00-17.00 — מרתון להקות רוק צעירות בבריכה.
הפוה לחברי מועדון ה פסט של בנק הפועלים לאורחי ערב בבריכה

★ פרטים מלאים: בתכניית הפסטיבל שתופץ החל מ־14.7.87. ★ הכניסה למופעים באולמות למוקד הילדים ול"קפה זמר" — במחיר 1 ש"ח להצגות הילדים: 4 ש"ח. לחורת פסטיבל הזמר — 10 ש"ח. כרטיסים בערד. ייתכנו שינויים בלוח הארועים. ★ הכניסה למופעי הרוק המרכזיים: 15 ש"ח למופע, או 25 ש"ח כרטיס משולב לשני ערבים. כרטיסים: ב"הרדן" "קסטל" ובכל המשרדים במכירה מוקדמת.

מנהל אמנותי: ... • מנהל כללי ומפיק: ... • הפקה ... פסטיבל ערד, מתנ"ס ערד. ... בשיתוף: מועצה מקומית ערד • ... • החברה למתנ"סים, הקרן לחינוך קהילתי על שם חיים ציפורי • ההסתדרות הכללית • משרד התיירות

חלמה־שפע • יזלתאי־מבוע ערד • יולקי • ... • סופר־סל • בנק הפועלים

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל
התנועה הקיבוצית המאוחדת / המזכירות
ת"א, רח' דובנוב 10, ת.ד. 40017, טל' 250231, רח' סוטין 27, ת.ד. 16040
יום: 17.7.87

מכירת מכוניות משומשות מס' 10 21.7.87

הצבור מוזמן להגיש הצעות לקנית המכוניות המשומשות כמפורט:

סוג המכונית	מספר המכונית	שנת יצור	הערות
רנו 5 1100	24-203-83	1983	
רנו 5 1100	24-206-83	1983	
רנו 5 1100	24-208-83	1983	
רנו 5 1100	24-210-83	1983	
רנו 5 1100	25-807-83	1983	
רנו 5 1100	26-904-83	1983	
רנו 5 1100	85-766-83	1983	
רנו 5 1100	85-772-83	1983	
רנו 5 1100	85-775-83	1983	
רנו 5 לה קאר 1300	43-029-84	1984	כולל מזגן מקורי

לתשומת לב הצבור
המכוניות כשרות לנסיעה. לכולן טסט בתוקף. ניתן לראותן בחניון רח' דובנוב 10, ת"א, בין השעות 8.00–15.00, מתאריך 19.7.87. מקלט רדיו, מגיני שמש ואביזרים (תוספות) אינם נכללים במחיר.
יש להגיש הצעות במעטפות סגורות מיוחדות (הניתנות להשיג במשרד החברה) למשרד החברה-תקים, רח' דובנוב 10 ת"א, בצירוף המחאה בנקאית בשיעור 10% מערך ההצעה, וזאת עד תאריך 21.7.87, בשעה 12.00.
אין אנו מתחייבים לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה אחרת. קבלת הצעה על ידינו תבוצע ע"י הפקדת התמורה והודעה למציע. מציע הצעה וחוזר בו לאחר שהתקבלה לא יהיה רשאי לתבוע סכום ההפקדה.

תנאי המכירה:
1. הקונה יעביר בעלות רשומה על השבעו עד ליום קבלת הרכב. הוא יוציא את המכונית ממגרש החניה תוך 48 שעות מקבלת הודעה על הקניה.
2. היטל הרכב שולם במלואו.
3. המכוניות נמכרות במצב כפי שהן. אין המוכרת אחראית לתקינותן או להתאמתן.

בכבוד רב
משקי תקים — מח' התחבורה

בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ

דרושה חנות בצפון תל־אביב

לחברת בזק דרושה בשכירות חנות בשטח 80–100 מ"ר, שתשמש כתחנת שירות לצפון העיר. הסביבה הרצויה – מרח' פרישמן בדרום עד שדרות נורדאו בצפון. עדיפות תינתן לציר אבן־גבירול.

פרטים מלאים כגון: גוש, חלקה, כתובת, דמי שכירות, יש לשלוח למנהל מחלקת בינוי ונכסים מחוז תל־אביב, חברת בזק ת.ד. 29530 תל־אביב 61294.

מתקבלות הצעות גם ממתווכים אולם אין החברה משלמת דמי תיווך.

לכל מפקדי החיילים!
בתאריכים: 20–21–22.7.87
מתקיים בערד
„פסטיבל הזמר העברי"
נבקשכם לשחרר את חיילינו בני ערד לאירוע זה.

לכל בני ערד –
הנמצאים מחוץ למקום, מוזמנים לבוא לקחת חלק בתגיגות
„פסטיבל הזמר העברי"
בתאריכים 20–21–22.7.98

מודעות לימודים והכשרה מקצועית
ראו במוסף 7 ימים שער אחורי פנימי

פרשת השבוע
פינחס
מאת מנחם בקר

פרשת "פינחס" היא אחת משתי פרשיות בתורה, שכלולים בה כל מועדי ישראל שהתורה ציוותה עליהם (השנייה היא פרשת "אמור" שבספר "ויקרא"). לפי סדרי הלוח העברי, קוראים פרשת "פינחס" ברוב השנים בימי "בין המצרים": בשלושת השבועות שבין שבעה־עשר בתמוז לתשעה באב, בהם אנו מקיימים מנהגי אבילות על נפילת ירושלים בידי אויבים ועל חורבן בית־מקדשנו.

שואלים כמה מחכמי ישראל: מדוע מערבים כאן שמחת המועדים בימים של אבל וצער על אבדן עצמאות ישראל וחורבן בית־המקדש?

הסביר זאת הצדיק רבי לוי יצחק מברדיצ'ב (1740 - 1809) בדרך הבאה: ישראל עם־קדושים מתאבלים אבל גדול בימי "בין המצרים" על נפילת ירושלים וחורבן בית־המקדש, ושאר צרות גדולות שבאו בימים ההם על עמנו מידי צורריו. קיים איפוא החשש, שכתוצאה מכל זאת ישקעו, חלילה, רבים מבני העם בתקופה זו של השנה בתהומות העצבות והייאוש. משום כך קוראים בימים אלה בתורה על המועדים, שהיו לישראל בזמן שבית־המקדש היה קיים; ורוח השמחה הנושבת מפרשה זו עשויה להפיג מרירותם של ימי "בין המצרים".

"ויקרב משה את משפטן לפני ה'" (כ"ז, ה')

רבים מחכמי ישראל תוהים: על שום מה הגיש משה את משפט בנות צלפחד "לפני ה'", ולא השיב בעצמו על שאלתן ובקשתן?

לדברי חז"ל במסכת סנהדרין (ח', ע"א), נענש כאן משה על דברי הרהב שהשמיע באוזני העם: "והדבר אשר יקשה מכם תקריבון אלי" (דברים א', י"ז); והיה לו לומר: "תקריבון לפני השכינה" (רש"י שם). לכן נתעלמה ממנו ההלכה בשאלת בנות צלפחד, והוצרך להגיש את משפטן לפני ה' (השווה רש"י לפסוק זה).

לדעת רבי יוסף באבר, בעל "מנחת חינוך" (רבה של טארנופול; 1800 – 1874), נמנע משה מלפסוק בעצמו דינן של בנות צלפחד, שלא להיכשל חלילה בנטילת שוחד. שהרי לא רק "שוחד ממון" אסור לו לדיין ליטול, אלא אפילו "שוחד דברים", כמובא במסכת כתובות דף ק"ה ובחושן־משפט סימן ט'. וכאשר באו בנות צלפחד אל משה ואמרו לו: "אבינו מת במדבר, והוא לא היה בתוך העדה הנועדים על ה' בעדת־קורח" (כ"ז, ה') – רמזו בכך הבנות, שאביהן לא נטל חלק במחלוקת קורח ועדתו ולא התייצב מעולם נגד הנהגת משה ואהרן. בדברים אלה היה שמץ של "שוחד דברים", ובדין פסל עצמו משה מלישב בדינן של בנות צלפחד...

ממדרשי חז"ל

"ותקרבנה בנות צלפחד..." (כ"ז, א')

אותו הדור היו הנשים גודרות (=מתקנות) מה שהאנשים (=שהגברים) פורצים (=מקלקלים). שכן אתה מוצא, שאמר להם אהרן: "פרקו נזמי הזהב, אשר באזני נשיכם" (שמות ל"ב, ב') – ולא רצו הנשים ומיחו בבעליהן, שנאמר: "ויתפרקו כל העם את נזמי הזהב, אשר באזניהם" (שם, ג'): והנשים לא נשתתפו עימהם במעשה העגל.

וכן במרגלים, שהוציאו דיבה על הארץ ועליהם נגזרה גזירה; אבל הנשים לא היו עימהם בעצה. שכתוב: "ולא נותר מהם איש" וגו' (כ"ו, ס"ה) – "איש", ולא אישה (=שהנשים לא נענשו למות במדבר), ועל מה "לא נותר מהם איש"? על שלא רצו ליכנס לארץ. אבל הנשים קרבו לבקש נחלה בארץ...

חסידים מספרים

מדוע פרשת "פינחס" תמיד נפרדת?

הצדיק רבי פינחס מקוריץ, מתלמידי הבעל־שם־טוב הקדוש (1728–1790), היה קנאי בלא פשרות ונהג להתבודד ולהיבדל מחברת הבריות.

אמר עליו פעם המגיד רבי דוב־בער ממעזריטש (ממלא־מקומו של הבעש"ט בהנהגת תנועת החסידות; 1704 – 1772) בשעה של בדיחות־הדעת: פרשיות "חוקת" ו"בלק" נקראות לפעמים (בתפוצות) באותה שבת; והוא הדין לפרשיות "מטות" ו"מסעי", שבדרך כלל מצורפות לקריאה בתורה. רק הפרשה שביניהן – פרשת "פינחס" – לעולם נפרדת ונקראת בפני עצמה.

הטעם לדבר – הוסיף המגיד ממעזריטש – כיוון שפינחס היה קנאי מופלג, ככתוב: "בקנאו את קנאתי בתוכם" (כ"ה, י"א). לכן הוא שרוי תמיד בבדידות, ואינו רוצה להתחבר עם אחרים...

צרות הפרט משכיחות את האסון המתמשך של הכלל

חסיד אחד בא אצל הצדיק רבי אברהם יהושע העשיל מאפטא, בעל "אוהב ישראל" (1755–1825) וגולל לפניו באריכות רבה את סאת צרותיו וקשייו, שנתרגשו ובאו עליו בזמן האחרון. הצדיק האזין בסבלנות רבה, כדרכו בקודש, לשטף הארוך של דברי החסיד; ובתום שיחו האציל עליו מברכותיו ואף השיא לו עצה טובה כיצד להיחלץ ממצבו הקשה.

וכשנפרד החסיד מן הצדיק ועמד לצאת מן החדר, קרא אותו הרבי מאפטא ואמר לו בהתרגשות רבה: עליך לדעת אחרי הכול, שאסון כבד יותר ממה שאירע לך ולבני־ביתך קרה היום הזה לעם ישראל; אסון גדול ונורא! קרבן התמיד לא הוקרב היום במועדו וכהלכתו, כיוון שבית־המקדש בירושלים עודנו חרב...

בלב היער
(המשך מעמוד 11)

כזה היא בעיניהם לא רק סטיה כי אם תועבה ממש.

הטיפוסי ביותר למצב החדש הוא, שמוסקבה שוב אינה מונוליטית ואינה מדברת בקול אחד. כש"פראבדה", ביטאון המפלגה, שבמערכת שלו חזקים השמרנים, מסרב לפרסם דבר מה, בא למחרת "איזווסטיה", ביטאון הממשלה ומבליט את הדברים המושמטים בהרחבה, על אפם וחמתם של עורכי היומון "המתחרה".

כיום מתפרסמים בעתונות הסובייטית גם דברים שעוד לפני עשר שנים אי אפשר היה להעלותם על הדעת, לא כל שכן על הנייר. לדוגמה, קובלנות על פגיעות בזכויות יסוד של האזרח מצד נציגי השלטונות.

כמו המעשה באותו עתונאי, שאחרי אסון צ'רנוביל יצא בריכבו לבדוק את הבטיחות בכור גרעיני בסביבות איזור מגוריו. כשצילם את המיבנה נתבקש על־ידי שוטר להתלוות אליו לתחנת המיליציה. העתונאי טען בצדק, כי כור הוא אזרחי ואין בתחומו שום אזהרה שאסור לצלם. ללא הועיל. גם הקצין בתחנה לא היה מסוגל להוכיח שהכור הוא יעד איסטרטגי חשאי, אבל חקר את העתונאי שעות ארוכות.

לאחר שיחררו התלונן העתונאי על התנהגותם השרירותית של השוטרים ואכן זכה בהתנצלות רשמית ולאישור שלא היה שום בסיס חוקי לעצור אותו. והמעניין ביותר הוא, שאיש לא מנע מנו לפרסם את סיפור התקרית.

עתון ישראלי נפוץ

העתון הישראלי הנפוץ ביותר בברית המועצות הוא "זו הדרך", ביטאונה של רק"ח המודפס באידיש תחת השם "דער וועג".

בכל בית־מלון שבו מוצעת למכירה העתונות הקומוניסטית מכל ארצות תבל, קורצות לך גם האותיות המרובעות של כותרת העתון, שאפשר לקנותו חופשית גם במוסקבה כמו בסיביר הרחוקה. בהתאם למעמדו, מחזיק "זו הדרך" גם כתב קבוע במוסקבה, יהודי ממוצא בולגרי, הקרבותי ונעים הליכות, ליאון זהבי שמו. הוא אחיו של ח"כ ויקטור שם־טוב, ממנהיגיה הותיקים של מפ"ם.

עכשיו טלפון הלחיצים החדש של בזק גם למנויי הטלפון בבאר־שבע קריות מפרץ חיפה, יוקנעם, טבעון ושפרעם

לבחירתכם 2 דגמים
בצבעי אפור, שקד ושנהב

טלפון הלחיצים -
★ בלעדי לחברת בזק ונתנת מתחזוקה בלתי מוגבלת שלה
★ עיצוב מודרני
★ נוח ואמין

התעריפים: טלפון לחיצים כטלפון נוסף - 95.90 ש"ח
טלפון לחיצים תמורת החזרת הטלפון הישן - 86.90 ש"ח
בבואכם לקבל את טלפון הלחיצים הביאו עמכם תעודת זהות והשבון טלפון אחרון.

מנויי הטלפון בקרית מוצקין, קרית ים, קרית אתא, קרית ביאליק, בקרית חיים, קרית בנימין, קרית פרוסטיג, טבעון, יקנעם, שפרעם והכפרים באזור
יפנו אל תחנת השירות של בזק בשד' ויצמן 27 קרית ביאליק טל' 04-745323
בימים א', ג', ה' 8.30 - 14.30
בימים ב', ד', ו' 8.30 - 12.30
בימים א', ה' גם אחה"צ 1600 - 18.30

מנויי הטלפון בבאר שבע ובישובי הסביבה
יפנו אל תחנת השירות של בזק בבנין מגדל 7 טל' 057-33647
בימים א', ג', ה' 8.30 - 14.30
בימים ב', ד', ו' 8.30 - 12.30
בימים א', ה' גם אחה"צ 16,00 - 18,30

מנויי הטלפון בכפר סבא, רעננה, הרצליה, הוד השרון וישובי הסביבה
יפנו אל סניף בזק בצומת רעננה טלפון 052-26555
בימים א', ב', ג', ד', ו' משעה 8.30 עד 12.30
(ביום ה' אין קבלת קהל בשעות הבוקר)
בימים א', ה' גם אחה"צ משעה 16.00 - עד 18.30

מנויי הטלפון באשדוד, גן יבנה, קרית מלאכי, גדרה וישובי הסביבה
יפנו אל תחנת השירות של בזק באזור התעשיה טלפון 055-20777
בימים א', ג', ה' משעה 8.30 עד 14,30
בימים ב', ד', ו- משעה 8.30 עד 12.30
בימים א' ה' גם אחה"צ משעה 16.00 - עד 18.30

בקרוב טלפון הלחיצים של בזק בכל הארץ

בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ

לשכת הפרסום הממשלתית

בגרות עד סוף 87

לימודי ערב:
בשיטת תלימוד הבלעדית של עמוס ערד, המבטיחה את הבנת החומר ומגדילה את יכולתך להתמודד עם בעיות חדשות.
- מורים מומחים לבגרות למבוגרים.
- כיתות לימוד בכל המקצועות.
- קורסים מיוחדים במתמטיקה (4-5 יח') ע"י אורי גוטהלף.
- שיעורי תיגבור חינם.
- קורסי הכנה לבחינות הפסיכומטריות בשילוב עם "קידום 81".

25% הנחה לחיילים ולשוטרים.

תל אביב רח' תלחי 5 (ע"י ככר דיזנגוף) טל. 03-288121-2
הרצליה רח' העצמאות 59 טל. 052-541262, 546974
רחובות רח' הרצל 108 טל. 08-455572

נמשכת ההרשמה ללימודי הבוקר לתלמידי תיכון.
בתל-אביב. כיתות י"א, י"ב.
בהרצליה: כיתות ט', י', י"א, י"ב.
ברחובות. כיתות ט', י', י"א, י"ב.

המסגרת הבטוחה ביותר לבגרות
תיכון רון
נוסד ב-1955
רשת בתי הספר הפרטיים הגדולה בישראל בפיקוח משרד החינוך

"ספיקינג" - "המהפיכה המדוברת" של מיל"ה. הדרך היעילה והמהנה ללמוד אנגלית!

קורסי קיץ לתלמידי יסודי, תיכון, וחטיבות-ביניים

אנגלית-עשרה

התקדמות אמיתית!
- מיפגשי היכרות חינם!
- מבדקי רמה ללא התחייבות!
- חילוות "קריאה מהירה" למצטיינים!

מכון מיל"ה
טל. 03-900595/6

"ספיקינג" - דרך לימוד חדישה ויעילה. 12 שיעורים של שעה וחצי. 80% בכל מפגש מוקדשים לדיבור פעיל. שיחות, הרצאות, משחקי הפעלה, חידוני אסימונים. "ספיקינג" - בהדרכת המורים הטובים ביותר. כך לומדים לאהוב אנגלית. כך "קופצים" שנה אחת קדימה!

מפגשי היכרות
חינם!
קורסים אחרונים לפני תחילת שנת הלימודים

תל-אביב: בית ציוני אמריקה, אבן גבירול 26, ביום ב' 20.7 וביום ה' 23.7, בשעות 18.30-20.00
פתח-תקוה: בית מיל"ה, ברקוכבא 63, ביום א' 19.7 וביום ג' 21.7, בשעות 18.30-20.00
חיפה: בית ארדשטיין, י.ל. פרץ 20 (הדר), ביום ב' 20.7 וביום ה' 23.7, בשעות 18.00-19.30
ירושלים: בית מיל"ה, אוריס 30, ביום א' 19.7 בשעה 18.00, ביום ה' 23.7 בשעה 18.15
ראשל"צ: הגמנסיה הריאלית, סמילנסקי 3, ביום א' 19.7 וביום ד' 22.7, בשעות 17.00-18.30

המכללה לביטוח
ע"ש יעקב שריר
ליד איגוד חברות הביטוח בישראל

התכנית ללימודי תעודה
(C.L.U. Isr.)
שנת הלימודים תשמ"ח

תזכורת!
אנו מתכבדים להזכיר למועמדים כי

המכינה למתימטיקה
תפתח בתחילת אוגוסט 1987 וההשתתפות בה הנה חובה.
לפיכך מתבקשים המועמדים לסיים את סדרי הרשמתם עד סוף יולי ש.ז. כדי להבטיח את קליטתם המסודרת בלימודים.

פרטים והרשמה במשרדי המכללה שד' רוטשילד 39, תל-אביב, בימים א'-ה' בשעה 09.00-14.00, טל. 03-627375.

הקולג' הישראלי לרפואה אלטרנטיבית | **הקולג' הישראלי לרפלקסולוגיה**

החלה ההרשמה לשנה"ל תשמ"ח
קורסים ברמה מקצועית מורחבת — לימודי תעודה
★ **רפלקסולוגיה — מקצועית מורחבת** בהדרכת רחל אשכנזי
★ **ביו אנרגיה — בהדרכת רפי רוזן**
★ **תמציות פרחים — עפ"י שיטת ד"ר בך** בהדרכת רחל אשכנזי

לקבלת פרטים ותאום מועד לועדת קבלה נא לפנות: טל' 03-776314, ת.ד. 29627 תל-אביב 61296.

למידע שוטף על לימודים וקורסים נוספים נא למלא ולשלוח:
אל: ת.ד. 29627 תל-אביב 61296
נא לעדכן אותי באופן שוטף על תכנית הלימודים המתקיימת בקולג'.
שם ....
כתובת .... טלפון ....

אוניברסיטת תל-אביב

היחידה ללימודי העברית
מודיעה על
פתיחת אולפן בוקר מרוכז
בתאריכים:
9 באוגוסט עד 1 באוקטובר

הרשמה: 19 ביולי עד 2 באוגוסט במשרדי היחידה, מעונות הסטודנטים, בנין ב' כניסה 4, בימים א'-ה', בשעות 8.30-13.00
פרטים בטלפון: (03)420947.

אגודת ידידי ביה"ס לגמורי אמנות

*חוגים לאמנות

בשנת הלימודים תשמ"ח יתקיימו החוגים הבאים:
ציור ■ רישום ■ פיסול ■ גרפיקה ■ צילום ■ קולנוע ■ תיאטרון ■ הדפס ■ קרמיקה ■ ויטראז' ■ אריגה

לפרטים והרשמה לפנות למזכירות ביה"ס לגמורי אמנות, בית גוברין 7 רמת-השרון.
טלפון: 03-474391 ■ 03-490880 בימים א'-ה', בין השעות 8.30-17.00, יום ו' בין השעות 8.30-11.30.
* החוגים יפתחו במגזרו ומספר המשתתפים יצדיק זאת.

משרד החינוך והתרבות
המכללה לחינוך ולספורט
אוהלו
לחוף הכנרת
מפעל זכרון לברל כצנלסון

א. מסלולי הכשרה להוראה
1. גננות.
2. גננות ומורות לגיל הרך
3. מורים לכיתות ג'-ו'
4. מורים כוללים לאמנות
5. מורים לחינוך גופני.

ב. השתלמויות מורים
1. לתואר: א. מורה בכיר/ה
ב. גננת בכירה
ג. מורה בכיר/ה לחינוך גופני
ד. לימודי הסבה להוראה
2. לגמול: במכללה קיימים תחומי לימוד והעשרה רבים המקנים זכות לצבירת שעות גמול.

נמשכת ההרשמה לשנה"ל תשמ"ח

פרטים נוספים במזכירות המכללה.

א. במוסד פנימיה מעולה
ב. חינוך עדיפות וסיוע כספי לחיילים משוחררים
ג. אפשרויות למעונות בקיבוצים הסמוכים לאוהלו ולכוף הכנרת

כתובתנו: המכללה לחינוך ולספורט "אוהלו" ד.נ. עמק הירדן, מיקוד 15110
טל': 06-752270, 06-750330, 06-750296

הרשמה לשנה"ל תשמ"ח

המכללה הממלכתית לחינוך ע"ש קיי באר-שבע

מסלולי ההכשרה

להוראה כוללת
- גיל הרך
- ביה"ס היסודי
- מורים וגננות במגזר הבדואי
- חינוך מיוחד לביה"ס היסודי ולחטיבת הביניים
- מדעי הטבע לחט"ב

להוראה מקצועית
לביה"ס היסודי, לחט"ב ולחטיבה העליונה
- חינוך גופני
- אמנות ועיצוב
- מוסיקה

התמחויות לכל המסלולים
- מחשבים
- ערבית
- אנגלית

מכינה קדם אקדמית

השתלמות מורים וגננות (בסועל)
- בשנת שבתון
- לתואר מורה בכיר
- להכשרה בעלי תפקידים

פרטים והרשמה:

המכון לשפות
הספרדית
נפתחות כיתות חדשות ● 20 שנות נסיון ● מורים בעלי נסיון
● 7 רמות ● קורס אינטנסיבי ● קורס לשפה שוטפת
● ספריה בספרדית קלה ● קסטות ללימוד
הקורס למתחילים מאפשר לדבר תוך 4 חודשים

נפתחים קורסי בוקר וערב:
עיצוב גרפי ברמה גבוהה
סטודיו זבה"ס לגרפיקה, ז'בוטינסקי 60, רמת גן
736439

הכנה ל...
TOEFL
03-474977

לוועדי בתים
סיוד חדרי מדרגות, שכלול מעקה וארונות חשמל + חדר אשפה, סך 400 ש"ח (עם קיום שישה) (עד 4 קומות)
להזמנות: 052-910687, 444637

משרד העבודה והרווחה | משען ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י

תלמיד/ה בואו ללמוד
מקצוע טכנולוגי מתקדם בתנאי פנימיה

MISHAN משען
אגף מוסדות ילדים ונוער

כפר הנוער "אוגים" כפר סבא | כפר הנוער "אורים" קרית טבעון

מרכזים לחינוך מקצועי קדם צבאי

בכפר לומדים בנים ובנות
בתנאי פנימיה במגמות הבאות:

★ אלקטרוניקה
★ חשמל כללי
★ חשמל רכב
★ מכשירנות מטוסים (בנות בוגרות י"ב כתות)
★ מכונאות רכב
★ מכונאות אחזקה
★ טבחות מגדנאות ועיבוד מזון
★ ספרות

פרטים ניתן לקבל:
בכתב: רח' הנריטה סולד
כפר סבא 44431
טל' 052-447641, 25843, 33131

★ מכונאות ימית
★ מכונאות רכב
★ חשמל רכב
★ טבחות
★ מסגרות
★ שרברבות

פרטים ניתן לקבל:
בכתב; רחוב הכרמל קרית טבעון
טל' 04-931180, 931783

בכפר תהנה מאוירה כפרית, מתקני ספורט משוכללים, בריכת שחיה, חוגים ופעילות חברתית מגוונת

תנאי הקבלה:
בוגרי כיתה ט' למסלול תלת-שנתי
בוגרי כיתה ט' ומעלה בגיל 16—17½
★ למסיימים בהצלחה, יוענקו תעודות גמר וסיווג מקצועי.

בגרות טובה

כל המקצועות ● אנגלית 4-5 י"ל קורס מורחב ● הכנה לטכניון ● הלימודים מתחילים בראשית אוגוסט

יעוץ אישי חינם

ת"א: ימים א'-ה' בשעות 10.00-20.00.
ראשל"צ: ימים א'-ד' בשעות 17.00-20.00.

כיתות קטנות

הנחה לנרשמים בחודש יולי
החלה ההרשמה

אביב

מוסד להשכלה בלימודי ערב
הגמנסיה העברית "הרצליה", רח' ז'בוטינסקי 106, תל-אביב, טל. 03-263111.
סניף ראשל"צ: גמנסיה גן נחום, סוף רחוב הרצל, טל. 946464, 03-959992.

המכללה למינהל | הגמנסיה העברית "הרצליה" | גנה

המערכת ללימודי מבוגרים
היחידה ללימודים בכתב

נצל את חופשת הקיץ ורכוש
אצלנו מקצוע חדש

למד בעצמך בזמנך הפנוי:

- הנהלת-חשבונות 1+2, 3
- חשמלאי מוסמך
- קרור ומיזוג אויר
- חשמל מתח-גבוה
- בגרות
- מבוא לתכנות + בייסיק + קובול
- השלמת השכלה ל-10 שנות לימוד
- חשמל רכב סוג 3

פנה עוד היום בכתב או בפניה ישירה:
אורט המערכת ללימודי מבוגרים, היחידה ללימודים בכתב
רחוב התבור 32, תל-אביב 65255
או: בטלפון 660086, 03-657065, בין השעות 8.00—13.00.
03-5101176, 5101857.

קמרה אובסקורה

מודיע
על ההרשמה ללימודים מלאים וחלקיים בשנה"ל 87/8
במגמות:
• צילום • וידאו/קולנוע • מולטימדיה
ההרשמה בימים אלה
בין השעות 10:00 עד 19:00.

קמרה אובסקורה. בית הספר לאמנות
תל אביב: אלנבי 57, משרד - 03-298191 03-298291
חיפה: הנביאים 13, 04-662773.

מכללת בית ברל
המכינה הקדם אקדמית
נותרו מקומות בודדים
ההרשמה מסתיימת ב-20.7.87
טל. 052-448969
454784
25151

רוצה להצליח בבגרות?

מישלב
המרכז הישראלי להשכלה

ביה"ס היחידי המאפשר לימודי בגרות בתנאים מיוחדים ההולמים את יכולתך הכספית.

25%
הנחה לחיילים ולחיילים משוחררים עד שנה וחצי

נמשכת ההרשמה לכיתות בוקר וערב למבוגרים למועד חורף 1987

פתיחת כיתות בסוף חודש יולי

כיתות מיוחדות: ● הכנה במתמטיקה ואנגלית
● מתמטיקה ופיסיקה מורחבת
● ביולוגיה

נמשכת ההרשמה ללימודי בגרות לנוער לכיתות י"א-י"ב לשנת הלימודים תשמ"ח
- שיטות לימוד חדישות
- פעילות חברתית וספורטיבית מגוונת
- כיתות מיוחדות למתמטיקה מורחבת 4-5 יחידות
- כיתות מיוחדות לעולים
- אפשרות להיבחן בחלק מבחינות הבגרות במועד חורף 1987
- אפשרות ללימודי נהיגה.

פרטים והרשמה:
מרכז מישלב — ויצמן 53 ת"א, מיקוד 61213, טל. 263186-9
בימים א'—ה' 16.30-20.30, 08.00-14.00 וביום ו' 08.00-12.00

סניפים:

חולון	ראשון לציון	רעננה	חיפה	כרמיאל	נצרת
בית הבנים, השומר 21 בימים א-ה 17.00-19.00	הפרדס הראשון 3, בימים א,ג,ה 17.00-19.00	במועצת הפועלים, א' יפה 4 בימים ב,ד,ה 17.00-19.00	העליה 45 בת גלים, טל. 520797 בימים א-ה 08.00-11.30, 16.00-18.30	מועצת הפועלים אצל רכז התרבות	חטיבת הבניים, שכון ג' בימים א-ה 17.00-19.00

במישלב גומרים טוב!

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ-ישראל • מפעלי תרבות וחינוך בע"מ

שפות והשכלה תיכונית | למד והשכל | קורסים והכשרה מקצועית

יוצאת צבא, סטודנטית, אקדמאית

יש לנו בשבילך שתי הצעות עם תוצאה אחת

קריירה מקצועית

מכון IDEA פותח באוקטובר שני מסלולי לימוד חד-שנתיים המכשירים אותך למקצוע מבוקש ומשתלם ביותר - EXECUTIVE ASSISTANT - מנהלת לשכה ברמה בינלאומית.

תכנית הלימודים בשני המסלולים כוללת 950 שעות בתחומים הבאים:
★ שפות עסקיות ★ לימודי ניהול וארגון ★ מיומנויות בהפעלת המשרד הממוחשב ★ סדנאות בצמיחה אישית ומקצועית.

מסלול עסקי מסחרי

לימודי התמחות מקצועית: כלכלה וסחר בישראל ובעולם ★ מסמכי יבוא ויצוא ★ חשבונאות ★ יסודות המימון ★ שווק פרסום ויחסי ציבור ★ דיני עסקים ★ שיטות כמותיות.
בוגרות המחזור הראשון של קורס זה כבר מבוקשות במקומות עבודה רבים. השכר המוצע להן גבוה בכ-25% מהשכר המקובל בתחום זה.

מסלול שווק ופרסום

(בשיתוף עם האגוד הישראלי לפרסום)
לימודי התמחות מקצועית: ★ יסודות השווק ★ מבוא לתקשורת המונים ★ מבנה מערכות פרסום ושווק ★ יצירתיות בפרסום ★ דוברות ויחסי ציבור ★ אתיקה ומשפט בשווק ובפרסום ★ מדיניות שיווקית.

ההרשמה לשנת הלימודים 87/88 מסתיימת ב-7.8.87

לפרטים נוספים: מכון IDEA, בנין אבגד, רח' ז'בוטינסקי 5, רמת-גן טלפון 03-7512814.

idea להיות במרכז העניינים.זה

אוניברסיטת תל-אביב

דיקנאט הסטודנטים

הגשת בקשות למילגות לשנה"ל תשמ"ח

בקשות יש להגיש לדיקאנט הסטודנטים (בנין רוזנברג, חדר 108).

טפסי בקשה ניתן לרכוש בבית ההוצאה "דיונון", בנין האקדמיה למוסיקה, קרית האוניברסיטה, תל-אביב, או בפניה בכתב לפי הכתובת:

בית ההוצאה "דיונון", ת.ד. 39287, תל-אביב, בצירוף המחאת דואר על סך 3 ש"ח.

אין לשלוח שתי בקשות – טפסים כפולים יבוטלו.

התאריך האחרון להגשת הבקשות:

מועד א': 31.8.87
מועד ב': 30.10.87

מועמדים שהתקבלו לאוניברסיטה, יכולים להגיש בקשותיהם אך ורק לאחר ששילמו תשלום ראשון ע"ח שכר הלימוד לשנת תשמ"ח.

אוניברסיטת תל-אביב

הפאקולטה למדעי החברה
החוג למדע המדינה

תואר שני (M.A) בחוג למדע המדינה

החוג למדע המדינה מציע תכנית לימודים הכוללת מספר תחומי התמחות:

מחשבה מדינית
משטר, התנהגות וכלכלה פוליטית
מינהל ציבורי ומדיניות ציבורית
יחסים בינלאומיים ולימודים אסטרטגיים
שיטות מחקר

החוג מקיים שני מסלולי לימוד:
מסלול ללא עבודת גמר – שמטרתו להכשיר תלמידים למחקר ולהוראה בבתי ספר על-יסודיים ומכללות, לציידם בכלים לחשיבה ולקרבם לנושאים שבתחומי מדע המדינה ואת כבסיס לפעילות ציבורית.
מסלול לימוד זה מקנה תואר מ.א. ללא עבודת גמר ומסיימיו אינם רשאים להמשיך בלימודי התואר השלישי.
מסלול עם עבודת גמר – שמטרתו להכשיר תלמידים למחקר עצמי ולהוראה ברמה אוניברסיטאית בתחומי מדע המדינה, לציידם בכלים לחשיבה ולקרבם לנושאים שבתחומי מדע המדינה ואת כבסיס לפעילות מחקרית ועיונית.
ולמסיימי מסלול זה בציון סופי של 85 לפחות תינתן האפשרות להמשיך לימודיהם בחוג לקראת תואר שלישי.

פרטים נוספים ניתן לקבל במזכירות החוג למדע המדינה, חדר 512, בנין נפתלי, טל. 420743, אוניברסיטת תל-אביב.

זכוכית כל אחד יכול...

סדנאות קיץ

באומנות הויטראז' והתזת חול

סיליקה המכללה לאומנות הזכוכית

לפרטים: נמל יפו, 813563, 03-837149.

הַמֶרכָּז
לחינוך טכנולוגי חולון
בחסות האקדמית של אוניברסיטת תל-אביב

היחידה להשתלמויות ולימודי חוץ

בשנה"ל תשמ"ח יתקיימו:

קורסי מחשב למורים

★ הסמכה להוראת המחשב (450 ש') מסלול חד שנתי ודו שנתי
★ חכרת המחשב ויישומיו בחינוך (60 ש') למורים ולציבור, קורסי בוקר ואחה"צ

קורסים למהנדסים וטכנאים

★ מיקרופרוססור בסיסי מורחב
★ מיקרופרוססור 16 סיביות – 8086
★ מיקרובקר – 8051
★ בקרים מתוכנתים – בסיסי ומתקדם
★ רובוטיקה בסיסית
★ מיחשוב מערכות לתעשיה
★ מערכות זמן אמת בתעשיה (סדנה)
★ עיבוד תמונות דיגיטלי
★ גרפיקה במחשב
★ מבוא לבינה מלאכותית (סדנה)
★ קורסים נוספים לפי הזמנה
★ הנה"ש ממוחשבת עיבוד תמלילים

פרטים והרשמה:
מהנדס נתן אלירן או גב' דליה זהבי טל. 5051408 (03) 5051181 (03)

רח' גולומב 52 חולון טל. 4-5051181 (03) ת.ד. 305 חולון 58102

מכללת הדסה
רחוב הנביאים 37, ירושלים

מודיעה על פתיחת מסלול חדש ללימודי

מדעי המחשב
לשנת הלימודים תשמ"ח

הכשרה במסגרת משולבת

לתואר בוגר B.A.
של האוניברסיטה הפתוחה

ולתואר הנדסאי
בשיתוף המכון הממשלתי להכשרה טכנולוגית

החל משנה"ל תשמ"ח תועמד לרשות הסטודנטים מערכת חדשנית של מחשבי המכללה הכוללת בין היתר מחשב אישי נייד לכל סטודנט. באמצעות קו מודם יוכל הסטודנט להתקשר מכל מקום בארץ למערכת המחשבים המרכזיים החדישים (בראשם מערכת רבת עוצמה מסוג MV/20000) ולהעביר מטלות ותרגולים מביתו אל המוח המרכזי.

הלימודים בחוג ללימודי המחשב הינם לימודי יום. תקף השעות השבועיות כ-35 שעות. לאלו נוספים מטלות, תרגול, והכנת פרויקטים שונים.

הקורסים לתואר הנדסאי כוללים בין היתר שפות תכנות, מערכות תקשורת, מיקרו-מחשבים, אלקטרוניקה ספרתית, כלכלה ועוד.

הקורסים לתואר ראשון כוללים בנוסף על קורסי ההנדסאות מקצועות כמו בינה מלאכותית, מערכות בקרה ורובוטיקה, מערכות זמן אמת ועוד.

משך מסלול הלימודים המשולב לתואר B.A. ולתואר הנדסאי מחשב – כשלוש שנים.

משך מסלול הלימודים לתואר הנדסאי – שנתיים.

מידע נוסף ניתן לקבל במזכירות מכללת הדסה, טל' 02-222291.
יעוץ ניתן במכללה מדי יום רביעי, בין השעות 11.00–12.00 לפנה"צ.

מעטפת הרשמה ניתן לרכוש תמורת 10 ש"ח, לפי הכתובת: מכללת הדסה, רחוב הנביאים 37, ירושלים.

מכללת הנגב
ע"ש פ. ספיר

קרית החינוך שער הנגב ד.נ. חוף אשקלון

נמשכת ההרשמה לשנה"ל תשמ"ח

בית הספר להנדסאים

במגמות: אלקטרוניקה, מחשבים, תעשיה וניהול
לימודים אינטנסיביים ברמה גבוהה, 3 וחצי ימים בשבוע.
פרטים והרשמה טל. 770, 051/802772

לימודים לקראת תואר ראשון במדעי הרוח והחברה

• מדעי ההתנהגות, חינוך, ספרות, הסטוריה, עבודה סוציאלית, כלכלה, לימודים כלליים – בחסות אוניברסיטת בן-גוריון
• ב.א. משולב של האוניברסיטה הפתוחה.
• ניתן להשלים שנה אקדמית ב: 1-2 ימים בשבוע
פרטים והרשמה טל. 767, 051/802765

מכינות

• השלמת השכלה תיכונית ובגרות.
• מכינות קדם אקדמיות.
• מכינות קדם הנדסאים טכנאים.
פרטים והרשמה טל. 051-802784,5

אצלנו ניתן לקבל מלגות, מעונות או ללמוד בתכנית ט.ל.ע.
אצלנו משלבים לימודים ועבודה אתנו מגיעים לתואר!

האוניברסיטה העברית בירושלים

הפקולטה למתמטיקה ומדעי הטבע
הפקולטה למדעי החברה
ביה"ס למדע שימושי ולטכנולוגיה
ביה"ס למינהל עסקים

הרשמה ללימודי מוסמך (M.SC) במסלול ניהול טכנולוגיה כימית

מטרת הלימודים: להכשיר אנשים ברמה מקצועית מתאימה בתחום מחקר טכנולוגי, וניהול בתעשיה הכימית, במכון מחקר ובמוסדות כלכליים.

שטחי לימודים: כימיה שימושית, תהליך ודיזיין הטכנולוגי, ניהול וכלכלה.

תנאי קבלה: בעלי תואר ראשון בכימיה או בתחום אחר מתאים במדעי הטבע או בהנדסה כימית.

הרשמה: מעטפת הרשמה ניתן לרכוש בחנויות אקדמון בכל הקמפוסים. יש למלא את טופסי ההרשמה ולשלוח אל המשרד לקבלת תלמידים, האוניברסיטה העברית, הר הצופים, ירושלים.

פרטים נוספים ניתן לקבל: במכון קואלי לכימיה שימושית, טל. 02-584424, או במחלקה למדע שימושי טל. 02-584445.

בס"ד

ימי עיון למדריכות רקודי-עם במכללה הדתית גבעת ושינגטון

מפגש תנועתי מחשבתי עם מקורות וקטעות במחולות עם יתקיים אי"ה בימים ראשון ושני כ"ב-כ"ג בתמוז תשמ"ז (19-20.7.87).

המנחים:
... (נושאים והרצאות) ...
★ מוסיקה ★ תנועה
רכזת והדרכה: הגב' רחל מרדכי

הציבור מוזמן טל' 055-25486

שיטת עילבה

זכרון ★ ריכוז והורדת מתחים

בתל-אביב מרוכז 24.7.87
בירושלים 29.7.87
באשדוד מרוכז 7.8.87

לפרטים 03-299040

קיבוץ יחיעם — במעלה הגליל
מעוניין לקלוט
(לא בשכירות)

משפחות בגילאי 25–37

מקצועות נדרשים:
★ כימאים וטכנולוגים בתעשית המזון
★ גננות ומורים לביה"ס יסודי ותיכון
★ אחות מוסמכת
★ אנשי תרבות ורוח.

פניות וקבלת פרטים: בששי מ-16.00 עד 23.00
שבת מ-10.00 עד 23.00
בטלפונים: 04-856033, 04-856811
וביתר ימות השבוע טל. 04-856811
או למחלקת הקליטה של הקיבוץ הארצי רח' לאונרדו דה-וינצ'י 13 ת"א טל. 03-262521, 03-435450

משרד החינוך והתרבות
מינהל החינוך/היחידה לדיור ותמריצים

משרד העבודה והרווחה
מרכז ההכוונה לערי הפיתוח ולהתיישבות

בואו לחיות בערי הפיתוח

מורים לדימונה

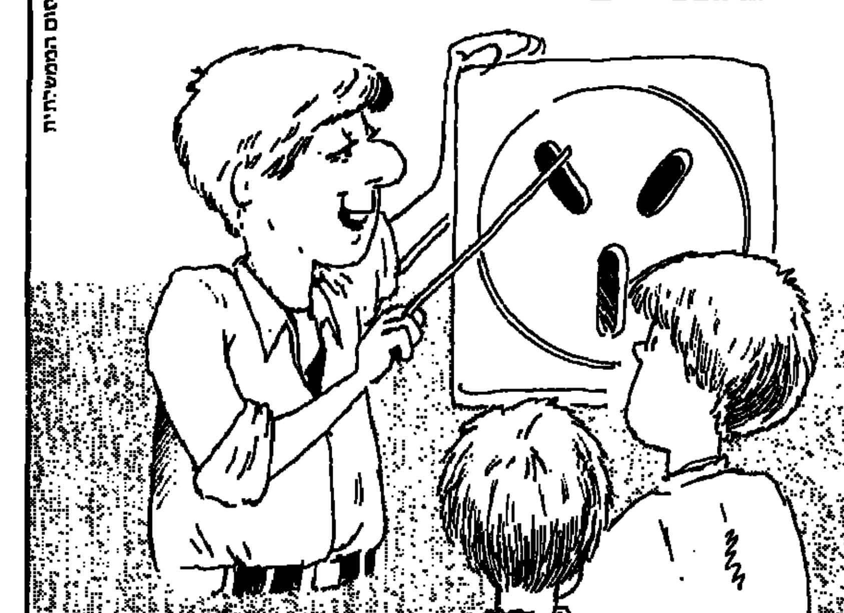

לשנת הלימודים תשמ"ח דרושים בבתי הספר העל-יסודיים מורים במקצועות הבאים:

ביה"ס התיכון המקיף ע"ש "להמן"
מנהלת: גב' פלורנס עזרן 057-63008 ת.ד. 34
• ספרות • מתמטיקה
• חשמל • כתבנות
• אנגלית

ביה"ס התיכון המקיף הדתי ע"ש "אפלמן"
מנהל: מר חזות יעקב 057-59561 ת.ד. 324
• מתמטיקה • פיסיקה
• אנגלית • מחשבים
• ביולוגיה

המעוניינים מתבקשים לפנות ישירות טלפונית ובכתב למנהלי בתי הספר וכן למנהל אגף החינוך מר עמרם פחימא טל: 4-52911-057 ת.ד. 1 דימונה

★ **למורים העוברים לדימונה מובטחים הטבות, מענקים ותמריצים.**

ערי הפיתוח - חיים של איכות.

לשכת הפרסום הממשלתית

ואתה
יכול לחיות עם 500-600 ש"ח בחודש?

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י ■ מטה המאבק

בס"ד

רבי שלום אביטבול

פותח הספר לבריאות הנפש, עין הרע, כאב ראש, שיעול, פחד, דמיונות קשור/ה, בעיות וכו'.

צומת נתניה
תחנה מרכזית קו 2
שכונת סלע
תור בטלפון
053-348442

קיבוץ גליל ים
(בהרצליה)
מחפש
תלמידים להגדלת כיתה א'
טל' 052-548921 בערב

נכון, קשה להשיג אצלנו מקום בקיץ ואנו נאלצים להשיב ריקם רבים מהפונים אלינו.

ובכל זאת נשארו עדיין תאריכים פנויים בסוף יולי ובאוגוסט, כדאי להרים טלפון אלינו. עובדי הקבלה ישמחו לעזור לכם לתכנן את חופשתכם בגליל.

שלווה כפרית באוירה ביתית

הגושרים — קבוץ הגושרים טל: 06-945231
כפר בלום — קבוץ כפר בלום טל: 06-943666
כפר גלעדי — קבוץ כפר גלעדי טל 06-941414/5

האוניברסיטה העברית בירושלים

מודיעה על
הסדנא הישראלית הראשונה
בנושא
משימה ומנהיגות

הפרט, הקבוצה והארגון בניהול
The Tavistock Institute of Human Relations, London

אשר תתקיים בערד 15–20 בנובמבר 1987
ותנוהל בשפה האנגלית

הסדנא מתקיימת בחסות מכון מרטין בובר והאגודה הישראלית ללימוד תהליכים קבוצתיים וארגוניים.

המעוניינים בפרטים נוספים יפנו למרכז בובר לטל' 4–882443-02.

האוניברסיטה הפתוחה

לימודי הסמכה והשתלמות למורים לאנגלית

האוניברסיטה הפתוחה מודיעה על הרשמה ללימודי הסמכה והשתלמות למורים לאנגלית במסגרות הבאות:

א. הסמכה להוראה עד כתה י' (לבעלי תואר B.A).
ב. הסמכה להוראה עד כתה י"ב (לבעלי רישיון הוראה עד כתה י').
ג. הכשרת מרכזי מקצוע בהוראת האנגלית.

ועדת הקבלה לכל שלוש המסגרות תתקיים ביום ג' 28.7.87 בין השעות 09.00–12.00 באוניברסיטה הפתוחה, רחוב קלאוזנר 16, רמת-אביב.
ההרשמה ללימודים תוכל להתבצע מיד עם קבלת אישור ועדת הקבלה.

בדבר פרטים נוספים נא לפנות ליחידה לעובדי חינוך והוראה בטלפונים: 03-426480, 03-422502.

למוסד ממלכתי

דרושות דירות 3-4 חדרים + טלפון בקומה א' בלבד או בתים בודדים

1. בקרית שמונה
2. בעפולה
3. באזור השרון (מנתניה ועד הוד השרון)
4. בירושלים

• הצעות נא להפנות לטלפונים: 03-205504, 03-205344 ללא דמי תיווך

הזמנה להגיש הצעות לרכישת תחנת דלק

1. מוזמנות בזה הצעות לרכישת תחנת הדלק המצויה בשדרות ירושלים 26 (בכניסה לבת-ים).
2. בדבר פרטים ניתן לפנות לחתומים מטה הפועלים מטעם הבעלים של תחנת הדלק.
3. הצעות לרכישה, בכתב, בצירוף ערבות בנקאית אוטונומית בגובה 10% מההצעה ניתן להגיש למשרדם של הח"מ, עד לתאריך 17.8.87.
4. אין הח"מ מתחייבים לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

ערן אילן, עו"ד — רח' דניאל פריש 3 תל-אביב, טל. 255433
זאב ליאונד, עו"ד — שד' רוטשילד 15 תל-אביב, טל. 650881

תמי - מכון למחקר ופתוח | **כי"ל פרויקטים**

החל מהיום - 17.7.87 יוחלפו מספרי הטלפון
שלנו

מספרינו החדשים:

תמי מרכזיה
04-457777

כי"ל פרויקטים
04-457429-33

פקסמיליה (משותפת)
04-457788

תרכובות ברום
עתירת ידע בכימיה

25

מכרז

חברתנו מציעה למכירה את הציוד הבא

1. מחשב BMC דגם F 800
בעל זכרון פנימי של 128 K
המחשב כולל: מסך צבע, יציאה סריאלית, מערכת הפעלה CPM מדפסת פנימית PSI 80
ותוכנות מוכנות: BASIC, DBASE II, SUPER CALK, CPM.

2. שלוש מדפסות QUME ספרינט
(מדפסות מניפה)

3. מרכזית טלפונים
מתוצרת תדיראן דגם קרוס ברטליין 100/20

4. מכונת כתיבה מתוצרת Hermes
(מכונת כתיבה מכנית).

על המעונינים להגיש את הצעותיהם עד 23/7/87 שעה 12:00 לתוך תיבת המכרזים מס 1 בקומה 5, בית מקלף באר-שבע.

פרטים נוספים ניתן לקבל במח' אספקה טל: 057-667656 אצל מר מישל מסר.

אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה או הצעה כל שהיא.

הלוח הכללי | הלוח הנפוץ ביותר | הלוח הגדול ביותר

למשרד שמאים בתל־אביב
דרושים:
1. שמאי רכב
בעלי הסמכה של משרד התחבורה
2. מתמחה
עם נסיון במכונאות רכב
לפנות בצרוף קורות חיים לת.ד. 29830 ת"א 61297

לחברת I.C.T.S.
דרושה
מתרגמת
עברית – אנגלית
למשרה מלאה
– רקע אנגלו־סכסי
– ידע בעיבוד תמלילים אנגלית ועברית
נא לשלוח קורות חיים מפורטים לחברת I.C.T.S המנהרה 16 הרצליה – 46586 ת.ד. 346

לחברת שקם בע"מ
לחנות שקם – אבן־גבירות תל־אביב
דרושים/ות קופאי/יות
לעבודה במשרה חלקית ובמשמרות:
– ידיעה טובה בחשבון ועברית
– גיל 23–40
– עשר שנות לימוד לפחות
– תושבי תל־אביב־יפו, חולון בת־ים
– אין צורך בנסיון קודם
המעוניינים/ות יפנו/תפנינה למר שאול כתאב. טל. 03-262161/2

למפעל תכשיטים בנתניה
דרוש
צורף ומשבץ מומחה
תנאים טובים למתאים
לפרטים נא להתקשר 053-334624 ליובל

לכפר הנוער של ויצו בנהלל
דרדרשים:
1) **מרכז – מדריך לענף הרפת**
לעבודה עם נוער, תנאים נוחים לאדם המתאים
2) **מורה לאנגלית**
לבית הספר התיכון שבכפר
בהצעות נא לפנות בכתב למזכירות בית הספר בכפר הנוער של ויצו נהלל מיקוד 10600

לחברה ארצית
דרוש
עוזר מנכ"ל
לעבודה מעניינת
רצוי סטודנט לכלכלה – למנהל עסקים
נא לפנות בכתב יד, בצירוף תולדות חיים לת"ד 39808 ת"א 61397, עבור "עוזר מנכ"ל"

למחלקת הדקורציה של ה"משביר לצרכן"
דרוש/ה
★ גרפיקאי/ת (ביצועיסט)
לעבודה בתחום עיצוב חלונות ראווה.
העבודה במשרה מלאה (8 שעות) וקבועה.
לראיון נא לפנות לאגף כח־אדם טלפון – 03-899641

למוסד פיננסי גדול בת"א
דרושה:
מזכירה
לעבודה במשמרת אחה"צ.
הכישורים הדרושים:
• השכלה תיכונית מלאה.
• ידיעה טובה בשפה האנגלית.
• הדפסה – עברית.
• נסיון קודם של שנתיים – לפחות.
שעות העבודה 14.00-18.00
המעוניינים יפנו בכתב יד בפירוט קורות חיים לת.ד. 23136, תל־אביב 61230 עבור "מס' 300".

למושב צופר בערבה
דרושים
1. **פקידה** לעבודה משרדית
2. **קיבוצניק** בשנת חופש
לעבודה בנוי ציבורי
לפנות למשרד לטלפון 057-81483/4/5

"צבע הכסף" – הפקות בע"מ
דרושים/ות ברמת־גן
נשים וגברים
לניהול מו"מ עם בתי עסק לקידום מכירות של פרוייקט פרסומי ייחודי (בעידוד העיריה)
כישורים נדרשים:
1) יכולת מכירה וכושר שיכנוע 3) חריצות והישגיות
2) כושר ניסוח וביטוי 4) הופעה יצוגית ואמינה
רווחים נאים, בונוסים למצטיינים!
לקביעת ראיון 03-722036

למשרד פרסום דרושים
1) **מזכירה בכירה**
כישורים:
• השכלה אקדמאית
• שליטה מוחלטת בעברית ואנגלית
• כושר הדפסה מעולה בשתי השפות
• ידע בהנהלת חשבונות, הפעלת טלקס ועבודה עם מח צב
2) **תקציבאי/ת פרסום** מעולה ואמין
כישורים:
• נסיון מוכח
• נכונות לעבודה מאומצת
• בעל יוזמה, מעוף וקשרים בענף.
3) **כתבנית**
• בעלת כושר הדפסה מעולה בעברית ובאנגלית
עניין והכנסה גבוהה מובטחים למתאימים!
בדבר פרטים נא לפנות בכתב לת.ד. 50198 ת"א 61500.

לעסקים ביצירות אמנות
דרושה
אשה משכילה ועצמאית
בעלת ידע, נסיון והבנה בסחר אמנות.
פרטים בכתב יד ת.ד. 11333 תל־אביב מ. 61112 "עבור אמנות".

למושב נתיב העשרה
דרוש
גיזבר/מזכיר
בעל נסיון
נא לפנות בכתב בצרוף קורות חיים ונסיון קודם למושב נתיב העשרה ד.נ. חוף אשקלון 79768.

דרוש מייד
דפס מְקַדָּה מעולה
תנאים טובים למתאים
סודיות מובטחת
03-263749

חוק הזדמנויות שווה בתעסוקה, תשמ"א 1981
לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת [illegible]

כ.ד. מערכות אריזה בע"מ
לעבודה במפעלנו המוקם במגדל העמק
דרושים
* **מנהלי עבודה (לעבודה במשמרות)**
הכישורים הדרושים:
נסיון בניהול עבודה, בוגר קורס מנהלי עבודה – יתרון.
רקע וידע בתחום אריזות – יתרון.
* **דפס**
הכישורים הדרושים:
בעל נסיון בעבודות במכונות אופסט להדפסה על קרטון בגודל 70/100 ומעלה.
למועמדים שיתקבלו לעבודה ועקב כך יצטרכו להעתיק את מקום מגוריהם, תינתן עזרה בהשגת דיור במקום.
מועמדים מתאימים יפנו בכתב יד, תוך פירוט קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 3953 פתח־תקוה מיקוד 49617 ויציינו ע"ג המעטפה את שם המשרה המוצעת.
– סודיות מובטחת –

לחב' יבוא בינלאומית
דרושים/ות
מנהלים/ות איזור
עצמאים, בעלי יוזמה, יכולת ניהול ופיקוח על צוות מכירות
מגורים/משרד בעיר אשדוד
נא לפנות בצירוף קורות חיים לת"ד 3195 ת"א מיקוד 61031

בית הספר החקלאי מקוה ישראל
המדור הדתי – 03-843697
לשנת הלימודים תשמ"ח דרושים
מדריכי חברה
במשרה מלאה
מועמדים דתיים בוגרי צבא בעלי השכלה ו/או פדגוגית ונסיון בחינוך פנימייתי מתבקשים לפנות בכתב יד בלבד להנהלת ביה"ס מ. 58910 בציון קורות חייהם ופרטיהם האישיים.

למרפאת בית הספר דרושה
אחות מחליפה
אפשרות למגורים במקום
לפנות לדסנה 03-842050

לחברה ארצית
דרוש
מסגר/רתך
לעבודה באזור התעשיה בראשל"צ
טל. 03-9611689 או 03-453141

פסגה בע"מ
דרוש **סוכן**
למוצרי Rowenla
רכב מסחרי חובה
טל. 03-383235
לפנות לברוך 8.00-16.00

למושב קדש־ברנע
דרוש
רכז משק
בעל נסיון רב. מגורים במקום. תנאים טובים.
לטלפונים – 057-74490, 057-73477

לחברה מסחרית בינלאומית
דרושה
מזכירה
אנגלית עברית
אם את מדפיסה מעולה בשתי השפות,
עם יכולת לנהל תכתובת מסחרית
ובעלת נסיון בעבודות מזכירות.
אנא פני בכתב יד ובצרוף קורות חיים
אל ת.ד. 247 ת"א.
– סודיות מובטחת –

אורט ישראל
דרושים
מהנדסים, מורים ומדריכים

אילת
לביה"ס העל־יסודי המקיף ע"ש גולדווטר רח' חטיבת הנגב
טלפון 059-72105/6/7
* מורה למתימטיקה + פיסיקה
* מורה למחשבים
* מורה לאלקטרוניקה
* מורה לאנגלית
* מורה לחשבונאות
* מורה יועץ/ת

אשקלון
לבי"ס תיכון טכני אורט אפרידר, רח' אורט
טלפון 051-33735
* מרכז מגמת עג"א מערכות (מחשבים)
רצוי בעל נסיון והשכלה אקדמאית
* מורה לאלקטרוניקה
לכתות הגבוהות כולל הוראה לטכנאי אלקטרוניקה
(רצוי מהנדס/הנדסאי)
* מורה למקצועות הטכניים־עיוניים
במגמת מכניקה
(רצוי מהנדס/הנדסאי מכונות)
* מורה יועצת
(משרה חלקית)

מעלה אפריים
לבי"ס מקיף אורט ע"ש הנ"ד
טלפון 02-941301
* מורה למיחשוב ובקרה
* מורה למתמטיקה
* מורה ללשון
* מורה לגיאוגרפיה
* מורה לתנ"ך
(משרות חלקיות)
אפשרויות לדיור במקום + הטבות אזור פיתוח

ירושלים
לבי"ס תיכון מקיף אורט ע"ש ספניאן, שכונת פת
טלפון 02-423858/424169
* מורה לאנגלית
* מורה לפיסיקה
* הנדסאי מכונות
(להוראת מקצועות טכנולוגיים).

בת־ים
לבי"ס מקיף אורט־הבונים רח' הבונים 7,
טלפון 03-551904 5510431
* מורה לאנגלית

גבעתיים
המכללה הטכנולוגית אורט רח' גולומב 15
* מורה לאלקטרוניקה
תיאוריה ומעבדות
הוראה בכתות תיכון
(נא לפנות למר יאיר חלמיש 03-996234)

רמת־גן
לקרית חינוך אורט עירית ר"ג רח' אריה בן־אליעזר
* טכנאי מכניקה
למשרד הטכני
(נא לפנות טל' 771995, 03-775171 למר זיגל שיפר, בערב – 03-747205)
* ספרנית
לפנות למר אהרוני
טל' 03-775171, 03-771995

בית אל
לבי"ס תעשייתי אורט בית־אל ד.צ. 02026
* מורה למתימטיקה + פיסיקה
* מדריך למסגרות
לפנות למנהל ביה"ס בשעות 17:00–20:00 טל' 02-430632

קצין במילואים

אתה המחפש אתגר אישי המעונין בעיסוק בלתי שגרתי שבו תוכל לתרום ולהתפתח.
אם אתה בעל השכלה תיכונית מלאה וגילך 21-28.
בוא והצטרף אלינו
אנו מציעים לך עבודה שבה תמצא:־
★ תפקיד הכרוך בפעילות שטח.
★ עצמאות, ענין רב וסיפוק; אפשרויות לקידום וגיוון.
★ אפשרות לצאת כעבור שנים אחדות לשליחות בחו"ל ו/או ללימודים אקדמאיים מלאים.
★ שכר ותנאי שירות טובים.
פנה נא אלינו לת.ד. 39351 ת"א (מיקוד – 61392) עבור הדס. ציין מס' ת"ז וטלפון ופרט נא את תולדות חייך.
– סודיות מובטחת –

שלוש נקודות (1986) בע"מ
הכנה והוצאה לאור של ספרות טכנית דרושים
כתבים טכניים מנוסים
בתחום האלקטרוניקה בשפות עברית אנגלית
03-9242729
03-9242149
שטמפפר 121
פתח־תקוה.

לחברה בתל־אביב
דרוש/ה
מנהל/ת חשבונות
סוג ג'־ד' למשרה מלאה
לפנות בפרוט קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 310 רמת־השרון (עבור מנהח"ש).

"משואה"
המכון ללימודי השואה
קבוץ תל־יצחק
דרושים
1. מורה
בוגר או מוסמך האוניברסיטה בחוג להיסטוריה.
יועדפו בעלי תעודת הוראה ודוברי שפות זרות.
2. מדריך/ה חברתי/ת
העבודה בשעות אחה"צ והערב.
מגורים וכלכלה במקום.
ידיעת שפות זרות רצויה
3. איש תחזוקה
בעל נסיון בתחזוקת מבנים וציוד אודיו־ויזואלי.
בעל רשיון נהיגה.
לקביעת מועד לראיון בטלפון: 053-699997, 053-699563 בימים א'־ו' בין השעות 8.00–13.00.

לעבודה במפעל יצרני באזור חדרה
דרושים
1. הנדסאי מכונות
לעבודות אחזקה במשמרות.
2. אנשי אחזקה
בעלי נסיון, לעבודה במשמרות.
3. מסגרים
בעלי נסיון.
מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב־יד בציון קורות־חיים ונסיון (אם יש) אל ת.ד. 142 עבור מס' 6, חדרה 38104. סודיות מובטחת.

אורט ישראל
המערכת ללמודי מבוגרים
דרושים מורים
לשעות הבוקר והערב לצרכי הכנה לבגרות למקצועות הבאים:
★ היסטוריה ★ ספרות
★ לשון ★ גיאוגרפיה
★ תנ"ך
בדבר פרטים נא לפנות למר אבישי לוי טל': 657065, 660086.

קופת חולים מכבי
דרושים
1. לסניף כפר סבא
פקיד/ת קבלת קהל
לחצי משרה
השכלה תיכונית, לאחר שרות צבאי.
2. לסניף רמת השרון
פקיד/ה לכרטסת.
לבירור פרטים נא לפנות לטלפון: 402470

למוסד רפואי גדול
דרושים
רוקח אחראי ורוקח
לבירור פרטים נא לפנות טלפונית לבקי – 282365, 288144, 288142.

---

unitours ISRAEL LTD. יוניתורס ישראל בע"מ
דרושים/ות:
★ **מנהל/ת מחלקת F.I.T**
נסיון של 3 שנים לפחות, אנגלית חובה, גרמנית, ספרדית וצרפתית – יתרון.
★ **מפעיל/ה (OPERATOR)**
לקבוצות תיירות נכנסת. נסיון של שנתיים לפחות. אנגלית חובה. גרמנית, ספרדית וצרפתית – יתרון.
★ **מפעיל/ה (OPERATOR)**
למחלקת F.I.T. נסיון של שנתיים לפחות. אנגלית חובה, גרמנית, ספרדית וצרפתית – יתרון.
לקביעת ראיון נא להתקשר 03-246261

למפעל תעשייתי במרכז הארץ
דרוש טבח
בעל נסיון של 3 שנים בהפעלת מטבח וסוג מקצועי 2 (לפחות) של משרד העבודה.
מועמדים מתאימים מתבקשים לכתוב לת"ד 32365 תל־אביב מיקוד 61031 בציון מספר תעודת זהות.

למפעל בטחוני באזור ר"ג/ב"ב
דרושים
מאבטחים שומרים
יוצא צבא גיל 35-50
לפנות מודיעין אזרחי שד' שאול המלך 35 ת"א יום א' בין השעות 12.00 – 14.30 לאמנון.

לחברה לייצור ושיווק בהיקף ארצי דרושים
אנשי מכירות
לאזורים באר־שבע, מרכז וחיפה
הכישורים:
★ צעיר, דינמי ולאחר שירות צבאי.
★ בעל תעודת בגרות ורשיון נהיגה.
★ אוהב אתגרים ומוכן לעבוד קשה כדי לתתקדם.
★ עדיפות לאלה הגרים באזורים באר־שבע, מרכז וחיפה
מועמדים מתאימים יפנו בכתב־יד בצירוף קורות־חיים מפורט (בציון מספר טלפון להתקשרות) אל ת.ד. 20161, תל־אביב 61201 עבור "אנשי מכירות" סודיות מובטחת.

לביה"ס התיכון האזורי "ירדן" במעלת אפרים
לשנה"ל תשמ"ח
דרושים
מורים
למקצועות:

ספרות	תנ"ך
לשון	מתמטיקה
הסטוריה	פיזיקה
גאוגרפיה	מיחשוב ובקרה

הטבות למורים שיעתיקו מגוריהם למעלה אפרים.
לפרטים: לפנות למנהלת ביה"ס, חגר גל 02-941949, בבית – 02-941443.

דרוש מנהל אדמיניסטרטיבי
למרכז בריאות מתוכנן דרוש שותף לניהול אדמיניסטרטיבי
לפנות בכתב עם פרוט הניסיון לת.ד. 65179 מיקוד 61651 תל־אביב

למפעל מוצרי נייר ירושלים בע"מ
דרוש
מחסנאי
בוגר 12 שנות לימוד לאחר שרות צבאי מלא בעל ידע ונסיון בניהול מחסן.
בפרטים נא לפנות למר מלול
טלפון: 02-713104, 02-718451, 02-718452.

לחברה מסחרית בת"א
דרוש
מנהל־חשבונות
מישרה מלאה
לפחות 5 שנים ניסיון
ניהול מערכת הנהלת חשבונות ממוחשבת.
03-614083

למשרד הנדסי בגבעתיים
מזכירה מנוסה
★ נסיון מוכח בניהול משרד
★ נסיון מוכח בעבודה עם מעבד תמלילים.
★ ידע בעברית ובאנגלית.
שעות עבודה מ־13.00 עד 17.00.
03-7512923/4

מתנ"ס רמת־עמידר
★ **רכז/רכזת** חוגים ותרבות 0.5 משרה.
★ **רכזת האתגר** 0.75 משרה.
★ **אב בית** 1 משרה.
★ **מדריכי חוגים ומדריכים חברתיים** לפי שעות העבודה בשעות בלתי שיגרתיות.
לפנות בטלפון 03-761749.

לחברה ליבוא מוצרים לרכב
דרושים
מפיצים עצמאיים
נמרצים
בעלי רכב מסחרי + ערבויות, לחפצה בלעדית למוצרים נדרשים.
רווחיות טובה למתאימים.
03-338711/4

רנטל שרותי מיזוג אויר (1986) בע"מ
דרושים
טכנאים למיזוג אויר
בעלי נסיון
שרות ואחריות למערכות מיזוג אויר מרכזיות ומזחסים צנטריפוגליים.
טל. 03-446662

מדרשת שדה בוקר
ביה"ס התיכון לחינוך סביבתי
במדרשת שדה בוקר
דרושים
לשנה"ל תשמ"ח
★ **מורה למתמטיקה פיסיקה**
בעל ותק ונסיון בהוראה ובהגשה לבחינות בגרות.
לפנימית ביה"ס
★ **מדריך חברתי**
★ **אם בית**
בעלי ותק ונסיון בחינוך ובהדרכת נוער.
למתאימים יוצע דיור בקרית שדה בוקר
המועמדים מתבקשים לפנות אל מנהל ביה"ס התיכון, מדרשת שדה בוקר טלפון: 86081, 057-86009.

דרושה
רכזת תוכנית הורים וגיל הרך
בעלת נסיון בהפעלת תוכנית טיפוח
B.A בתחום חינוך או עבודה סוציאלית ל־75% משרה.
תשובות עד ל־24.7.87 למתנ"ס תל־מונד
טלפון: 052-63515.

קבוץ נגן
מחפש
מורה לכיתה ז'
עם נסיון עבודה בקיבוץ
להתקשר לטלפון 08-442538 בעבודה או 08-442408 בשעות הערב

דרוש
מדפיס G.T.O משלה
תנאים מצויינים למתאים
03-9664697
03-827840

לחברת מחשבים דרוש
מנכ"ל
להקמת חברת בת בתחום מערכות מחשבים ותקשורת נתונים.
דרוש רקע טכני וניסיון תמורה והכנה עם מחשבים אישיים XT, AT 386
קורות חיים בכתב יד, ת.ד. 17262 ת"א.
סודיות מלאה מובטחת.

לסינרמה
מחלקת הביטחון דרושים:
א. מאבטחים
דרישות: גובה 1.80 ומעלה, הופעה נאה, יוצאי יחידות קרביות בעלי עבר ללא דופי.
ב. דיילות
דרישות: צעירות יוצאות צה"ל גובה 1.70 ומעלה הופעה נאה תנאים טובים למתאימים.
נא לפנות לסינרמה מחלקת הבטחון למר איתן צ'חנובר בימים א־ה בין השעות 12.00–16.00 ברח' יגאל אלון 61 ת"א יש להצטייד בתעודת זהות פנקס מילואים + תעודת שחרור + 2 תמונות.

לאולם התעמלות מצוחר בהרצליה
דרוש
טבח עצמאי
בעל נסיון 06-323770

[illegible]

חרות בע"מ
דרושים
טכנאי מיזוג אויר
להתקנה והפעלה של מערכות מיזוגי מרכזיות
טלפון
03-801541
03-808144

רשת עמל
ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

בית מרכז הרשת, תל-אביב, רח' קהילת קיוב 16, ת.ד. 24104 מיקוד 69410, טלפון 497444

לשנת הלימודים תשמ"ח דרושים
מורים
למקצועות הבאים:

■ **בי"ס תיכון מקצועי "עמל" ג'**
רח' קפלן 40, פתח-תקוה – 49450
טלפון: 922332

מכניקה תפקידי הוראה והדרכה
(למועמד המתאים יוצע תפקיד מרכז המגמה).

■ **בי"ס תיכון מקצועי והמכללה לטכנאים-הנדסאים "עמל" חדרה**
שכון עמל רחוב האלון 45, חדרה 38244
טלפונים: 063-33991 063-336733

מהנדס אלקטרוניקה או הנדסאי להנחיית פרויקטים לטכנאים והנדסאיים
מהנדס אלקטרוניקה משרה +
ספרות תנ"ך משרה
חשמל רכב משרה חלקית
מזכירות משרה חלקית
מדריך לעיבוד שבבי משרה חלקית

■ **בית ספר עירוני מקיף "עמל"**
ע"ש מ. שייבר בית-שמש
רח' המשלט בית שמש מיקוד 99000
טלפון: 02-911371

אנגלית, ביולוגיה
מתמטיקה, חשבונאות (חצי משרה)
ספרות (הכנה לבגרות)
מקרא (הכנה לבגרות)
מזכירות ופקידות

■ **בי"ס "עמל" חניכים באר שבע**
רח' ביאליק ת.ד. 248
טלפון: 057-39161 057-39889

מתמטיקה אנגלית

מועמדים בעלי הכשרה ונסיון מתבקשים לפנות להנהלת ביה"ס

"עמל" רשת מכללות לטכנאים והנדסאים, בתי-ספר תיכוניים טכנולוגיים ומקיפים בתי-ספר לחניכים ובתי-ספר תעשייתיים ותיכים טכנולוגיים בהתיישבות ומרכזי הכשרה למבוגרים.

לקומפיוטר סטור
דרוש
איש מכירות
למחשבים אישיים (תואמי I.B.M.)
רצוי נסיון של שנה.
קומפיוטרסטור
03-709256, 709869, 706193
לפנות לשמוליק או מיכה

רשת עמל
ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

בית מרכז הרשת, תל-אביב, רח' קהילת קיוב 15, ת.ד. 24104 מיקוד 69410, טלפון 497444
רשת "עמל"
ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י
לשנת הלימודים תשמ"ח
דרוש/ה
מנהל/ת
לביה"ס תיכון מקצועי ע"ש לוידי דיווים ירושלים

הכישורים הדרושים:
1. השכלה גבוהה ומושלמת ברמה M.A או M.S.C
2. רשיון הוראה קבוע
3. נסיון מוכח של 6 שנים לפחות בניהול בי"ס על-יסודי
4. כושר הדרכה בעבודה פדגוגית
5. נסיון בפעילות חברתית
6. כושר ניהול מו"מ עם גורמי חוץ ויחסי ציבור תקינים
7. בקיאות בעקרונות המינהל החינוכי, כושר מינהלי ונסיון בניהול משרד ומשק של מוסד חינוכי.

לבי"ס לחניכים "עמל" אשדוד ת.ד. 162 אשדוד
טל. 055-236510, 055-33610
1. ייזום, תכנון, ביצוע ופיקוח על כל הפעולות החינוכיות והמנהליות של המוסד.
2. אחריות לכח האדם וניהולו.
3. אחריות למבנה המוסד, לציוד המקצועי והמשק ולתקינות תחזוקתם.
4. אחריות לביצוע תקציב בהתאם לחוקים ולנהלים.
5. השכלה גבוהה ומושלמת ברמה BA או BSC רצוי MA או MSC
6. רשיון הוראה קבוע לכל כתות בי"ס על-יסודי.
7. נסיון של 6 שנים לפחות בהוראה ובניהול בי"ס על-יסודי.
8. כושר הדרכה פדגוגית
9. כושר ניהול צוות עובדים וקיום יחסי עובדים תקינים.
10. נסיון בפעילות חברתית.
11. כושר לקיום מגעים בכתב ובע"פ עם גורמים ממשלתיים, מוניציפליים ומוסדיים אחרים.

מועמדים העונים על הדרישות מתבקשים לפנות בכתב בצירוף תיאור תולדות חיים, תעודות והמלצות למנהל המחלקה הפדגוגית במרכז רשת "עמל", רח' קהילת קיוב 15 תל-אביב, מיקוד 61249

"עמל" רשת מכללות לטכנאים והנדסאים, בתי-ספר תיכוניים טכנולוגיים ומקיפים בתי-ספר לחניכים ובתי-ספר תעשייתיים ותיכים טכנולוגיים בהתיישבות ומרכזי הכשרה למבוגרים.

לעבודה בטחונית בחו"ל
דרושים
קציני מילואים

נתונים נדרשים:
* גילאי 22–32
* שירות מלא ביחידות שדה כלוחמים ומפקדים.
* ידיעה טובה בשפה האנגלית ו/או בשפות אירופיות אחרות.
* השכלה תיכונית מלאה לפחות.
* כושר גופני טוב ובריאות תקינה.

המתאימים יצאו עם משפחותיהם לשליחות בת שנתיים–שלוש בחו"ל
המעוניינים העומדים בכל הדרישות לעיל יפנו בכתב לת.ד. 39350 ת"א מיקוד 61392 עבור י.ד. בצרוף תולדות חיים ופרטים אישיים מלאים כולל מס' ת.ז. וטלפון.
— פונים מתאימים ייענו —

משרד החקלאות
המרכז לשיתוף והדרכה חקלאית בינלאומית

משרד החוץ
המחלקה לשיתוף בינלאומי

מכרז 8/87
לארץ דוברת אנגלית באפריקה
דרוש
מומחה לגידולי שדה ותכנון משק
בעל ידיעה כללית בענף הבקר ומספוא. השכלה אקדמאית עם נסיון של 5 שנים או טכנאי עם נסיון של 7 שנים.
השליחות היא לשנתיים. שליטה בשפה האנגלית הכרחית.
לפרטים נא לפנות: טלפון 211492, 03-211490

חוק הזדמנות שווה בתעסוקה, תשמ"א 1981
לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או מחמת היותו נשוי או הורה, אלא אם אופיו או מהותו של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה. העבריינים צפויים לעונש על פי החוק.

למוזיאון ישראל, ירושלים
דרוש
טכנאי צילום
בעל ידע בפיתוח צבע
רצוי בוגר בי"ס לצילום
לפנות בכתב למוזיאון ישראל – מח' כ"א, ת.ד. 1299, ירושלים, 91012.

דרושים מועמדים למשרות
עוזרי נהג קטר
באזורי לוד והמרכז.
המעוניינים בעלי רקע במקצועות המתכת מתבקשים לפנות בכתב עם פרוט תולדות חיים לכתובת:
ת.ד. 44 חיפה
עבור "עוזר נהג קטר"

רשות הגנים הלאומיים
דרוש/ה
מנהל/ת חשבונות
סוג 2
מקום העבודה בתל-אביב
נא לפנות בכתב (בציון מס טלפון) עם פירוט קורות חיים ומקומות עבודה קודמים לת.ד. 7028 הקריה, תל-אביב 61070 עד תאריך 31.7.87

אורט ישראל
המערכת ללימודי מבוגרים
דרושים מורים
להוראת עולים מבדית המועצות במקצועות התכנות:
* פסקל ומבנה נתונים.
* הנדסת תוכנה.
* מערכות זמן אמת.
* מערכות הפעלה: DOS, UNIX, BMS 3,2,1.
* יסודות המיקרו מעבד (80–85)
* תקשורת.
* מחוללי ישומים: D.BASE לוטוס

הכישורים: בעלי נסיון מעשי בתכנות ועבודה עם מבוגרים, ידע ברוסית יתרון. המעוניינים מתבקשים לפנות בהקדם לדבר אל דוד מליי: 302033, 302036.

למוסד ממלכתי בתל-אביב
דרושים
★ הנדסאי/טכני מיזוג אויר
(משרה מס' 1)
לעבודות התקנה, אחזקה ופיקוח על יחידות מכונתיות, מערכת חימום ומזגנים שונים.
הכשורים הנדרשים:
* בוגר בית ספר מקצועי במגמת מיזוג אויר.
* נסיון עבודה של 5 שנים לפחות כולל שליטה ופיקוד.

★ נהגים
(משרה מס' 2)
הכשורים הנדרשים:
* גילאי 24–35.
* רשיון נהיגה על אוטובוס ומשאית מעל 15 טון.
* נסיון קודם הכרחי.

מועמדים העומדים בכל הדרישות לעיל לאחר שרות צבאי מלא בצה"ל, יפנו בכתב בצרוף קורות חיים ופרטים אישיים מלאים כולל מס' ת.ז. ומס' טלפון לת.ד. 39888 ת"א (מיקוד 61398), נא לציין מס' המשרה.
— פונים מתאימים ייענו —

לחברה העוסקת בתכנון פיתוח והקמה של מערכות תקשורת ומחשבים ובפרוייקטים טכנולוגיים מתקדמים.
דרושים
מהנדס אלקטרוניקה - תכנון ופיתוח
(משרה מס' 40)
תאור המשרה: תכנון, פיתוח ובניית אבי טיפוס של מעגלים והתקנים אלקטרוניים בתחומים הדיגיטאליים והאנלוגיים (שמע).
דרישות המשרה: נסיון מוכח של שנתיים לפחות בתכנון ופתוח מעגלים אלקטרוניים.

מהנדס/הנדסאי אלקטרוניקה
(משרה מס' 41)
תאור המשרה: איפיון ותכנון מערכות ומתקני תקשורת צבאיים.
דרישות המשרה: מהנדס/הנדסאי אלקטרוניקה עם נסיון מוכח באיפיון ותכנון של מערכות תקשורת צבאיות וידע בתקשורת מחשבים.
עדיפות לקציני קשר שעסקו בצה"ל בנושאים דומים.

הצעות נא להפנות לת.ד. 25104 תל-אביב 62150 עבור ר.ה. (נא לציין מס' טלפון לצורך קביעת ראיון).

עירית ראשון-לציון
מכרז פנימי/חיצוני מס' 20/87 –
מנהל היחידה להכנסות העיריה
עירית ראשל"צ מבקשת בזה הצעות לתפקיד של מנהל היחידה להכנסות העיריה.

תאור התפקיד
1. אחריות לנהול וארגון מערך הכנסות העיריה בעיריה.
2. נהול צוות עובדים גדול.
3. נהול מערך ממוכן של הכנסות העיריה ומעקב אחר גיבוי התשלומים.

כישורים מדרשים
1. בעל תואר ראשון בכלכלה ו/או בתחומי המינהל.
2. בעל סוג 2 בהנהלת חשבונות.
3. בעל ידע ונסיון בהפעלה של מערכות ממוחשבות.
4. בעל נסיון מוכח בניהול צוות עובדים גדול.
5. יכולת לנהל מו"מ בדרג גבוה.
6. כושר ביטוי בכתב ובע"פ וידיעת השפה העברית על בוריה.
7. יכולת לקיים יחסי אנוש טובים.
8. נכונות לעבוד בשעות לא שיגרתיות במידת הצורך.

בדיקות:
המועמדים יועמדו אחרי מיון למבחן התאמה.
כפיפות: גזבר העיריה.
תנאי העסקה:
כמקובל למנהלי יחידות בעיריה מתח דרגות 11–9 עפ"י דירוג המנהלי.
את ההצעה יש להגיש בכתב בצירוף תולדות חיים והמלצות לעיריה במעטפה סגורה משמש ציון מכרז פנימי/חיצוני מס' 20/87 עד יום ו' באב תשמ"ז 31/7/87 שעה 13.00.

ראש העיריה

למפעל בטחוני העוסק בתחומי אלקטרוניקה מתוחכמת
דרושים
להעסקה במעמד אזרח עובד צבא לתפקידים ולמקצועות כמפורט:

● מהנדס תעשייה וניהול
העברת מוצרים מתכנון לייצור.

● מהנדסי/הנדסאי/ טכנאי אלקטרוניקה
לתחזוקת מערכות אלקטרוניות מתקדמות בתחומים:
– מערכות תקשורת ממוחשבות.
– מערכות תקשורת מיקרוגל בתחום הדיגיטלי.
– מערכות תקשורת V.H.F ובקרה ספרתית.
– מערכות בדיקה מבוקרות מחשב ותיב"מ.
– מערכות ציוד מדידה.

● מהנדס אלקטרוניקה
תכנון מתקנים ומערכות קשר.

● בוגר מדעי המחשב
– תכנון מערכות בדיקה אוטומטיים.
– תכנות ועצוב מערכות מידע לנהול.

● על המועמדים לעמוד בתנאים הבאים:
– עד גיל 35.
– לאחר שרות צבאי בצה"ל.
– בוגרי מוסד להכשרה טכנולוגית בארץ ובעלי הסמכה מוכרת.
– בעלי נסיון חמוכח בתחומים הדרושים.
– לגבי מהנדסים יועדפו קציני צה"ל עם רקע מקצועי בתחום האלקטרוניקה ומדעי המחשב.

לקביעת ראיון נא לפנות לטלפון: 03-983251 03-983784
– סודיות מובטחת

חוק הזדמנות שווה בתעסוקה, תשמ"א 1981
לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או מחמת היותו נשוי או הורה, אלא אם אופיו או מהותו של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה. העבריינים צפויים לעונש על פי החוק.

לחברה לייצור אומנה
דרושים:
1. **מנהל/ת חשבונות** סוג 4 + ידע בהפעלת מחשב.
2. **איש מכירות** פעיל בענף + רכב מסחרי. נסיון הכרחי.
טל. 03-334061

להלל מערכות בניה - כלל מוצרי בטון
דרושים
1. **תקונצ'יקים** לעבודות גמר בנין
2. **מנופאי צריח + זחל**
נא לפנות בכתב יד בצירוף קורות חיים לת.ד. 285 פרדס-חנה.

למוסד ממלכתי באיזור תל-אביב
דרושים

1. נהגים
● דרישות התפקיד:
א. בעלי רשיון על אוטובוס או בעלי רשיון ג'.
ב. גילאים 23-38.
ג. לאחר שירות צבאי מלא ובריאות תקינה.

2. סטודנטים/יות לעבודות נקיון
● דרישות התפקיד:
א. מועמדים שלפניהם עוד שתי שנות לימוד לפחות.
ב. לאחר שירות צבאי מלא.
ג. בריאות תקינה.
העבודה עפ"י שעות, בשעות היום או הלילה.

3. כתבניות
● דרישות התפקיד:
א. מדפיסות בעברית ובאנגלית (על מכונת I.B.M. חשמלית).
ב. לאחר שירות צבאי מלא ובריאות תקינה. לעבודה קבועה, כולל תנאים סוציאליים. שעות העבודה 08.00-16.00, או לעבודה עפ"י שעות.

באם הנכם עונים על הדרישות, נא כתבו לת.ד. 33686 בצירוף קורות חיים, פרטים אישיים, כולל מספר ת.ז., מספר אישי, ארץ לידה, שנת לידה, שנת עליה, כתובת ומס' טלפון.

סודיות מובטחת

למפעל סריגה אופנתית
דרושים:
1) **סורגים/ות** לעבודה על מכונת אמפיסל
2) **עובדות גמר וסריגת יד** ליום עבודה שלם.
3) **גהצן/ית** לגיהוץ סריגים.
המעוניינים יפנו טלפונית 053-610761

לביה"ס הימי "מבואות-ים" לשנה"ל התשמ"ח
דרושים מורים
1. מהנדס או הנדסאי חשמל.
2. הנדסאי או טכנאי קרור.
מדריכים חברתיים
לנוער בגיל תיכון, שכר בדירוג הוראה, מגורים במקום.
המעוניינים יפנו בפרוט קורות חיים להנהלת מבואות-ים מכמורת 40297
טלפון – 053-93242

יוניקום בע"מ
UNICOM LTD.
לעבודה בחו"ל דרושים:
★ **מנתחי מערכות.**
★ **תכניתני SYSTEM.**
★ **תכניתנים.**

בעלי נסיון מוכח של 3 שנים ומעלה, שליטה מלאה באנגלית.
למתאימים יוצע חוזה ל-3 שנים.
כיסוי הוצאות העברה, עזרה בדיור וביטוח רפואי חינם.

לפונים: נא לשלוח תמצית קורות חיים, נסיון ותחומי התמחות, ל-"יוניקום" בע"מ רח' אוסישקין 28 רמת-השרון מ. 47210

למשרד עורכי דין בתל-אביב
דרושה
פקידה
לעבודות משרד כלליות
משרה מלאה
טלפון 249105

מדינת ישראל
משרד החינוך והתרבות
מינהל החינוך
אגף כח אדם בהוראה

הודעה מס' התשמ"ח/6 על
משרות ניהול פנויות

נבקשכם להביא לידיעת כל המורים את ההודעה הבאה:

אגף כח אדם בהוראה מודיע על משרות ניהול פנויות של מנהלים בבתי-ספר יסודיים ובחטיבות ביניים לקראת שנת הלימודים תשמ"ח.

מן המועמדים נדרשים כישורים בתחומי ההשכלה הפדגוגית והאקדמית, הכשרה מיוחדת במינהל החינוך או מינהל כללי וותק בהוראה של חמש שנים.

התכונות פורסמו בפירוט בחוזר מנכ"ל מ"ג/5 מ"י"ז בטבת התשמ"ג (2 בינואר 1983), סעיף 131. המעוניינים להציג מועמדותם ימלאו טופס בקשה למשרת ניהול שאפשר לקבלו בכל לשכה מחוזית של משרד החינוך והתרבות. הטופס ימולא בשני העתקים: האחד יישלח אל מנהל המחוז שבו נמצאת המשרה הפנויה, ואחד אל המפקח על בית הספר שבו מועסק המועמד.

היום האחרון לקבלת בקשות בלשכות המחוזיות – יום שישי, ח' באב התשמ"ז (31 ביולי 1987).

רשימת המשרות

א. מחוז הצפון – בית הממשלה, נצרת עלית. מיקוד 16000 טלפון: 06-572960.
1. ביה"ס הממלכתי לילדים ערבים **ביר אלמכסור ב'**. 15 כיתות א'-ו'. 2 כיתות ז'-ט'. 2 כיתות לחינוך מיוחד.
2. ביה"ס הממ"ד "תחכמוני" **בבית שאן**. 12 כיתות א'-ו'. 2 כיתות לחינוך מיוחד.
3. ביה"ס הממלכתי **בגבת**. 6 כיתות א'-ו'.
4. ביה"ס הממלכתי **ביראון**. 5 כיתות א'-ו'.
5. ביה"ס הממלכתי "נדהר" **ביקנעם**. 14 כיתות א'-ו'. 2 כיתות לחינוך מיוחד.
6. חטיבת ביניים ממלכתית "חורוביץ" **בכרמיאל**. 16 כיתות ז'-ט'. 3 כיתות לחינוך מיוחד.
7. ביה"ס הממלכתי **במצובה**. 6 כיתות א'-ו'.
8. ביה"ס הממלכתי **בנהלל**. 11 כיתות א'-ו'. כיתה טיפולית אחת.
9. ביה"ס הממלכתי "מוצקין" **במולדת**. 6 כיתות א'-ו'.
10. ביה"ס הממלכתי **במרום גולן**. 7 כיתות א'-ו'.
11. חטיבת ביניים ממלכתי "משה שרת" **בנצרת עלית**. 16 כיתות ז'-ט'. 3 כיתות לחינוך מיוחד.
12. ביה"ס הממ"ד "מוריה" **בעפולה**. 12 כיתות א'-ו'. כיתה טיפולית אחת.
13. חטיבת ביניים ממ"ד **בצפת**. 8 כיתות ז'-ט'. המשרה פנויה לשנה.

ב. מחוז תל-אביב – בנין חדר דפנה, שד' שאול המלך 39, תל-אביב. טלפון: 03-5435406.
1. ביה"ס הממ"ד "מעלות" **בני-ברק**. 11 כיתות א'-ו'. 2 כיתות ז'-ח'. כיתה טיפולית אחת.
2. ביה"ס הממ"ד "הראל" **בבת-ים**. 8 כיתות א'-ו'. 2 כיתות ז'-ח'. כיתה טיפולית אחת.
3. ביה"ס הממלכתי "אלון" **בבת-ים**. 19 כיתות א'-ו'. 5 כיתות ז'-ח'. כיתה אחת לחינוך מיוחד.
4. ביה"ס הממלכתי "אלון" **בהרצליה**. 18 כיתות א'-ו'. 2 כיתות לחינוך מיוחד.

ג. מחוז חיפה – רח' סנט לוקס 7, חיפה מיקוד 35055 טלפון: 04-562323.
1. ביה"ס הממלכתי "רוטשילד" **באור עקיבא**. 13 כיתות א'-ו'. 5 כיתות ז'-ח'. בבית הספר מופעלת שיטת הוראה יחידנית. המשרה פנויה לשנה.
2. ביה"ס הממלכתי "פיכמן" **בחיפה**. 10 כיתות א'-ו'.

ד. מחוז ירושלים – רח' דוד המלך 18, ירושלים, מיקוד 94101 טלפון: 02-238211
1. ביה"ס הממ"ד **בבית אל**. 13 כיתות א'-ו'. המשרה פנויה לשנה.
2. ביה"ס הממלכתי "חברון" **בחברון**. 5 כיתות א'-ו'. המשרה פנויה לשנה.
3. ביה"ס הממלכתי לחינוך מיוחד "ברושים" **בירושלים**. 9 כיתות א'-ו'.
4. ביה"ס הממ"ד "גילה ב'" **בירושלים**. 6 כיתות א'-ו'. 2 כיתות ז'-ח'.
5. ביה"ס הממלכתי הניסויי **בירושלים**. 6 כיתות א'-ו'. המשרה פנויה לשנה.
6. ביה"ס הממ"ד "הרובע היהודי" **בירושלים**. 5 כיתות א'-ו'. 2 כיתות ז'-ח'. המשרה פנויה לשנה.
7. ביה"ס הממ"ד "הר נוף" **בירושלים**.
8. ביה"ס הממלכתי "רמות ד'" **בירושלים**. 7 כיתות א'-ו'. כיתה אחת ז'-ח'.
9. ביה"ס הממ"ד "אוריה" **בגבעת יערים**. 7 כיתות א'-ו'. כיתה אחת ז'-ח'. המשרה פנויה לשנה.
10. ביה"ס הממ"ד "מורשה" **במבשרת ציון**. 7 כיתות א'-ו'. 2 כיתות ז'-ח'.
11. ביה"ס הממ"ד **בשריגים**. 6 כיתות א'-ו'.

ה. מחוז הדרום – בית הממשלה, דרך הנשיאים באר-שבע טלפון: 057-643511
1. ביה"ס הממלכתי "אשלים" **באופקים**. 8 כיתות א'-ו'.
2. ביה"ס הממלכתי "עציון גבר" **באילת**. 14 כיתות א'-ו'.
3. ביה"ס הממלכתי "הדר" **באשדוד**. 14 כיתות א'-ו'.
4. ביה"ס הממלכתי "רעים" **באשדוד**. 18 כיתות א'-ו'.
5. ביה"ס הממלכתי "שזר" **באשדוד**. 14 כיתות א'-ו'.
6. ביה"ס הממלכתי "אלון" **בבאר-שבע**. 13 כיתות א'-ו'. 4 כיתות ז'-ח'.
7. ביה"ס הממ"ד "קול יעקב" **בירוחם**. 6 כיתות א'-ו'. 2 כיתות ז'-ח'.
8. ביה"ס הממלכתי "שיטים" **במרכז ספיר**. 13 כיתות א'-ו'. המשרה פנויה לשנה.

ו. מחוז המרכז – בית חדר דפנה, שד' שאול המלך 39, תל-אביב. מיקוד 64928 טלפון: 03-5435276
1. ביה"ס הממלכתי **באורנית**. 8 כיתות א'-ו'. 2 כיתות ז'-ח', המשרה פנוית לשנה.
2. ביה"ס הממ"ד "סיני" **בגן יבנה**. 6 כיתות א'-ו'. כיתה אחת טיפולית ולחינוך מיוחד.
3. ביה"ס הממלכתי "אשכול" **בלוד**. 12 כיתות א'-ו'. 4 כיתות ז'-ח'. כיתה טיפולית אחת.
4. ביה"ס הממלכתי "וייצמן" **בלוד**. 12 כיתות א'-ו'. 4 כיתות ז'-ח'. 3 כיתות לחינוך מיוחד. המשרה פנויה לשנה.
5. ביה"ס הממלכתי "אורנים" **בנוה מונוסון**. 12 כיתות א'-ו'. 4 כיתות ז'-ח'. כיתה טיפולית אחת.
6. ביה"ס הממלכתי "התומר" **בנס-ציונה**. 9 כיתות א'-ו'. מוסד לחינוך מיוחד ללקויי למידה.
7. חווה חקלאית **ברחובות**. 45 כיתות. המשרה פנויה לשנה.
8. חטיבת ביניים ממלכתית "אלון" **ברעננה**. 28 כיתות ז'-ט'.

הלוח הכללי

ליחידת מחשב גדולה

הנמצאת בתהליך פיתוח מואץ

דרושים/ות

מנהלי פרויקטים ומנתחי מערכות מנוסים לפיתוח מערכות מידע מתקדמות

דרישות התפקיד:

- ★ השכלה אקדמאית במקצועות מדעי המחשב
- ★ מחשבי I.B.M גדולים (MVS/XA)
- ★ עיבוד נתונים בתקשורת
- ★ מסד נתונים IOMS
- ★ שפות תכנות ADS ,COBOL
- ★ JCL ,TSO

העבודה היא באזור תל-אביב.
נא לפנות בכתב יד לת.ד. 857 ירושלים,
לציין על המעטפה „עבור תעסוקה".
סודיות מובטחת.
פניות לא מתאימות לא תיענינה.

לצה"ל דרושים: —

א. הנדסאי/טכנאי קרור ומיזוג אויר

נתונים נדרשים:
1) בעלי תעודה להנדסאי/טכנאי מזוג אויר לעיסוק במערכות מיזוג וקרור מסחרי.
2) רישיון לעיסוק בעבודות חשמל.
3) רצוי בעלי נסיון.
4) לאחר שרות צבאי מלא ותקין.
5) גיל עד 30.

לקבלת פרטים נא לפנות לטלפון: 03-616121.

ב. טבחים ועוזרי טבחים

נתונים נדרשים:
1) בעלי הכשרה או נסיון בעבודות מטבח.
2) נכונות לעבור הכשרה במידת הצורך.
3) עד גיל 30.
4) לאחר שרות צבאי מלא ותקין.

לקבלת פרטים נא לפנות לטלפון: 03-616121.

ג. נגדי תחזוקה ורישום

נתונים נדרשים:
1) השכלה 10 שנות לימוד לפחות.
2) גיל עד 30.
3) לאחר שרות צבאי מלא ותקין.
4) נכונות לעבור הכשרה מקצועית במידת הצורך.

לקבלת פרטים נוספים נא לפנות לטלפון: 03-616121

למוסד ציבורי
דרוש

עוזר למנהל הכללי

הכשורים הדרושים:
תואר בכלכלה ו/או מינהל עסקים.
נסיון של 3-5 שנים בנושאים הקשורים לתקציבים ציבוריים ולטיפול בנושאים כלכליים בארגונים או במערכות ציבוריות.
רצוי ידע ונסיון בתחומי מיחשוב.
התעסקה לפי חוזה מיוחד והשכר ישולם לפי דרגה 6-8 של דרוג המח"ר.

נא לפנות בכתב יד לת.ד. 7019 ת"א מיקוד 61070 עד ה-26.7.87
ולציין על גבי המעטפה עוזר למנכ"ל.

לבית חולים תל-השומר
אגף נשים ויולדות
דרושה

אחות מוסמכת

למשרה מלאה או חלקית לעבודה בחדר הנתוחים בנושא החפריה החוץ גופית.

בדבר פרטים לפנות למשרדו של פרופ' משיח בשעות 09.00-14.00
טל: 03-5310697

לימ.י.פ. בע"מ
דרושים:

1) **מהנדס בנין (ביצוע)**
★ לאזור הצפון ★ עבודות שלד וגמר
★ 5-10 אתרים

2) **מנהל/ת חשבונות**
★ הנהלת חשבונות ★ זרימת מזומנים
★ גביה/תשלומים ★ תקציב

טל. 053-331462 להתקשר מ-16.00

לתיאטרון ציבורי דרוש/ה

קופאי/ת

לעבודה בשעות הערב והלילה
כולל ערבי שבתות וחגים

נא לפנות בצרוף קורות חיים בכתב יד חתום לת.ד. 33749 תל אביב

לביה"ס „גנינו" בבריסל
לשנת הלימודים תשמ"ח

דרושים מורים להוראה

בכתות יסוד בתכנית ישראלית רק מורים/מורות מוסמכים ובעלי נסיון בכתות א'-ו'

מתבקשים לפנות לנעמי ת.ד. 33606 מיקוד 61332 רק פונים מתאימים יענו

בני משה קרסו בע"מ
יבואני „רנו" בישראל
למחלקת מכירות רכש חדש דרושה

פקידת מחלקה

הופעה נאה. רשיון נהיגה
ידיעת שפות יתרון
מועמדות עם נסיון מוכח בעבודה עם קהל לקוחות תפנינה
לסופי. 03-627111/110

משרד החינוך והתרבות אגף הנוער — המדרשה למורשת היהדות ע"ש פנחס ספיר ירושלים

דרוש מנהל חינוכי

למדרשה למורשת היהדות ע"ש פנחס ספיר בירושלים

תיאור התפקיד:
תכנון, ניהול וארגון הפעילות החינוכית וצוות המנחים במדרשה.
הדרכה והנחיה בסמינרים; המדרשה מקיימת סמינרים בנושאי מורשת וזהות יהודית-ציונית לתלמידי כיתות י'-י"א ולמבוגרים.

דרישות התפקיד:
תואר ראשון במדעי היהדות, רצוי תואר שני.
נסיון בהדרכה והנחיה ובניהול מפעלי חינוך.
נסיון בכתיבת תכניות ובחינוך בלתי פורמלי.

מועמדים מתאימים הרואים אתגר וענין בעבודה חינוכית בלתי-פורמלית ובחינוך יהודי-ציוני יפנו לת.ד. 797 ירושלים, טל. 02-289694 עד ליום 30.7.87, ד' מנחם אב תשמ"ז.

רשות הנמלים ישראל

משרד ראשי

דרושות מזכירות/כתבניות

עדיפות לבעלות ידע בהדפסה דו-לשונית (עברית אנגלית)
קיימת אפשרות העסקה במשרה חלקית

בדבר פרטים נא לפנות לכח-אדם ברשות הנמלים דרך פ"ת 74 תל-אביב טלפון 03-338911 פניות בכתב יש לשגר לת.ד. 20121, מיקוד 61201 בצרוף קורות חיים בכתב יד, לא יאוחר מיום 24.7.87.

למרכז רפואי גדול במרכז הארץ

דרושים

חשמלאי אחזקה
מסגר רתך רגון
מכונאי אחזקה
שרברב אחזקה
מסיק דודים

להתקשר לטלפון: 6511343, 349707
למר ניר מימון.

בצלאל האקדמיה לאומנות ולעצוב ירושלים
דרוש/ה

חשב

תתפקיד: ניהול מערכת הנהלת החשבונות, תקציב ומשכורות.
הדרישות: מנהל חשבונות מדופלם. נסיון במוסד ציבורי לפחות 7 שנים. יכולת נהול צוות.
דרגות: כ'-כ"א בדרוג האחיד ותנאים נלווים.
מועמדים מתבקשים לפנות בכתב בצרוף אישורים על נסיון והשכלה לת.ד. 7314, י-ם עד 24.7.87. לבירורים ניתן לפנות לטלפון: 02-223081 02-223121.

Kodak

למחלקת השרות הרצליה ב'
דרושה

פקידת מחלקה

★ ידע באנגלית
★ לאחר שרות צבאי עדיפות לתושבת האזור
שעות העבודה 8.00-17.00 ימים א'-ה'
לפנות החל מיום א' 052-521825/6

הדסה-נעורים
בית-ספר תיכון מקצועי ומכללה טכנולוגית
דרוש **מורה**

למכונאות-רכב

★ **עם התמחות בדיזלים**

נא לפנות לפי הכתובת: מחלקת כח-אדם
הדסה-נעורים, דואר נעורים 40298
טל. 053-96831

למגן מעליות בע"מ פ"ת
קרית-אריה
דרושים

1) **טכנאי מעליות**
עם נסיון מוכח ובעלי רשיון חשמלאי מוסמך

2) **מרכיבים מנוסים**
על בסיס שכר או קבלנות משנה

3) **עוזרים למרכיבים**

תנאים מצוינים למתאימים להתקשר בשעות הבוקר טל: 03-9247777

למושב חזון דרוש

מזכיר

בדבר פרטים נא לפנות למזכירות הישוב
06-989552 או 06-989322

טיולי השלושה בע"מ
דרושים

נהגי אוטובוסים

עם נסיון
טל: 052-81080
052-82081

דיזי יופי קוסמטיקה בע"מ
דרושה

נציגות אזוריות בכל הארץ

לעבודה חלקית
רצוי עם ידע בקוסמטיקה

לקביעת ראיון להתקשר לטלפון: 03-[illegible]940

ש.א.ל - סוכנות בינ"ל לעבודות ברחבי העולם

חברתנו מתמחה במציאת מקומות עבודה בארץ ובחו"ל, תמורת משכורות גבוהות במיוחד.
העבודה ברוב המקרים הינה קשה ובתנאים קשים.
החברה המעסיקה מממנת: כרטיסי טיסה הלוך ושוב, כלכלה, מגורים, אישורי עבודה, אישורי שהייה.
למעוניינים: הרשמה במשרדנו ברח' ויצמן 41, יהוד, טל: 03-5365042 בין השעות 11.00-19.00 רצוף.
אוטובוסים: 37, 38 מתחנה מרכזית ת"א.
דמי הרשמה: 150 ש"ח + מע"מ.
— נא להביא תעודת זהות —

לחברת גורי יבוא והפצה
דרושות

דיילות מכירה מעולות

מעל גיל 30 לעבודה ברשתות השיווק הגדולות בכל חלקי הארץ, בשעות אחהצ"ה. הטבות סוציאליות ותנאי שכר מעולים. לפנות לגב' אורה טל: 03-9612111

הלוח הכללי
של ידיעות אחרונות
[illegible]
הלוח הכללי

סונול ישראל בע"מ
לסניפנו בירושלים
דרוש/ה

משווק/ת כנציג מכירות

התפקיד
מתאים לבוגר כלכלה/מינהל עסקים עם נסיון מסחרי, יכולת לנהל מו"מ, שליטה מוחלטת בעברית ובערבית לרבות קריאה, כתיבה ודיבור.
עדיפות לבעלי נסיון קודם במגע עם האוכלוסיה הערבית.
רצוי עד גיל 35.

נא לפנות בכתב למנהל סניף ירושלים דרך בית לחם 2, ירושלים
סונול ישראל בע"מ.

Systematics

סיסטמטיקס בערבון מוגבל
נציגות חברת ESRI המובילה בתחום בסיסי נתונים גאוגרפיים (GIS)

מומחה למפוי ממוחשב ובסיסי נתונים גאוגרפיים (GIS)

לתמיכה ונהול פרוייקטים במערכת בסיסי נתונים גאוגרפיים ARC / INFO

- השכלה במדעי הגאוגרפיה/קרטוגרפיה
- נסיון בעבודה עם מחשבים ובסיסי נתונים
- ידע בקרטוגרפיה ממוחשבת יתרון

למועמד שיתקבל יוצעו תנאי עבודה מצוינים והיכולת להשתלב בחברה מובילה בשוק העולמי

סיסטמטיקס בערבון מוגבל.בית הקרן
ביאליק 157 / 155 רמת-גן 03-7510351

חברת נסיעות גדולה פותחת בהרשמה ל:

צוערים

המעוניינים ללמוד את מקצוע התיירות ועונים על הדרישות הבאות:

- השכלה אקדמאית
- ידיעת השפות עברית ואנגלית חובה, שפה נוספת - יתרון.
- לאחר שירות צבאי
- אישיות נעימה ויחסי אנוש טובים
- רצון ללמוד ולהשתלב במקצוע
- עד גיל 30

העומדים שייבחרו יעברו קורסים והתמחות וישולבו בצוות העובדים (בסניפים ירושלים תל-אביב, חיפה, נתניה ורחובות. רצוי מורים מאותן ערים). הם יצטרכו להתחייב על ההתמחות ושירות של שנתיים לפחות.
רק העונים על הדרישות הנ"ל יפנו בכתב, בצירוף פרטים מלאים, לת.ד. 2136 ת"א 61020, עבור "צוערים".

דרושה מזכירה

- השכלה תיכונית
- ידע בהדפסה
- נמרצת ואמביציונית
- נסיון בענף הפירסום יתרון

03-251626
בין השעות 08.00-10.00

אם יש לך עבר טוב יש לך עתיד בדיגיטל

כ-100 אלף עובדים, כ-8 מיליארד דולר בשנה מכירות. זוהי דיגיטל – חברת מחשבים מהמובילות בתחומה בעולם. בדיגיטל מפתחים, מייצרים, משווקים ומתחזקים מחשבים. בישראל, דיגיטל היא חברת מחשבים הידועה ביחסה לעובדים ובטפוחם – אתה יכול להיות גאה להצטרף אליה.

לאגף הכספים ואדמיניסטרציה למחלקת גזברות דרוש

אחראי גביה ולקוחות

דרישות התפקיד:
– בוגר כלכלה ו/או סוג גבוה בהנהלת חשבונות.
– נסיון קודם בגביה בחברה HIGH TECH.
– ידע במסחר בינלאומי ובנקאות – יתרון.
– אנגלית ברמה טובה.

לאגף השרות – מחלקת לוגיסטיקה דרוש

מעתד מלאי

דרישות התפקיד:
– מהנדס תעשיה וניהול בעל ניסיון של 3-4 שנים בנושאים הבאים:
– תכנון ניהול ועיתוד מלאי.
– הזמנות ומעקב הזמנות.
– רצוי ניסיון בעבודה עם מודלים סטטיסטיים.
– אנגלית ברמה טובה.

לאגף התכנה דרוש

אחראי על פעילות התיב"ם באגף

דרישות התפקיד:
– בחינת צורכי לקוחות.
– סיוע וליווי בהקמת מערכות תיב"ם.
– שילוב מערכות תיב"ם עם כלי אינטגרציה ומערכות תעשייתיות.
– תאום פעילות ספקי התיב"ם במרכז הטכנולוגי של דיגיטל ACT.
– הקמת מערכי הדגמה משולבים.

ידע נדרש:
– ידיעת שוק התיב"ם וספקים בארץ.
– ניסיון מעשי במערכות תיב"ם מכני.
– ידע בתיב"ם אלקטרוני יתרון חשוב.
– ידע בנוהלים או ניהול משרד טכני.
– נסיון במערכות VMS.
– הכרת תחום הבקרה הסיפרתית.

נא לפנות בכתב לדיגיטל, ת.ד. 2033 הרצליה 46120, עבור כח-אדם בצרוף קורות חיים ובציון המשרה המבוקשת.

במחשבה שניה...דיגיטל מחשבים!

digital

שמר מחשבים בע"מ
עם הרחבת פעילותנו בארץ ובחו"ל
דרושים

מהנדסי תוכנה

★ 3 שנים נסיון מעשי באחד התחומים:
- ★ REAL TIME APPLICATIONS
- ★ LANGUAGE DEVELOPMENT & COMPILERS
- ★ SOFTWARE DEVELOPMENT TOOLS
- ★ OPERATING SYSTEMS INTERNALS
- ★ I/O DRIVERS & S.W/H.W INTERFACE

★ נסיון במערכות הבאות — יתרון:
UNIX MSDOS VAX 68020 GOULD

★ ידע טוב באנגלית (כולל שיחה) — יתרון
★ חלק מהמשרות כרוך בנסיעות לחו"ל

נא לפנות בצרוף קורות חיים ופרוט נסיון מקצועי:
רח' הרצל 12, ר"ג 62431
— סודיות מובטחת —

המוכשרים להצליח

אם אתה בוטח בעצמך ויכול להוכיח שאתה מסוגל להצליח ולעבור את המיון הקפדני, יש לך הזדמנות להצטרף לקורס המקצועי של מגדל

ללמוד ביטוח חיים וגם ביטוח כללי

לעמוד במבחני רישוי מתמחה של משרד האוצר, להתמחות כסוכן ביטוח במגדל ליהנות מהכנסה חודשית הולמת מסיום הקורס.
והעיקר – להצליח ולהגיע לעצמאות.
טלפון ללבנה: 03-622245/9

מגדל חברה לביטוח בע"מ
דבר אחד בטוח.

---

indigo כימאי

במחלקת חקר החומרים שלנו, אנו עוסקים בפיתוח וייצור הדיו האלקטרוני (™ELECTROINK) הייחודי לאינדיגו. כדי לייצר ולשכלל אותו אנו זקוקים לאנשים כשרוניים, מחפשי אתגרים טכנולוגיים ואוהבים את עבודתם.
אם אתה כימאי (B.Sc.) או טכנאי כימיה בעל נסיון ואם אתה רואה במקום עבודתך יותר מאשר מקור פרנסה בלבד, כתוב אלינו בצירוף קורות חיים מפורטים אל:
אינדיגו, קרית ויצמן, ת.ד. 150 נס ציונה 70451. משאבי אנוש.

נגב סטאר בע"מ
לחברת ספנות בתל-אביב
דרוש/ה

ברוקר/ית

כישורים נדרשים:
★ עדיפות ל-2-3 שנות נסיון לפחות במסחר ספנותי
★ עדיפות לבעלי תואר ראשון בכלכלה
★ תושב תל-אביב והסביבה
המועמדים מתבקשים לשלוח קורות חיים לנגב סטאר בע"מ ת.ד. 2181 ת"א מ-61071

לחברה תעשייתית גדולה
דרוש/ה

מנהל/ת עבודה

★ בעל/ת נסיון של 3 שנים לפחות בתעשייה
★ בעל/ת כושר ניהול צוות עובדים בתעשייה
★ מגורים באיזור אשקלון, קרית-גת (ינתן סיוע למעתיקים מקום מגוריהם).
★ העבודה במשמרות ★

נא לפנות בכתב, בצירוף קורות חיים, לת.ד. 2651 תל-אביב 61026.